PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 218 (4992) | TRST, četrtek 14. septembra 1961

Kennedy ne omenja stikov s Hruščevom v svojem odgovoru na beograjski poziv

Sukarnu in Keiti je izročil pismo, v katerem obrazložuje svoje stališče
Med drugim predlaga stike med zunanjimi ministri v New Yorku
Jutri tiskovna konferenca Sukarna in Keite

WASHINGTON, 13. — Ob zaključku obiska predsednikov Sukarna in Keite v Washingtonu so objavili Kennedyjevo izjavo, ki se glasi: «Zadovoljni smo bili z obiskom predsednika Sukarna in predsednika Keite v imenu držav, ki so se nedavno sestale v Beogradu, ker smo z zaskrbljenostjo gledali na naraščajoče večanje napetosti v svetovnih zadevah.

Državniki imajo povsod nujno odgovornost, da zastavijo vse svoje sile, da se ohrani mir in da rešijo svoja nasprotja z mirnimi sredstvi. To se lahko zgodi, če vsi izpolnjujejo te obveznosti ob popolnem spoštovanju pravic, obveznosti in življenjskih interesov drugih.»

«Položaj v Berlinu je poln nevarnosti. Jasno sem povedal, da se bo položaj Zahoda in zahodnih Berlinčanov bral. Jasno sem tudi povedal, da smo mi pripravljeni diskutirati ta vprašanja z drugimi vladami in tudi s sovjetsko vlado in iskati sredstva, da se ohrani časten mir. Če je to smoter vseh, ni nobene razloga za uporabo sile. Zunanji ministri zahodnih držav se bodo sestali jutri v Washingtonu. Prihodnji teden bo državni tajnik vodil ameriško delegacijo v glavni skupščini OZN. Zdi se nam, da smo razumeli, da bo nasvet tudi sovjetski zunanji minister Gromiko. To bo nudilo priložnost za resne sestanke o Nemčiji in o drugih vprašanjih, če sovjetski tabor želi. Poti diplomacije so odprte za sondiranje konkretnih ukrepov, ki jih je mogoče sprejeti za zmanjšanje napetosti. Razpoložljiva so tudi druga sredstva, če lahko služijo v koristne namene. Medtem je jasno, da je največji važnosti, da nobeno enostransko dejanje ne onemogoči mirnega napredovanja.»

Izjavo je Bela hiša razdelila ob zaključku razgovorov Kennedyja s Sukarnom in s Keito v obliki predsednikove izjave z namenom, da velja kot odgovor na poziv beograjske konference.

Predstavnik Bele hiše je izjavil, da je izročil Kennedy Sukarnu in Keiti enaki pismi, ki obrazložujeta ameriško stališče, zato da razdelita tekst po enem drugim 23 vladam, ki so se udeležile beograjske konference. Mogoče da bo vsebina pisem objavljena v naslednjih 48 urah. Predstavnik je nato izjavil, da so med dnevnimi razgovori Sukarna in Keite s Kennedyjem obravnavali nekatere gospodarske zadeve, ki se tičejo teh dveh držav. Sledilo je kosilo, ki ga je Kennedy priredil na cast svojima gostoma. Na koncu je predsednik izrekel zdravico, v kateri je izrekel upanje ZDA, da se ohrani mir. Keita je odgovoril tudi v imenu Sukarna.

V svoji zdravici je Kennedy izjavil, da so ZDA odločene, da ne bodo štedile z napori, da se zagotovi mir v svetu, in da so člani njegove vlade pripravljeni sestati se s katero koli skupino, ki si prizadeva ohraniti mir in spoštovati zakonite težnje narodov. Izrekel je priznanje Sukarnu in Keiti in izjavil, da ZDA priznavajo življenjski interes, ki ga imajo države, ki so se sestale v Beogradu, in dejansko vse države, vštevši ZDA in SZ, za ohranitev miru na svetu.

V svojem odgovoru je Keita izjavil, da je prepričan, da bo ameriško ljudstvo uporabilo vsa sredstva, ki so mu na razpolago, da doseže, da se sedanja kriza mirno reši.

Na popoldanski tiskovni konferenci je Keita izjavil, da se strinja s Kennedyjem, da je treba konferenco na vrhu sklicati šele po primerni pripravi, zato da se zagotovi čim večji uspeh. Pripomnil je, da on in Sukarno nista prišla v Washington, da bi izvajala pritisk, naj bi se Kennedy in Hruščev sestala, in je pripomnil: «Konec koncev smo videli Dunaj.» Pripomnil pa je, da nestrpno pričakuje uspešna pogajanja na konferenci najvišjih, kjer naj bodo mogoče konkretne rešitve.

Sukarno pa je izjavil, da je Kennedy sprejel vabilo, naj obišče Indonezijo. Datum obiska bo določen pozneje.

Danes so menjali program, ki je določal, da bo Kennedy danes ob 15. uri po srednjeevropskem času ponovno sprejel Sukarna in Keito skupaj. Namesto tega ju je sprejel ločeno, in sicer Keito šele ob 16.15, Sukarna pa ob 17. uri. Funkcionarji Bele hiše so izjavili, da je bil program menjan, zato da se je Kennedy lahko razgovarjal z obema predsednikoma tudi o drugih vprašanjih in ne samo o pozivu beograjske konference. Prvega je Kennedy sprejel Keito, ki ni hotel po razgovoru podati nobene izjave in je samo izjavil, da je včeraj skupno s Sukarnom izročil Kennedyju poslanico miru beograjske konference, ki zahteva čimprejšnji sestanek med Kennedyjem in Hruščevom.

Domnevajo, da se je Kennedy razgovarjal s Sukarnom tudi o zahodnem Iranu. Državni tajnik Dean Rusk pa je davi sprejel indonezijskega zunanjega ministra Subandria.

Sukarno in Keita bosta govorila na sestanku delegacij afriško-azijske skupine OZN v petek ob 16. uri po srednjeevropskem času. Pozneje bosta imela skupno tiskovno konferenco.

Kakor napovedano, se bo jutri začela v Washingtonu konferenca zunanjih ministrov ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije. Britanski zunanji minister lord Home je danes pred odhodom iz Londona izjavil, da se je mednarodna napetost povečala po obnovitvi sovjetskih jedrskih poizkusov, da pa je vsekakor mogoče berlinsko krizo rešiti s pogajanji. Pripomnil je, da bodo v Washingtonu skušali pripraviti podlago za pogajanja in da je treba preprečiti nov neuspeh. Zato je treba najti podlago za začetek pogajanj. Lord Home bo 19. septembra iz Washingtona odšel v New York, kjer bo govoril pred skupščino OZN. Verjetno se bo ob tej priložnosti sestal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom.

Home je izjavil, da so «zelo pretirane» trditve, da se Francija upira pogajanjem s Sovjetsko zvezo. «Mislim,» je dodal, «da Francija, ki jo skrbi uspeh pogajanj, meni, da jih je treba zelo skrbno pripraviti. Če bi pogajanja propadla, bi bil Zahod v slabšem položaju kakor prej. Kakor so zavezniki izjavili po pariškem sestanku, nameravajo najprej pokazati odločnost, ker menijo, da bi Hruščev lahko zgrešeno ocenil odločenost Zahoda, da branijo pravice berlinskega ljudstva in svobodo — in zatem iskati podlago za pogajanja.»

—«—

«Komunist» o odmevih na beograjsko konferenco

BEOGRAD, 13. — Glasilo Zveze komunistov Jugoslavije «Komunist» komentira danes razne odmeve na beograjsko konferenco. V krogih, ki so proti premagovanju blokovske razdeljenosti, piše list, je razširjena pojava, da se rezultati konference ocenjujejo izključno s stališča za en ali drugi blok ali pa proti njima. Nekateri komentatorji na Zahodu so enostavno ugotovili, da je konferenca protizahodna in prosovjetska, in na osnovi tega sklepa zahtevajo represalije. Tisk nekaterih vzhodnoevropskih držav, ki je precej enostransko poročal o konferenci, je prav tako uporabil merilo za oziroma proti in zamolčal druge elemente konference, ugotavlja «Komunist». «Posebno je zanimivo pisanje kitajskega tiska, ki napada vse, kar je bistveno v izvenblokovski politiki. Tako na primer «Žen Min Ži Bao» proglaša izvenblokovske države istočasno za nevtralne in vezane na blok, ter jih deli na dobre in slabe nevtralce; pri tem čestita konferenci in hkrati brutalno napada enega od njenih pobudnikov, Jugoslavijo.» «Dejansko — zaključuje «Komunist» — ni nobene razlike med odnosom Kitajske do konference in ravnanjem reakcionarnih zahodnih krogov. Eni in drugi zahtevajo od izvenblokovskih držav, naj ravnajo v skladu s tujimi interesi ter proti svojemu prepričanju in splošnim interesom človeštva.»

Konec ločitve Katange od Konga Čete ZN razgnale Čombejevo vlado

Aretirana sta bila dva ministra, Čombe pa je baje zbežal - Akcija je bila izvršena na zahtevo osrednje vlade - V Elizabethvillu je prišlo do srditih bojev, pri čemer so iz poslopja belgijskega konzulata belgijski častniki streljali na vojake OZN - Welenski hujska - Hammarskjoeld v Leopoldvillu

ELISABETHVILLE, 13. — Predstavnik OZN v Katangi O'Brien je danes zjutraj na tiskovni konferenci izjavil, da je secesija Katange od Konga končana. Dodal je: «Katanga je sedaj kongoška pokrajina, ki jo upravlja osrednja vlada v Leopoldvillu.» O'Brien je dodal, da pričakujejo prihod visokega komisarja za Katango v Elisabethville in da je namen akcije, ki jo je začela OZN, preprečiti državljansko vojno med katanškim prebivalstvom in četami osrednje vlade.

V zgodnjih jutranjih urah je prišlo po ulicah Elisabethvilla do spopadov med oddelki čet OZN in Čombejevimi četami. Ko se je vojaški avtomobil s štirimi častniki OZN približal poštnemu poslopju, so začeli Čombejevi vojaki streljati nanj ter so ubili enega častnika, dva vojaka pa ranili. Čombejevi vojaki so streljali tudi na ambulanto, ki je prišla, da bi odpeljala ranjenca v bolnišnico. Pozneje so bili Čombejevi vojaki prisiljeni umakniti se in poslopje so zasedle indijske čete.

Do bojev je prišlo tudi v bližini poslopja državnega radia in v bližini rezidence Čombejevega zunanjega ministra Kimbe. Čombejevi vojaki so se upirali približno pol ure okoli rezidence ministra Kimbe, katerega so nato vojaki OZN aretirali. Pozneje so čete OZN zasedle tudi radijsko postajo.

Combe je zapustil Elisabethville in odšel v neznani kraj. Dopisniku Reuter je Combe izjavil, da mu je davi poveljstvo OZN sporočilo, da bo aretiralo tri njegove ministre in da bodo njega odpeljali v Leopoldville. Kakor rečeno, je četam OZN uspelo aretirati ministra Kimbo. Pozneje so sporočili, da so aretirali tudi Combejevega finančnega ministra. Nekateri častniki Combejeve vojske so sporočili, da so čete OZN zasedle vse strateške točke v Katangi. Streljanje v Elisabethvillu se je začelo že zgodaj zjutraj in se je nadaljevalo tudi v poznejših urah.

Uradna izjava, ki jo je prebral predstavnik OZN O'Brien časnikarjem, pravi, da se je akcija OZN začela na zahtevo osrednje kongoške vlade, ki bo poslala čimprej v Katango svojega komisarja .Poveljstvo OZN je sprejelo to zahtevo, zato da prepreči, da bi kongoška vojska zasedla Severno Katango, s čimer bi nastala nevarnost dolge državljanske vojne.

Izjava pravi dalje, da so čete OZN obrazložile svoje poslanstvo orožništvu Katange, ki je strašilo poštno poslopje, ter so zagotovile, da nimajo namena razorožiti jih. Toda na žalost so orožniki začeli streljati in treba je bilo odgovoriti.

O'Brien je izjavil, da je lahko stopil za kratek čas v stik s Combejem in da sta se sporazumela o ustavitvi sovražnosti. Toda zaradi težav pri povezavi, se je streljanje nadaljevalo še nekaj časa potem, ko je bil dan ukaz za ustavitev sovražnosti. Izjavil je, da ima zaporni nalog za Kimbeja Kibveja in Munonga, ki ga je podpisala osrednja vlada. O'Brien ni hotel nič izjaviti glede usode Combeja.

Nato je O'Brien izjavil, da bodo čete OZN še dalje ostale v javnih poslopjih v Katangi in da bodo danes izvedli še druge ukrepe. Indijski poveljnik odreda OZN, ki je zavzel poštno poslopje, mu je sporočil, da je bil eden od njegovih vojakov ubit s strelom, ki je prišel iz belgijskega konzulata, ki je oddaljen 150 metrov od kraja spopada. Zatem je O'Brien izjavil časnikarjem, da je bila v belgijskem konzulatu postavljena strojnica. V to poslopje se je zateklo prejšnji teden okoli dvajset belgijskih častnikov, ki so služili v Combejevem orožništvu. O'Brien je tudi izjavil, da za OZN Katanga ni bila neodvisna država, temveč pokrajina Konga, kjer je bil predsednik pokrajinske vlade Combe.

Sile OZN imajo sedaj pod svojim nadzorstvom vso prestolnico Katango. Predsednik osrednje vlade Adula je zaprosil poveljstvo OZN, naj da na razpolago tehnike, ki naj nadomestijo tiste katanške funkcionarje, ki so zapustili svoja mesta.

Zvedelo se je, da je Combejev notranji minister Munongo uspel zbežati v Severno Rodezijo. Baje je bil tajno obveščen, da ga mislijo aretirati, eno uro prej, preden so čete OZN začele operacije. Baje skuša tudi Combe zbežati v Severno Rodezijo. V precejšnji meri ovirajo operacije OZN Belgijci, ki živijo v Elisabethvillu.

Švedsko obrambno ministrstvo je sporočilo, da je bil pri današnjih bojih ubit švedski major Gerard Gallon, dva švedska vojaka pa sta bila ranjena.

Predstavnik OZN pa je izjavil, da sta bila med silami OZN dva mrtva in šest ranjenih. Nasprotnik pa je imel večje izgube.

V kongoških vojaških krogih govorijo, da je bilo pri današnjih spopadih ubitih ali ranjenih 40 katanških vojakov. Trdijo tudi, da se je Combe izognil nadzorstvu OZN in da je na begu.

Zvedelo se je, da se trinajsti bataljon kongoške vojske, ki je v Stanleyvillu, pripravlja, da odide v Katango. Ta vojaška enota je sestavljena deloma iz bivših katanških vojakov, ki so se svoj čas uprli Combeju.

V Leopoldvillu je osrednja vlada sporočila, da je prevzela civilno in vojaško oblast v katanški pokrajini in napravila s tem konec secesiji. Predsednik vlade Adula je na tiskovni konferenci izjavil da je vlada sklenila uvesti izjemno stanje v Katangi in poslati v Elisabethville izrednega generalnega komisarja, ki bo imel civilno in vojaško oblast. Od OZN je zahteval, naj aretira Combejevega notranjega ministra Munonga, finančnega ministra Kihiveja in zunanjega ministra Kimbo.

Adula je dodal, da se je vlada odločila za te ukrepe, ko je zvedela za incidente, ki, so preteklo noč povzročili mnogo mrtvih. Poudaril je, da pade odgovornost za incidente na oblasti v Elisabethvillu. Vendar pa je Adula izjavil, da je vedno pripravljen sprejeti v Leopoldvillu Combeja, o katerem je izjavil, da je sedaj pod zaščito OZN v Elisabethvillu. «Toda govoriti o pogajanjih, je pripomnil, je preuranjeno.» Obtožil je Combejevega notranjega ministra, da je včeraj po radiu hujskal prebivalstvo proti osrednji vladi in proti OZN. «Sledila so množična zborovanja, ki so se spremenila v spopade med orožništvom in silami OZN. Prve strele so vsekakor izstrelili plačanci z oken belgijskega konzulata.

Pozneje je Adula potrdil, da so bile čete OZN davi napadene ter da so indijske čete odločno reagirale in jim je uspelo zasesti radijsko postajo in poštno palačo.

Adula je tudi izjavil, da je skušal Combe «internacionalizirati» svoj spor z osrednjo vlado ter da je zahteval pomoč od rodezijskih čet in od tamkajšnjih civilnih oblasti. Poudaril je, da gre za povsem notranjo kongoško zadevo in da nima nobena tuja država pravice vmešavati se.

Adula je izjavil, da je na podlagi resolucije kongoškega parlamenta poslal v Elisabethville svoje predstavnike, da prevzamejo v Katangi oblast v imenu osrednje vlade. Dobili so tudi ukaz, naj sklicejo pokrajinski parlament, ki naj izvoli novo pokrajinsko vlado.

V Leopoldville je prišel davi tajnik OZN Hammarskjoeld. Ob prihodu sta ga pozdravila predsednik vlade Adula in podpredsednik Gizenga.

Londonska vlada je naročila svojemu poslaniku v Leopoldvillu, naj stopi v stik s Hammarskjoeldom v zvezi z nastalim položajem. To je sporočil predstavnik Foreign Officea, ki je pripomnil: «Britanska vlada je bila vedno mnenja, da mora Katanga ostati povezana s Kongom, da pa je treba to doseči z mirnimi pogajanji in ne s silo. Zaradi tega britanska vlada obžaluje, da je prišlo do bojev v Katangi. Pripomnil je, da je položaj v Katangi «zelo nejasen» in da angleška vlada ni še dobila neposrednih poročil o dogodkih. Dejal je, da bo nadaljnje stališče britanske vlade odvisno od informacij, ki jih bodo dobili. Angleški poslanik je dobil nalogo, naj zahteva od Hammarskjoelda pojasnila.

V Salisburyju je predsednik vlade rodezijske federacije Welensky sporočil, da je dal ukaz za «nekatere premike čet iz previdnosti» zaradi dogodkov v Katangi. Trdil je, da je akcija OZN v Katangi podobna «zakonu džungle». Welensky je govoril v parlamentu in je trdil, da tajnik OZN «nima niti sence pravice uporabiti silo, da premaga vlado neke države». Dalje je Welensky trdil, da «ni izključeno», da bo Rodezija imela v prihodnjih dneh ali tednih opravka «z resnim ogrožanjem njene varnosti», in je dodal, da bi to «ogrožanje prihajalo izključno iz akcij OZN».

Dalje je predsednik izjavil, da se lahko predvideva, da bo v Rodezijo pribežalo večje število Evropejcev in Afričanov, ki so podpirali Combejevo vlado. Dejal je, da ima federacija neposreden interes pri dogodkih, ki se dogajajo v bližini njenih meja, in je nadaljeval: «Za sedaj moramo računati, da se je katanška vlada zrušila. Nihče ne more predvidevati, v kakšni meri bo prebivalstvo Katange sprejelo novi položaj, ali v kakšni meri se bodo hoteli njegovi voditelji upirati.» Že vnaprej je namignil na možnost «poizkusov agitatorjev, da pridejo na rodezijsko ozemlje, zato da bi izzvali nemire». S tem si hoče Welensky zagotoviti izgovor za svoje morebitne akcije za pomoč Combeju.

Welensky je ostro napadel predstavnika OZN v Katangi O'Briena, češ da je «cinično neutemeljeno obtožil katanškega notranjega ministra Munonga na podlagi izjav samo ene nezanesljive priče». Trdil je tudi, da so predstavniki OZN namenoma ustvarili paniko med prebivalstvom iz pokrajine Kasaj, ki živi v Elisabethvillu, in jih pripravilo do tega, da so se zatekli v taborišča OZN kot begunci.

—«—

Še dve eksploziji v SZ

WASHINGTON, 13. — Ameriška agencija za atomske energijo je sporočila, da je Sovjetska zveza napravila druga dva jedrska poizkusa.

Iz Oslo poročajo, da je norveška vlada pozvala Sovjetsko zvezo, naj prekine jedrske poizkuse. To je predstavnik norveške vlade izjavil, da namerava njegova vlada obrazložiti svoje stališče Sovjetski zvezi tudi pismeno, toda ne v obliki diplomatske note.

—«—

Nehru obišče Mehiko

NOVI DELHI, 13. — Iz dobro obveščenega vira se je izvedelo, da bo indijski predsednik vlade Nehru uradno obiskal v prihodnjem novembru Mehiko na povabilo, ki ga je prejel pred časom. To bo prvi obisk Nehruja neke dežele Latinske Amerike. Nehru mora namreč v Washington v prvi polovici novembra, da bi se sestal s Kennedyjem.

—«—

BEOGRAD, 13. — Predsednik republike maršal Tito je odpotoval danes iz Belja pri Osijeku na Brione, kjer bo ostal nekaj časa na oddihu. Na poti na Brione se je ustavil v Opatiji, kjer se je razgovarjal z zastopniki krajevnih oblasti.

Otvoritvena seja vladne komisije za vprašanja Južne Tirolske

Notranji minister Scelba poudaril nedotakljivost meje na Brennerju

Kleiber izrazil ogorčenje bonnske vlade zaradi terorističnih dejavnosti nacističnih elementov v Italiji - «Neues Oesterreich» o komisiji za Južno Tirolsko - Reale o aktualnih političnih vprašanjih

(Od našega dopisnika)

RIM, 13. — Na televizijski oddaji «Politična tribuna» je danes zvečer nastopil tajnik PRI Oronzo Reale, ki je govoril o aktualnih vprašanjih notranjega političnega življenja. Reale je najprej poudaril, da Italijani ne morejo biti brezbrižni glede obrambe miru in da ne smejo varčevati z napori za mirno rešitev mednarodnih sporov, ki ogrožajo mir. V tej zvezi je pozdravil pobude italijanske vlade in njenega predsednika, ki je s svojim pozitivnim obiskom v Moskvi zlasti razhudil fašiste in desnico.

Ko je govoril o vprašanju šole, je Reale poudaril odločno nasprotovanje republikanske stranke vsakršnemu finansiranju zasebnih katoliških šol iz javnih sredstev, glede deželne ureditve pa je dejal, da je vladna komisija (z ugotovitvijo, da bi finančna plat te ureditve znašala 57 milijard) ovrgla ugovor nasprotnikov deželne ureditve, ki so zatrjevali, da bi ta strošek znašal kar 1000 milijard.

V nadaljevanju svoje konference je Reale izrazil svoje zadovoljstvo nad rešitvijo sicilske krize in dodal, da so KD, PSI, PSDI in PRI imeli pogum sestaviti deželno vlado levega centra, katere «polno upravičenost in demokratični značaj potrjuje sovražno stališče nasprotujočih si ekstremizmov.» Tajnik PRI je ob zaključku še podčrtal, da se tudi PRI zavzema za pritegnitev socialistov v vladno večino.

Na vprašanja novinarjev, ali hoče PRI takojšnjo krizo vlade ali krizo takoj po kongresu demokristjanske stranke, je Reale dejal, da se takih stvari ne napoveduje in da je vprašanje zaupnice vladi posledica ocene celotnega položaja, ki je republikanska stranka, pa tudi druge stranke, še ni dala, ki pa jo bo dala v «primernem trenutku». Na vprašanja, ali obstaja možnost kompromisa glede šolskega zakona, je Reale dejal, da taka možnost obstaja s tem, da se iz sedanjega zakonskega osnutka izloči tisti del načrta, ki predvideva finansiranje zasebnega šolstva, vprašanje tega šolstva pa naj bi proučili posebej. Na vprašanje, ali se strinja s Saragatom, ki zagovarja potrebo večine levega centra za izvolitev novega predsednika republike, je Reale odgovoril pritrdilno, ker mora biti izvolitev državnega poglavarja po njegovem mnenju posledica ustreznega sporazuma med strankami, če se hočemo izogniti pojavu «milazzizma» tudi v tem primeru. Na vprašanje, ali po njegovem mnenju obstoj močne levice v PSI ne predstavlja ovire za sodelovanje s socialisti, je Reale dejal, da po mnenju republikancev to ne predstavlja nikakršne ovire, kar dokazuje tudi sestava siciljske deželne vlade in upravnih odborov levega centra v nekaterih občinah, kljub določenemu odporu levice PSI.

Veleposlanik bonnske vlade Kleiber je zaprosil pri tajniku italijanskega zunanjega ministrstva Cattanju in mu v imenu svoje vlade izrazil «globoko ogorčenje vlade in nemškega naroda» spričo nedavnih atentatov v Italiji, zlasti pa spričo okoliščine, da so v to dejavnost vpleteni tudi trije nemški državljani, hkrati pa je zagotovil sodelovanje nemških sodnih oblasti z italijansko policijo za vsakršno zadevno preiskavo v Nemčiji. Glasnik bonnske vlade pa je izjavil, da bodo «pristojne nemške oblasti podvzele primerne ukrepe proti atentatorjem» in dodal, da «je poseg nemških elementov v to dejavnost ponemil slabo uslugo interesom Nemčije», ker je ta dejavnost «resno prejudicirala sodelovanje Zahoda v trenutku, ko ima Nemčija boli kot kdaj koli potrebo po podpori svojih zaveznikov».

Danes tudi avstrijski vladni demokristjanski in socialistični tisk obsojata teroristično dejavnost nacističnih elementov v Italiji, na Tirolskem pa je policija že izvedla nekatere hišne preiskave, med temi tudi v stanovanju univerzitetnega profesorja Norberta Burgerja, ki je pridobival študente za tako dejavnost v Italiji.

Na otvoritvani seji nedavno imenovane vladne komisije za proučevanje vprašanj Južne Tirolske je notranji minister Scelba podčrtal med drugim, da je povsem zmotno mišljenje tistih, ki menijo, da bodo z uporabo nasilnih sredstev prisilili italijansko državo, da bo pristala na zahteve, ki jih smatra za nesprejemljive. Scelba je poudaril, da je moč z dobro voljo in z vzajemnim zaupanjem rešiti vsa vprašanja, ki jih postavlja južnotirolska manjšina, vendar pa se je po njegovem mnenju treba sprijazniti z dejstvom, da Južna Tirolska ni nikakršen avstrijsko-italijanski kondominij in da je meja na Brennerju nedotakljiva, južnotirolski manjšini pa «usojeno, da bo stalno živela v mejah italijanske države».

Naloga te komisije je ugotoviti stališča vseh zainteresiranih glede sedanje deželne, pokrajinske in občinske upravne ureditve in razloge za posamezna stališča. V ta namen bo komisija mogla slišati mnenje predstavnikov političnih strank, kulturnih, gospodarskih in sindikalnih organizacij jezikovnih skupin v Južni Tirolski, krajevnih upraviteljev in izvedencev za krajevna vprašanja. Cilj komisije je prispevati k rešitvi aktualnih vprašanj, ne more pa sprejemati odločitev, ampak le izraziti svoje mišljenje o obravnavanih vprašanjih; če bodo ta mišljenja odražala soglasno stališče članov komisije, bodo utegnila vplivati na odločitve vlade in parlamenta. (V imenu južnotirolskih članov komisije je senator Tinzl izrazil zadovoljstvo nad imenovanjem te komisije in željo, da bi njeno delo bilo uspešno, predsednik komisije socialdemokrat Paolo Rossi pa je dejal, da bo komisija naglo delala, da bi čimprej predložila vladi konkretne predloge).

Prva delovna seja komisije bo 21. t. m. v Bocnu in na dnevnem redu je proučitev pariškega sporazuma De Gasperi-Gruber od 5. septembra 1946.

Avstrijski dnevnik «Neues Oesterreich» prinaša uvodnik v zvezi z imenovanjem komisije za Južno Tirolsko in izraža pomislek, da gre pri tem morda za nov način pridobivanja na času (tudi zato, ker je pobudnik komisije minister Scelba, ki se do sedaj «ni izkazal za prijatelja južnih Tirolcev»), po drugi strani pa zaradi okoliščine, ker ima komisija le posvetovalen značaj z omejenimi nalogami in pristojnostmi. Dnevnik pa kljub temu dodaja, da obstaja «skromno upanje» na uspeh, ker je ta komisija vendarle primer neposrednega sodelovanja med rimsko vlado in južnimi Tirolci, in ker komisijo sestavljajo predstavniki italijanskih strank, o katerih gre glas, da so razsodni in zmerni možje.

A. P.

—«—

Janos Kadar spet predsednik vlade

DUNAJ, 13. — Madžarska tiskovna agencija MTI javlja, da je predsednik vlade Muennich odstopil na zahtevo centralnega odbora madžarske KP in da je funkcijo predsednika vlade prevzel Janos Kadar. Hkrati so zamenjali tudi zunanjega ministra Andrea Sika in prosvetnega ministra gospo Valerijo Benke. Novi zunanji minister je Janos Peter, prosvetni minister pa Karoly Ilku. Notranjega ministra Bizskuja je zamenjal Janos Papp. Predsednika urada za državno načrtovanje je zamenjal Miklos Ajtai. Dosedanji predsednik tega urada Arpad Kiss je prevzel vodstvo novega državnega urada, namreč komisijo za razvoj tehnike. Dosedanji predsednik vlade Muennich je bil imenovan za državnega ministra. Dosedanji prosvetni minister Valerija Benke je bila imenovana za glavnega urednika teoretskega glasila partije «Tarsdalni Szemle».

Preosnovo madžarske vlade so sklenili na zasedanju centralnega komiteja KP, ki se je vršilo včeraj, in na katerem je Kadar poročal o mednarodnih vprašanjih in o razgovorih z romunsko vladno delegacijo. Razen motivacije «da bi okrepili delo vlade z organizacijskega in personalnega stališča», niso objavili razlogov za preosnovo vlade.

—«—

ZAGREB, 13. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je prispel danes dopoldne s soprogo v Zagreb, kjer je takoj obiskal velesejem. Kardelj je med inozemskimi paviljoni obiskal paviljone Sovjetske zveze, ZDA in Italije.

Izjava alžirske vlade o pokolih v Alžiriji

«Le Monde» obtožuje policijo in vojsko pasivnosti pri včerajšnjih pokolih v Alžiru

TUNIS, 13. — Ministrstvo za informacije alžirske vlade je objavilo danes poročilo v zvezi z dogodki v Alžiriji. «V trenutku, ko se alžirska vlada trudi, da v okviru neodvisne Alžirije zagotovi plodno sožitje Evropejcev z našim ljudstvom, je rečeno med drugim v izjavi, «imajo izzivalci, ki jih organizirajo in vodijo ultrasi, namen kompromitirati možnost take prihodnosti. Čas je, da se Evropejci v Alžiriji zavedo, da edina nevarnost, ki ogroža njihovo prihodnost v Alžiriji, prihaja od peščice avanturistov, ki hočejo nadaljevati kolonializem in uvesti fašizem v Franciji.»

Izjava poudarja, da so za dogodke v Alžiriji odgovorni ultranacionalisti, ki dajejo dušo in svojemu histeričnemu begnanju rasističnim nagonom. «Nedavni pokoli v Oranu, dodaja izjava, dokazujejo, da se nadaljuje genocid v Alžiriji.» Na koncu je rečeno, da je med temi incidenti bilo več sto žrtev.

Generalna delegacija v Alžiru je objavila danes izjavo, v katero opozarja prebivalstvo Alžira in Orana, da so varnostne sile dobile stroge ukaze, naj uporabijo tudi orožje, da preprečijo nove nerede. Vendar pa je tudi danes pri-šlo v alžirskem predmestju Bab El Ued do novih nerednih spopadov. Skupine francoskih skrajnežev so po pogrebu nekega Francoza začele napadati Alžirce ter razbile več izložbenih oken in ranile nekaj Alžircev. Varnostne sile so drhal pozneje razgnale.

Pariški dnevnik «Le Monde» objavlja danes članek o včerajšnjih pogromih francoskih fašističnih ultrasov. V članku je med drugim rečeno: «Prav gotovo ni prvikrat ko so po enem ali več terorističnih napadih izvršili evropski manifestanti v Alžiru, Oranu ali Boni krvave kazenske ekspedicije proti muslimanskemu prebivalstvu.

Toda od tistega junija, ko je bil izvršen atentat na kazino «Corniche», se v Alžiru ni do sedaj sprožilo tolikšno sovraštvo in tolikšno nasilje. Če povzročajo ekscesi FLN nejevoljo in je razumljiva jeza Evropejcev, ne opravičujejo divjosti nebrzdane množice in nekaterih prizorov linčanja, ki po pripovedovanju očividcev presegajo po svoji grozotnosti sleherno domišljijo.»

List poudarja na koncu potrebo odločne akcije oblasti in varnostnih sil in dodaja: «Dopustno je tudi zastaviti si vprašanje glede pasivnosti policije in vojske, ki sta celi dve uri prepustili ulico demonstrantom in sta nastopili samo, da jih razženeta.»

V Parizu je prišlo danes na dveh krajih do streljanja med policaji in pripadniki alžirske osvobodilne fronte. Pri tem je bil ubit en napadalec, eden pa je bil ranjen in so ga aretirali.

V zvezi z atentatom na generala de Gaulla nadaljuje policija preiskavo, da ugotovi odnose med atentatorji in voditelji OAS, ki so jih aretirali zadnje dni.

Pariški urad agencije ANSA je dobil davi po pošti pismo «civilnega in vojaškega metropolitanskega odbora» OAS OAR, v katerem je rečeno, da generala Vanuxem in Boucher de Crevecoeur nista nikoli bila člana glavnega štaba OAS/OAR in da OAS ni organizirala atentata na de Gaulla, in to «iz edinega vzroka, ker ta organizacija ni še sposobna, da bi prevzela oblast v Franciji». Pismo pravi dalje, da so atentat izvršile mladinske organizacije «v dobri veri», ki pa jih «manevrirajo agenti vladnega funkcionarja Foccarta Couleta, seveda v imenu OAS».

«S tem da je oblast telekomandirala ta atentat, pravi pismo dalje, upa, da bo imela naslednje koristi: povečala bo število samovoljnih aretacij častnikov in osebnosti, ki so bile zaslišane 22. aprila 1961 ali ki so znane po svojih narodnih čustvih; zatrla parlamentarno opozicijo in zavrala protestno gibanje kmetov; podaljšala za nedoločen čas izvajanje člena 16; vse to z namenom, da se likvidira alžirska zadeva do konca leta».

Končno uspel poizkus v ZDA v okviru programa «Mercury»

Vesoljska kabina z robotom na krovu se je po enem krogu okoli Zemlje vrnila v atmosfero in padla v morje

CAPE CANAVERAL, 13. — Danes so v Cape Canaveralu izstrelili raketo «Atlas» z vesoljsko kabino, v kateri je bil robot, ki je vršil vse fiziološke funkcije človeškega bitja. Današnji poizkus je priprava za pošiljatev človeka v vesolje, ki je v programu še pred koncem leta.

Vesoljska kabina je stopila na tir okoli Zemlje s hitrostjo 17.520 milj, to je okoli 28 tisoč kilometrov na uro. Napravila je en krog okoli Zemlje in se je nato vrnila na Zemljo. Padla je v morje štiri minute prej, kakor je bilo določeno, 350 km vzhodno od Bermudskih otokov. Pozneje so jo dvignili na vojno ladjo.

Funkcionarji NASA so izjavili, da je polet satelita potekal «skoraj točno po predvidevanjih». Ceprav so bile nekatere pomanjkljivosti pri elektronskem funkcioniranju robota, zatrjujejo, da je na splošno današnji poizkus popolnoma uspel.

NASA je uradno sporočila, da so bili nameni današnjega poizkusa naslednji: 1. Postaviti prvikrat v tir okoli Zemlje skupino «Atlas-Mercury». 2. Dokazati, da kabina «Mercury» lahko prenese temperaturo 2000 stopinj Farenheita za osemkrat daljši čas kakor pri vseh drugih ameriških vesoljskih poskusih. 3. Dokazati, da raketa «Atlas-D» lahko postavi v tir kabino «Mercury» s predpisano hitrostjo.

Robot, ki je bil v kabini, in ki so mu dali uradno ime «Crewman simulator», t. j. «simulator posadke», vrši vse fiziološke funkcije človeškega bitja: vdihava kisik, izdihava ogljikov dioksid, toploto in vlago in je opremljen tudi z magnetofonom, s katerim simulira radiotelefonski razgovor s postajami na Zemlji.

Kabina se je vrnila v atmosfero s pomočjo zaviralnih raket. Padanje kabine je najprej zaviralo manjše padalo, kmalu zatem pa se je odprlo desetkrat večje padalo, ki je omililo padec na morje.

Z današnjim uspehom so toliko bolj zadovoljni, ker prvi trije poizkusi z raketo «Atlas D» niso uspeli. V Cape Canaveralu menijo, da bodo proti koncu leta lahko poslali prvega človeka v vesolje.

—«—

Sovjetske balistične rakete

MOSKVA, 13. — Namestnik sovjetskega obrambnega ministra maršal Moskalenko zatrjuje v članku, ki ga danes objavlja glasilo sovjetske vojske «Rdeča zvezda», da so sovjetske balistične rakete za velike razdalje zmožne prinesti v kateri koli kraj sveta jedrske konice in hkrati zadeti znatno število ciljev, ker jim tudi najmodernejše protinapadalno orožje ne more do živega. «Zadošča ena sama medcelinska raketa — dodaja Moskalenko — da bi jedrska konica z eksplozivno močjo nekaj milijonov ton tritola dosegla cilj». Spričo moči in točnosti sovjetskih balističnih raket, se ameriški vojaški krogi motijo, ko pripisujejo tolikšno važnost svojim oporiščem v deželah NATO, — pravi Moskalenko in pripomnja: «Da bi zadeli ta oporišča ni nikakor potrebno uporabiti balistične rakete za velike razdalje, ker imajo rakete taktičnega in operativnega značaja vse potrebne značilnosti za tako nalogo». Moskalenko zaključuje, da bo SZ med poizkusi, ki se bodo vršili od 13. t. m. do 15. oktobra, preizkusila še močnejše in izpopolnjene modele nosilnih raket z več stadiji.

—«—

Spaak gre v Moskvo

LONDON, 13. — Radio Moskva javlja danes, da je Hruščev povabil belgijskega zunanjega ministra Spaaka na obisk v Moskvo. Spaak je vabilo sprejel in bo odpotoval v Moskvo 19. t.m. TASS je dodala, da bosta Spaak in Hruščev imela razgovor 19. t.m. Tudi sporočil

Osbornovo pismo

(Od našega stalnega dopisnika)

Ugledni britanski dramatik John Osborn je pred kratkim priobčil v «Tribune» odprto pismo rojakom. Sam ga je imenoval «Pismo sovraštva», poslal pa ga je iz Francije, kjer je na počitnicah. Pismo se je nenavadno hitro razširilo po Britaniji. Tisk je začel braniti mater-domovino in v njenem imenu zasul Osborna z lastnim sovraštvom.

Oster ton izraža do neke mere stari prepir med Osbornom in Fleet Streetom. Odkar je mladi književnik pred petimi ali šestimi leti s poplavo jeze in talenta zanikal vrednost diktaturi buržoazne družbe, so močni čuvarji sistema in lordi tiska iz Fleet Streeta začeli ogorčen boj, da bi zlomili ali vsaj spreobrnili «upornika».

Pismo je književnikova reakcija na berlinsko krizo. Točno rečeno, na vojaško histerijo, ki jo je razvnel močan propagandni stroj v Britaniji in sploh na Zahodu. Ali si lahko predstavljate kako pošastna mora biti predstava, ki naj prepriča Angleža, naj se bojuje za pruski Berlin.

John Osborne

Kako pa je ta propagandna predstava vplivala na Osborna, boste videli sami, če preberete njegove besede, ki jih je pisal v odprtem pismu «Svojim rojakom» v «Tribune» in kjer pravi takole:

«To je pismo sovraštva. Poslal sem ga vam, svojim rojakom. Mislim na tiste ljudi svoje domovine, ki so jo omadeževali, na ljudi z norimi prsti, ki ženejo slepo, onemoglo in izdano telo moje domovine v smrt. Vi ste njeni ubijalci in v mojih možganih ni prostora za nič drugega kot za misel o vašem uboju.

Niti vas ne morem nagovoriti z «dragi», kajti ta beseda bi bila greh proti mojemu sovraštvu. A to moje sovraštvo do vas in do vseh tistih, ki so strpni do vas, je skoraj vse, kar mi je preostalo in vse kar bi mi bilo lahko s smrtjo prihranjeno.

Toda ne, to ni bogato plačano «sovraštvo» oziroma «retorika», čemur se tako radi posmehujete (poskušali ste tudi pohabiti moj jezik). Za to ne boste zasuli mojo krsto s peniji; vi ste Moj predmet, ne jaz Vaš. Vi me spodbujate, vi ste Moje sovraštvo. To je moj končni Jaz. Točno, nemara bo umrl z menoj tudi zaradi vašega neprestanega prizadevanja.

Toda, morda se bo ta Jaz ohranil nekje v mrtvem svetu, ki ste ga nam namenili. Morda bi lahko tenak žarek mojega človeškega sovraštva, čeprav za kratek čas, razplamtel življenje, ki ste ga nam vzeli.

Bojim se smrti. Vsak dan se je bojim. Z obema rokama grabim za življenje, kot sem to zmeraj delal. Bojim se smrti, toda ne morem je tako zelo sovražiti, kot sovražim vas. Samo vas sovražim in tiste, ki vas pustijo živeti, delovati in uspevati.

Moje sovraštvo do vas je skoraj edino stalno zadoščenje, ki ste mi ga pustili. Moja priljubljena fantazija so tiste štiri minute nekomercialnega gledanja na svet, medtem ko vi pečete vaše demokratsko izbrane mandate v Westminstru, najraje tako, da delite žegen svojim volivcem...

V mojih možganih gnezdi uboj, v svojem srcu pa nosim nož za vsakogar izmed vas. Za Macmillana in za tebe Gaitskell, posebno za tebe! Srečen bi bil, če bi vas lahko vse pobesil, z vašim umazanim perilom vred, na tej vaši prekleti liniji Odra-Nisa, skupaj s tistimi sedmimi od desetih Američanov. Vse vas bi želel videti kako umirate za Zahod. Če bi mogel uresničiti vsaj malo od tega, kar si želim, bi vsi vi lahko odšli umirat za Berlin, za demokracijo, za to, da čim dlje in čimbolj daleč zadržite rdeče horde, ali za kar koli vam je drago.

Vzgajali ste me v mržnji polnih trideset let. Izpopolnili ste jo in iz nje naredili sklep, zastarel instrument. Upam le, da me bo ohranila. Mislim, da me bo. Mislim, da me lahko okrepi v teh nekaj poslednjih mesecih.

To pišem iz druge države, Anglija. Gnila si in zelo hitro boš izginila. Moje sovraštvo te bo preživelo, pa četudi samo za nekaj sekund. Želel bi, da bi bile večnost.

Topi šem iz druge države, v možganih mi gnezdi uboj in v srcu nosim nož za vsakogar izmed vas. Nisem sam! Če bi mi imeli samo malo dostojanstva in poguma, bi po tebi udarili sedaj, preden boš ti prepričala svet v našem imenu. Ničesar ni, kar ne bi dal za tvojo kri na svoji glavi.

Toda vse, kar vam lahko ponudim, je moje sovraštvo. Vas to ne bo ganilo, ker ste neobčutljivi.

Če bi vam kdo ponudil srce Jezusa Kristusa — vašega gospoda in vašega rešitelja, ne mojega — bi nanj prezirljivo pljunili, kajti vi ste taka vrsta ljudi!

Bodite prepričani
v moje iskreno in veliko sovraštvo, vaš rojak,
John Osborn,
Valbon, Francija.»

Vsi listi so sprejeli njegovo pismo s patriotskim ogorčenjem. Najprej so prišli do zaključka, da je Osborn preklel Anglijo in v njenem imenu so oni prekleli Osborna. Opozorili so tudi na znani stavek: «Moja država je moja država, če ima prav ali ne!»

Redakcije so v rubriki «Pisma bralcev» objavile več zelo zanimivih in spornih mnenj.

— Kritizirati svojo domovino z gledišča svetovnega socializma je potrebno, toda ta izpad je jedva nekaj več kot individualni protest bohema...

— Spričo grožnje britanske vlade, da bo v določenih okoliščinah v našem imenu ubila nekaj milijonov nedolžnih ljudi postane apatija zločin... nase si bomo nakopali sovraštva Osborna in vsega človeštva...

— Z visokega piedestala svojega talenta si, Osborn, izstrelil raketo praznega obupa. Sprevidel si bolesti našega planeta in agonijo našega moralnega ponižanja. Toda ti si se umaknil, mi pa sebi ne moremo dovoliti razkošja, da bi se umaknili...

— Vsaka mati, ki v zakotni pisarni kake podeželske federacije laburistične stranke po nekaj ur na teden lepi znamke, ima zdaleka večji vpliv na politično življenje te države, kot si ti sploh moreš predstavljati...

— Kaj pa praviš o tistih, ki žrtvujejo svojo kariero načelom, kaj praviš o lordu Rusellu, ki s svojimi 89 leti kleči pred to deželo in jo roti, naj se vrne k razumu... Ta dežela bo preživela i Macmillana i tebe...

— V skrbeh si za obstanek človeške rase (razen Američanov), kaj pa je s tvojo skrbjo za kvaliteto te rase...

— Vse dokler je ostal svet nepopoln, ni nikomur dovoljeno, da bi kritiziral to državo, posebno pa ne britanskemu državljanu...

— Ne glede na to, kaj sta še vse Gaitskell in Macmillan, oba sta angleška gentlemana in kot taka časti vredna človeka, oba sta za svobodo...

— Mislim, da je Osborn ponorel...

In tako dalje in tako dalje. Zamerijo mu to, da je z napadom jeze presedlal na sovraštvo; nekateri zahtevajo, naj ga država kaznuje, prenekateri pa si zastavljajo vprašanje, kaj je z državo, ki je vzgojila generacijo brez idealov.

Neki trezni opazovalec je prišel do sklepa, da je taka reakcija na Osbornovo pismo dejansko reakcija na vojno histerijo, ki so jo podžigali na Zahodu okrog berlinske krize. Uvodničar nekega konservativnega lista pa je skušal doumeti občutke ljudi, ki žive v senci nuklearnega strahu, in piše: «... nam je bolj všeč njegova (Osbornova) nadutost kot pa nadutost Herr Brandta, ki si prizadeva še bolj zamršiti položaj okrog Berlina in ne okleva vzbujati asociacij na Hitlerjevo grabežljivost okrog Porenja.»

B. TESLIC

Predsednik Kennedy je sprejel na letališču blizu Washingtona indonezijskega predsednika Sukarna, odposlanca beograjske konference

Odškodnina za žrtve nesreče na M. Blancu

PARIZ, 13. — Družine žrtev nesreče na Mont Blancu, ko je neko letalo pretrgalo vrv žičnice, bodo dobile odškodnino. Ena izmed klavzul zavarovalne pogodbe namreč predvideva pretrganje vrvi po kaki nesreči letalskega prometa. Predstavniki zavarovalnih družb proučujejo višino raznih odškodnin. Pozneje bodo zavarovalne družbe zahtevale povračilo od vojnega ministrstva.

Medtem so delavnice v Bourg-en-Bresse začele delati novo vrv, dolgo 10,5 km s premerom 22 cm, da bo mogoče obnoviti delovanje žičnice. Dela bodo končana pred novembrom in bodo stala 10 milijonov starih frankov, in sicer 6 milijonov za vrv in 4 milijone za prenos in postavitev na mesto.

—«»—

PALERMO, 13. — Tu so iz neke lekarne ukradli za več kot dva milijona zdravil.

Strahote na Formozi in v Texasu

Številne žrtve in ogromna škoda zaradi orkanov «Pamela» in «Karla»

Čez 100 mrtvih na Formozi, v Texasu in Louisiani pa 17 - Tudi v Indiji in Tajskem mnogo smrtnih žrtev zaradi vremenskih razmer

TAJPEH, 13. — Skupno število žrtev tajfuna «Pamela» se je danes dvignilo na 106. Ves čas pa še prihajajo vesti o hudi materialni škodi in o mnogih ranjenih. Oblasti so objavile, da imajo 31 oseb za izgubljene in da je bilo porušenih 19.000 hiš. Ljudi brez strehe je 50.000.

Formoza pa se pripravlja na naval tajfuna «Nancy», ki se sedaj nahaja kakih 1000 km južnovzhodno od Okinave in se pomika proti Formozi s hitrostjo okrog 20 km na uro. Domnevajo, da bo «Nancy» trčil ob Formozo jutri proti večeru. Ameriška meteorološka služba je opisala tajfun «Nancy» kot enega najhujših v zgodovini. Njegovi vetrovi dosežejo blizu sredine do 370 km na uro. Na račun meteorološke službe nacionalistične Kitajske padajo ostre kritike, ker je napovedala tajfun «Pamelo» samo 14 ur prej; in prav tako kasni napovedi pripisujejo tako veliko število žrtev.

V Tokiu pa so opazili nenormalno spremembo atmosferskega tlaka, kar pripisujejo sedmi sovjetski jedrski eksploziji.

BANGKOK, 13. — V severni tajski pokrajini Čengraj pogrešajo vsaj 40 oseb zaradi poplav, ki so nastale po tropičnem deževju, ki se je zlilo nad pokrajino. Bojijo se, da so te osebe — večinoma ženske in otroci — utonile. Doslej so našli trupla 13 oseb. V severnem predelu dežele je bilo razrušenih 850 hiš.

Po vesteh, ki so danes prispele v Bombay, je v ponedeljek ponoči utonilo 96 oseb — med temi 59 otrok — ko se je prevrnil neki čoln na reki Narbada (v državi Gujarat). Na čolnu se je nahajalo 130 oseb, ki so hotele čez reko, da bi zbežale poplavam. Doslej so našli 50 trupel. Med žrtvami je tudi cela 10-članska družina.

V Egiptu pa je Nil podrl nasipe pri Beni Suefu, kakih 60 km južno od Kaira, ter preplavil 5000 ha obdelanega zemljišča. Podrtih je približno 1000 hiš in 6000 oseb je brez strehe.

GALVESTON (Texas), 13. — Orkan «Karla» se je pomiril, toda «tornados», ki jih je povzročil orjaški orkan, so nadaljevali svoje uničevalno delo. Ubili so 12 oseb v Louisiani in v Texasu, tako da znaša skupno število smrtnih žrtev 17. Škodo, zlasti v Texasu, cenijo na stotisoče dolarjev. Najbolj sta prizadeti mesti Galveston in Corpus Christi; v prvem je škode za 20. v drugem pa za 10 milijonov dolarjev. Potem ko se je orkan umaknil, je v obeh državah pravo tropsko deževje, ki grozi s silnimi poplavami.

Okrog pol milijona ljudi, ki so se umaknili z obrežnih predročij Texasa in Louisiane, se je začelo vračati, da bi rešili, če se še da kaj rešiti, in da bi preračunali škodo. Mestece Port O'Connor je praktično izginilo z zemljevida. V Port Aransasu ni ostala pokonci ne ena trgovina ne eno skladišče.

—«»—

Nesrečo pri Rabatu je zakrivila megla

RABAT, 13. — Zdi se, da je možno potrditi domnevo, da je kriva nesreče «Caravelle» družbe «Air France» gosta megla, ki je vso noč ležala nad Rabatom in okolico. Letalo je zadelo v neki vrh, preden je eksplodiralo na dnu neke ozke doline, kjer je tri ure gorelo. Od letala je ostala pravzaprav nekaka brezoblična krogla srebrnkaste kovine. Vendar upajo, da bodo mogli najti 77 trupel, da se bo potem lahko pričelo težavno delo ugotavljanja identitete. Med ponesrečenci je več diplomatskih uslužbencev ter princ Sahri iz Kuvaita.

Iz Pariza je odpotovala preiskovalna komisija tehnikov družbe «Air France» ter člani tajništva civilnega in trgovinskega letalstva.

Med žrtvami letalske nesreče je tudi neki Milančan, ing. Corrado Marsico, ki je imel šele 34 let. Zapušča ženo in 7-letno hčer. Bil je solastnik podjetja, ki je dobavljalo inštrumente za petrolejske naprave. Večkrat je potoval za svojo tvrdko in včeraj je bil namenjen v Casablanco za dobave neki čistilnici, ki se gradi v bližini tega maroškega mesta. Marsico bi pravzaprav moral potovati v ponedeljek, toda v zadnjem trenutku mu je letalska družba sporočila, da mora svoj odhod prestaviti na torek zaradi zasedenosti letala. Z njim bi moral potovati tudi neki drug funkcionar istega podjetja, toda zaradi nekega banalnega vzroka je ostal na tleh.

Iz Linate je letalo «Caravelle» odletelo v torek ob 15.40.

—«»—

Starki je ugrabil 600.000 lir

MILAN, 13. — Nerina Cassone, ki ima 81 let, je v neki banki dvignila 600.000 lir. Bila je že skoraj doma, ko jo je na stopnicah ustavil neki moški, češ da je bančni uradnik in da mora v hranilni knjižici nekaj popraviti. Gospa je peljala «uradnika» v svoje stanovanje, tam pa jo je malopridnež sunil, ji iztrgal torbico z denarjem ter zbežal.

—«»—

Venera fotografirana

MOSKVA, 13. — Astronomski observatorij v Pulkovu blizu Stalingrada je uspel napraviti 50 fotografij Venere s pomočjo dveh astrografskih teleskopov, opremljenih s posebnimi fotografskimi aparati. V Pulkovu nadaljujejo astrometrsko opazovanje Venere pod vodstvom prof. Aleksandra Deutscha.

—«»—

V poblaznelosti zabodel ženo

MILAN, 13. — V napadu blaznosti je Alfio Ricca z nožem zabodel in usmrtil ženo ter ranil hčer. Grazia Vasta, ki ima 61 let, ter njena 31-letna poročena hči s sinovoma 2 in 8 let, so se nahajali v kuhinji, ko se je na vratih pojavil 67-letni mož ter grozil z nožem. Obe ženski sta začeli od strahu vpiti, medtem ko se je Ricca brez besede zagnal proti njima. Ker sta otroka jokala, so prihiteli nekateri sosedje, ki so poskrbeli, da so obe ženski odpeljali v bolnišnico. Starejša ženska je kmalu umrla, medtem ko hči ni posebno hudo ranjena.

Takoj po dejanju je Ricca pobegnil iz hiše in uspelo mu je zabrisati sled za seboj. Po nekaj urah pa se je sam prijavil karabinjerjem v Paderno Dugnano. Ricca je prišel v ta kraj z družino pred sedmimi leti z Juga. Zaposlil se je kot zidar, toda potem ga je zadela paraliza po levem delu telesa in ni mogel več delati.

—«»—

Z letalom-raketo «X-15» 5866 km na uro

LETALSKO OPORIŠČE EDWARDS (Kalifornija), 13. — Pilot-kolavdator Joe Walker je včeraj dosegel z letalom-raketo «X-15» rekordno hitrost 5866 km na uro. Po pristanku je Walker izjavil, da so mu nekatere mehanične težave preprečile, da ni mogel doseči predvidene hitrosti 5955 km na uro.

—«»—

Zopet napad na sedež KPI

GENOVA, 13. — Nekateri neznanci so z nafto in bencinom polili vrata sekcije KPI za cerkvijo sv. Štefana ter jih nato zažgali. Neki nočni stražnik je opazil plamene ter takoj začel gasiti. Ogenj je pogasil, toda del vrat je zgorel.

Gre samo za navadno zaroko ali za druge skrite želje?

ATENE, 13. — Veselo razpoložen je danes dopoldne grški prestolonaslednik Konstantin sporočil novinarjem, da se je njegova sestra Sofia zaročila s španskim princem Juanom Carlosom. Vest je Konstantin prejel po telefonu od očeta, kralja Pavla, iz Lausanna, kjer se nahaja tudi kraljica ter obe hčeri, Sofija in Irena. Tam pa se je nahajal tudi princ Juan Carlos.

O zaroki se je ponekod govorilo že včeraj, vendar pa so te vesti takoj zanikali. Se prej se je govorilo, da je Juan Carlos premlad za Sofio, saj nista niti leto dni narazen. Nekaj časa so ga imenovali tudi v zvezi s princeso Mario Gabrielo, hčerjo bivšega italijanskega kralja Umberta.

Don Juan Carlos in Sofia

Zaročenca sta se že pred leti spoznala na križarjenju, ki so se ga udeležili člani vladajočih in nevladajočih kraljevskih družin. Letos pa sta bila Juan Carlos in Sofia dalj časa skupaj na otoku Krfu, kjer grška kraljevska družina poleti navadno prebiva.

V nečem španski princ mogoče prednjači pred ostalimi princi — visok je 1,92 m, drugače pa se od njih najbrž dosti ne loči. Ima 23 let in je že tudi častnik španske vojske in tudi mornarice. Sofia pa je športnica in je bila tudi članica grške olimpijske reprezentance v jadranju. Hodila je v nemško šolo, ki jo vodi princ Georg Wilhelm Hannover, brat grške kraljice. Spozna se na glasbo in arheologijo, od tujih jezikov pa zlasti obvlada angleščino, nemščino in francoščino. Vere pa je pravoslavne in tu bodo verjetno nastale kake težave, ker je princ iz pobožne katoliške družine.

Juan Carlos je sin pretendenta na španski prestol in vnuk bivšega kralja Alfonza XIII. Španija velja še vedno za kraljevino, čeprav brez kralja. Franco pa računa s tem, da bi svojo dediščino prepustil kakemu kralju, bodisi po smrti bodisi že prej, če bi se naveličal svojega diktatorstva in odstopil. In nekateri vedo povedati, da je Franco obrnil oči prav na mladega princa. Baje je že tudi izrazil svoje zadovoljstvo ob zaroki z grško princeso. Mogoče se ta princesa že vidi na prestolu v Madridu. In lahko si predstavljamo, kako bo izmučeno in prestradano špansko ljudstvo srečno, ko bo spet imelo kralja in kraljico...

Služba šoferja nagrada za umor

Treba je bilo «eliminirati» konkurenta pri zbiranju mleka

NEAPELJ, 13. — Policija je aretirala 25-letnega Carla Januaria, materialnega morilca 25-letnega Salvatora Martona. Aretirana sta tudi brata Luigi in Giuseppe Di Domenico, ki imata 35 in 52 let. Vsi trije so svoja dejanja priznali.

Brata Di Domenico sta že več let zbirala mleko na področju Cancello Arnone. Nekaj časa pa se nista mogla več staviti po robu konkurenci, ki jo je zanju predstavljal Salvatore Martone. Brata sta sklenila, da se neprijetnega konkurenta znebita. Obrnila sta se na prijatelja Januaria. Če bi ta svojo «misijo» dobro opravil, bi dobil službo kot voznik na enem izmed njunih avtomobilov. Januario je takoj nalogo sprejel ter se v jutru 9. septembra oborožen s puško nastavil ter čakal, kdaj bo Martone pripeljal mimo s svojim «Leoncinom». Ko mu je prišel Martone pod strel, je Januario sprožil smrten strel in pobegnil.

—«»—

Dežnik-izdajalec

RIM, 13. — Policijski agenti so ustavili dva mladeniča, ki sta se nekoliko čudno gibala okrog postaje Termini in sta imela vsak svoj dežnik. Na policiji so ju vprašali, čemu hodita okrog z dežnikom, ko je lepo vreme. Tu sta se zapletla v protislovja, nakar je policija kmalu ugotovila, da sta ta dva mladeniča tatova številnih kovčkov na postaji. Dežnika sta spadala med ukradeno blago v kovčkih.

Lastni avtomobili v SZ ne bodo potrebni

MOSKVA, 13. — V daljšem sestavku o tem, kako bo z zasebno imovino v SZ v prihodnji epohi komunizma, je komentator moskovskega radia izjavil: «Ko bo izveden komunizem, mnoge stvari, ki so sedaj še zasebna lastnina, ne bodo več zasebna lastnina».

Potem ko je zatrdil, da bo tedaj vprašanje stanovanj popolnoma rešeno, je komentator še dostavil, da se v takih pogojih sploh ne bo več postavljalo vprašanje, da bi kdo imel lastno podeželsko hišo, kar je v nekem smislu nekaj odvečnega in neki luksus. Za počitnice delavcev bo država zgradila v bližini velikih mest centre, v katerih bodo vile z več prostori, kjer bo lahko vsak državljan najel opremljene sobe. Ko bo končal svoj dopust, bo prišel na njegovo mesto drugi. «Ko bodo vsi delavci dosegli na ta način to, da jim bodo na razpolago te vile,» je dostavil komentator, «potem se bodo tisti sovjetski državljani, ki bodo še imeli hiše, le-tem popolnoma odrekli.»

Razen tega, je zatrjeval, sovjetski državljani ne bodo imeli nikake potrebe, da bi imeli svoje avtomobile, ker bodo v SZ izposojevalni parki za avtomobile ter skupne remize. Delavec si bo lahko v vsakem trenutku izposodil avto bodisi za dopust bodisi za opravila.

«Če bo na ta način mogoče v katerem kolj trenutku izposoditi si avtomobil, se je vprašal komentator, kdo si bo potem še želel, da bi imel avto v popolni lasti?» Na koncu je komentator dostavil, da ta oblika posojanja avtomobilov v SZ že obstaja in so bo še bolj razvila, kakor se v širokem obsegu pri mestih razvijajo področja skupnih vil za oddajo v najem.

—«»—

Odlična plavalka

VERONA, 13. — Marta Quinn, 12-letna hčerka nekega ameriškega častnika, je preplavala razdaljo od Cisana do Lazise v Gardskem jezeru — skoraj 7 km — v času 1 ure in 55 minut. Čas je izreden zlasti za tako mlado plavalko. Plavalko sta spremljala dva čolna na vesla z očetom, zdravnikom in dvema plavalnima strokovnjakoma, ki sta uravnavala ritem crawla. Na cilju je plavalka padla v objem matere, kateri je pa takoj dejala, da ni nič trudna in da bi lahko pričela skraja.

knjige — gledališče — film — glasba — slikarstvo

Zaključen 14. letnik «Novih obzorij»

Izšla je številka 9-10 revije «Nova obzorja», ki izhaja v Mariboru. Tudi v tej številki sodelujejo več ali manj stalni sodelavci revije, posebej pa bi omenili, da je Mirko Cepič prispeval poročilo o knjigi dr. Janka Jerija Tržaško vprašanje po drugi svetovni vojni. *Posebno zanimiva pa je razprava Rudija Cečinoviča* Zmaga in poraz proletarske revolucije na Madžarskem.

Smrt uglednega slovenskega etnologa

V ponedeljek popoldne je v Ljubljani umrl univerzitetni profesor dr. Niko Župančič, le nekaj mesecev pred svojo 85-letnico. Rodil se je 1. decembra 1876. leta v Gribljah v Beli krajini. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, na Dunaju pa je študiral zgodovino, geografijo prazgodovinsko arheologijo, etnologijo in antropologijo. Svoje odlično poznavanje zgodovinskih ved si je pridobil profesor Župančič pri tedanjih svetovno znanih profesorjih Jirečku, Hirnu, Rankeju, Hoernesu, Jodlu in Pencku. Leta 1903 je promoviral za doktorja filozofije. Po enoletni praksi na antropološko-arheološkem inštitutu v Muenchenu in službovanju na Terezijanski akademiji na Dunaju je svoje znanje izpopolnjeval še v Švici, nato pa je leta 1908 postal kustos Zgodovinskega umetnostnega muzeja v Beogradu. Po vojni leta 1921 je postal upravnik Etnografskega inštituta v Ljubljani in leta 1923 je dosegel ustanovitev samostojnega Etnografskega muzeja v Ljubljani. Dr. Županič je dal pobudo za izdajanje naše prve znanstvene etnološke revije «Etnolog», katero je vodil kot urednik 13 let. Pokojnikova zasluga je tudi ustanovitev samostojne etnološke stolice na univerzi v Ljubljani po osvoboditvi, katere predstojnik je bil do upokojitve 1957. leta.

Svojih bogatih in vedno novih idej ni razvijal v dolgih razpravah, marveč v drobnih in preciznih delih. Glavna tema njegovih razprav je proučevanje balkanskega polotoka in Male Azije. Časovno obravnava razdobje od prvih poznanih sledov človeka na našem ozemlju do današnjih dni. V svojih razpravah pa je pogosto reševal tudi probleme ljudstev izven omenjenih geografskih območij in je prav zato pokojnik že desetletja poznan in priznan tudi v tujini.

Čeprav že močno izčrpan zaradi dolgotrajne bolezni, je še vedno delal. In na kongres bizantologov, ki je prav sedaj v Ohridu, je šel tudi njegov zadnji rokopis, da ga tam njegovi kolegi prebero.

V Jugoslaviji snemajo tri italijanske filme

BEOGRAD, 13. — *Trenutno snemajo v Jugoslaviji tri italijanske filme. Za družbo CCE režira Ferdinando Baldi film «Taras Bulba», v katerem nastopajo Van Heflin, Rosanna Schiaffino, Jean François Forou, Silvia Sorrente in Huc Santana. Film bo v barvah. Alberto Lattuada režira v Jugoslaviji za družbo Zebra Film «Stepo», v kateri nastopajo Paolo Stoppa, Charles Vanel, Danielle Splallone, Marina Vlady in Cristina Gajoni. Končno je še film «Crni suličarji», ki ga za družbo Royal Film režira Giacomo Gentilomo. Glavni igralci v filmu so Mel Ferrer, Yvonne Furneaux, Jean Caludio, Franco Silva in Lorella De Luca.*

Po novejših vesteh pa Van Heflin ne bo Taras Bulba. Igralec se je odločil, da odpove filmu, potem ko tri tedne v Rimu čaka, da družba Thanos film izpolni svoje obveze. Ko je odhajal z letališča Ciampino, je javil, da mu je žal, da do tega prišlo — vendar ne po njegovi krivdi.

Lord Russell prvo noč v zaporu

LONDON, 13. — V pismu, ki ga je danes objavil «odbor stotih», izjavlja Bertrand Russell: «Kennedy in Hruščev, Adenauer in De Gaulle, Mac Millan in Gaitskell težijo vsi za istim: da bi zatrli človeka.»

Bertrand Russell

Lord Russell, ki je bil obsojen na zaporno kazen, ker je odklonil, da si prizadeval, da ne bi bil javnega reda, je svojo prvo noč kot zapornik v bolniški sobi zapornice v Brixtonu, kjer je bil zaprt leta 1901 zaradi svojega pacifističnega prepričanja.

«Vi, vaše družina, vaši prijatelji ter vaši bratje se nadaljuje omenjeno poročilo — ste obsojeni na uničenje po skupni odločitvi nekaterih ljudi, ki so brutalni toda mogočni.»

Razstava dokumentov o Silviu Pellicu

SALUZZO, 13. — V okviru prireditev «September v Saluzzu» se tu nahaja razstava spominkov na Silvio Pellica. Razstava se nahaja v hiši Cavazza iz 13. stoletja. Zbrani so važni zgodovinski dokumenti, ki pričajo o življenju, mišljenju in delovnosti Pellica, rokopisi njegovih dij, izdaje «Mojih jetnišnic» v mnogih jezikih ter številna pisma.

Film in znanost

FERRARA, 13. — V dneh 16. in 17. septembra bo v Ferrari konferenca o filmu in znanosti. V pripravljalnem odboru za konferenco so med drugimi: Nevio Ferri, Floris Luigi Ammannati, Guido Aristarco, Baldelli, Pierpaolo Bettini, Alessandro Blasetti, Ugo Casiraghi, Piero Gadda Conti, A. Mario Dogliotti, Fulvio Fink, Carlo Levi, Sergio Paulon, A. Giordani Soika in Floristano Vancini. Baldelli bo govoril o filmu kot sredstvu za znanstveno spoznavanje in sporočanje, A. Giordani Soika in Pierpaolo Bertini pa bosta govorila o širjenju znanosti in kulture s sliko ter o pomenu.

Albicoco in Laforêt sta se poročila

PARIZ, 13. — Režiser Gabriel Albicoco je postal šemu krogu bolj poznan s svojim filmom «Deklica z zlatimi očmi», ki je bil izbran na sporedu benečanskega filmskega festivala. Glavno vlogo v filmu je igrala Marie Laforêt, ki je igralka. Obadva sta bila v Benetkah in govorilo se je, da se bosta poročena. Pred dnevi pa se v Parizu poročila. Pop, ki ju je poročil, je v nagovoru dejal, da ljubezen roka združuje velikokrat ko in velik talenta.

Alain Delon v gledališču

PARIZ, 13. — Filmski igralec Alain Delon, ki je potoval iz Rima v Neapelj, kar bo odšel v Paris, je javil nekaterih odrskih del. V prihodnji sezoni bo igral začasno zapustil delo v filmu ter bo raje nastopal v gledališkem odru. Igral je komaj dokončal delo v filmu «Mrk» režiserja Michelangela Antonionija, ki je nastopal v «Marcu Polu» v režiserjem Christianom Jaqueom.

Intervju predsednika Tita glasilu PSI «Avanti»

Deklaracija beograjske konference in njen pomen za delavski razred

Deklaracija ima mobilizacijski pomen v boju za mir - Vzhod in Zahod bosta morala odmeve beograjske konference jemati v poštev

Včeraj smo objavili intervju, ki ga je o pomenu beograjske konference izvenbloških držav dal predsednik Tito direktorju milanske izdaje glasila KPI Aldu Tortorelli. Danes objavljamo še intervju, ki ga je Tito dal Gianbatistu Finocchiaru, dopisniku glasila PSI «Avanti».

Novinar Finocchiaro je najprej izrazil svoje zadovoljstvo, da se mu je ponudila možnost tudi osebno spoznati maršala Tita, o katerem je prvič slišal od italijanskih partizanov, ki so se borili v Jugoslaviji skupaj z našimi borci, ko je bil star 15 let, nato pa je naprosil predsednika Tita, naj pove svoje mnenje o rezultatih beograjske konference.

«*Sodim, da je konferenca odlično uspela, zlasti če upoštevamo razne prerokbe, da se bodo pokazala velika nesoglasja v mnenjih in da ne bo uspela, ter če upoštevamo precej močan pritisk, ki so ga izvajali na posamezne šefe držav, da ne bi prišli na beograjsko konferenco. Pri tem so poudarjali, naj konferenca ne bi bila v Jugoslaviji, zato ker ni v Aziji ali Afriki, zato ker je socialistična država itd. Čeprav bi lahko o nekaterih problemih več razpravljali, pa kljub temu trajanje beograjske konference potrjuje, da so bile gledišča o vseh najvažnejših mednarodnih vprašanjih popolnoma enotna. Kajti na nekaterih konferencah traja razprava o posameznih vprašanjih pogosto dneve, tu pa je bila celotna konferenca končana v petih dneh. To pomeni, da ljudje niso prišli slučajno v Jugoslavijo, da bi sprejeli samo neko deklaracijo »prid miru, ampak da so državniki neangažiranih držav močno zainteresirani na miru, in da so se jih zelo temeljito lotili. Trojanskega konja na konferenci ni bilo.*»

VPRAŠANJE: Ali se vam zdi, da je možno »premagati« politiko blokovskih držav v OZN ali zmanjšati jo?»

ODGOVOR: *Trdno sem prepričan, da bodo ideje, ki so bile obravnavane in konkretizirane v dokumentih, spodbudile druge države, ki niso angažirane, ki pa zaradi prekratkega časa ali iz drugih razlogov niso prisostvovale beograjski konferenci, da bodo v OZN sodelovale pri urejanju posameznih vprašanj v boju za mir.*

VPRAŠANJE: Ali lahko neangažirane države začenjajo akcije izven OZN in kakšne akcije bodo začele?

ODGOVOR: *Seveda bomo tudi zunaj OZN začenjali akcije v raznih vprašanjih. Ne bomo čakali na redna zasedanja OZN, ampak bomo že pred njimi začenjali nekatere akcije, da bi čim več držav zavzelo stališča, ki so v interesu miru. Te akcije bodo stalne in bodo imele razne oblike, od pismene izmenjave mnenj do vplivanja na tiste države, ki te omahujejo ali ki so pod drugimi vplivi. To pomeni, da bodo neangažirane države, ki so bile na beograjski konferenci enotne v najvažnejših vprašanjih, prizadevale z razširjenimi posvetovanji in drugimi akcijami izven OZN ostati še naprej prav tako enotne. Za 16 zasedanje OZN, ki se približuje, imamo enotna stališča, ki jih je konferenca sprejela. O problemih, ki bodo obravnavani na prihodnjih zasedanjih, se bomo poprej sporazumeli, da bi enotno nastopali in zbrali okrog sebe čim več držav. Nismo ustvarili nekakšnega telesa, s tem pa nismo izgubili možnosti, da se med seboj posvetujemo in zavzamemo enotna stališča. Zdaj, ko smo sprejeli te zgodovinske sklepe, pa se nočemo uspavati.*»

VPRAŠANJE: Ali sodite, da so pogoji za ponovno opustitev atomskih poskusov?

ODGOVOR: «*Mislim, da mora priti do tega, ker je ves svet proti temu, da bi kdor koli opravljal atomske poskuse. Na beograjski konferenci ni bil nihče zanje. Formulacija v mojem govoru na konferenci ni pomenila, da odobravam atomske poskuse, ampak da razumem razloge, ki so napotili Sovjetsko zvezo do tega. Kajti dosedanja opustitev poskusov ni zajela Francije. Francija jih lahko opravlja, pa celo drugi v njenem imenu. V svojem govoru sem dejal, da bi lahko razumeli razloge za sklep o nadaljevanju jedrskih poskusov, ne pa tudi, da delajo to prav v času konference.*

VPRAŠANJE: Ali je opustitev jedrskih poskusov na boljši poti zdaj, po konferenci, kot pred njenim začetkom?

ODGOVOR: «*Kaže, da je vzbudila konferenca močan odmev, ki ga morata upoštevati tako Vzhod kot Zahod. To bo verjetno pripeljalo do prenehanja poskusov. Na konferenci je prišlo do izraza splošno mnenje — ne glede na to, kako je bilo formulirano v posameznih govorih — da je treba atomske poskuse opustiti.*»

VPRAŠANJE: Rezultat konference neangažiranih držav smo imenovali «beograjska listina». Zanima me, ali je «beograjska listina» zastavljena na daljši čas ali bo trenutno učinkovala?

ODGOVOR: «*Dokumenti, ki so bili sprejeti, imajo trajen pomen, zlasti ko gre za koeksistenco. Kajti koeksistenca ne more biti od danes do jutri.*»

VPRAŠANJE: Mnoga delavska in napredna gibanja so poslala konferenci pozdravne brzojavke, pa tudi opazovalce. Ali mislite, da bo konferenca vplivala tudi na tista delavska gibanja, ki niso poslala svojih opazovalcev?

ODGOVOR: «*Nedvomno bo vplivala. Konferenca ne bo vplivala samo na spremembo politike za okrepitev miru in urejanje raznih problemov, ampak bo imela tudi določen idejni pomen. Kajti vse države, ki so bile zastopane na konferenci, čeprav so bile med njimi nekatere majhne različne, so pokazale težnjo po tem, da bi se mednarodni odnosi razvijali v napredni smeri, to pa bo imelo pomen tudi za njihov notranji napreden razvoj.*»

VPRAŠANJE: Kako bodo sklepi beograjske konference vplivali na delavska gibanja tistih držav, ki niso bile zastopane?

ODGOVOR: «*Mislim, da bodo vplivali pozitivno. Kajti nobeno delavsko gibanje niti narodi katere koli dežele ne morejo imeti nič proti sklepom konference. Nasprotno, videli bodo, da so v dokumentih beograjske konference obrazložena stališča, ki ustrezajo koristim delavskega razreda in vseh narodov.*»

VPRAŠANJE: Kakšnega pomena je «beograjska listina« za mednarodno delavsko gibanje?

ODGOVOR: «*Ta listina ima mobilizatorski pomen za široke množice, predvsem pa za delavski razred, v boju za mir. In ne samo v boju za mir, marveč tudi v boju za odpravo kolonializma, kar je v interesu delavskega razreda vsega sveta. Kajti to je problem, ki pomeni stalno nevarnost vojnega spopada. Duh deklaracije, sprejete na konferenci, govori o tem, da mora biti notranji razvoj v vsaki državi stvar njenega ljudstva. Seveda to do neke mere pomeni tudi moralno obveznost udeležencev, da gredo v notranjem razvoju v napredni smeri.*»

VPRAŠANJE: Ali mislite, da je nujno, da delavska gibanja podpirajo politiko, ki jo uveljavljajo neangažirane države?

ODGOVOR: «*Vsekakor jo morajo podpirati. Kajti to je njihov program, razen programa, ki ga imajo za notranji razvoj svojih držav.*»

Na koncu razgovora je dopisnik «Avantija» Finocchiaro sporočil predsedniku Titu pozdrave Socialistične stranke Italije in se mu je zahvalil za intervju. Predsednik Tito je naprosil dopisnika «Avantija», naj sporoči njegove pozdrave SSI in Nenniju.

Mihec in Jakec

— Jakec, jest rečem, de tu ni neč.

— *Kej ni neč?*

— Tu ni neč, ne bo neč jen vseh vkep nas bo hudič uzeu. Bomo pršli do vojske, bojo mečali atomske bombe jen pole bo vse pokrepalo.

— *Pej zakej jo videš taku črno?*

— Ma za več reči. Denmo reč že tisto, ke je Sukarno šele zdej te dni prnesu Kenedeti tisto poslanico sez beograjske konference. Ki je vre Nehru nesu tisto poslanico u Moskvo jen je zdej vre doma — jen uni je pej kumej pršu u Vašington. Sm brou, de je mogu naleš nest bol kasno, zatu, de bo prej nesu Nehru u Moskvo jen de se bo prej vidlo, kej bo reku Hruščev jen šele pole, de bo lahko prebrou tudi Kenedi, zatu, de se bo Kenedi znou ravnat, ke bo vre znou, kaku misle Hruščev. Jen prou ne zastopem, zakej se ni moglo dat obem hkrati jen zakej je blo treba počakat. Mene se zdi tu forte otročje. Ne znan nanka, kadu je taku zrihtau jen zakej je tu dobro. Mene se vse zdijo efeti od tistga štroncja, ke ga je vre tolko u lufti Kej smo moži al se jegramo pandolo?

— *Ja, je res, de od takeh otročarij se ne moreš čakat neč pametnega. Jen tudi tisto ses tistem angleškem filozofam Raselam, ke so ga angleški sodniki obsodili na dva mesca pržona, zatu ke je tou delat demonštracje proti atomskim bombam. So rekli, de demonštracjonou proti atomskim bombam se ne smej delat, zatu ke pole ovirajo promet. Ma ke uan ni tou neč slišat jen je reku, de bo demonštrirou vselih, so ga pej denli u pržon. Taku ne bo mogu jet na demoštracjon. Ma ke so vidli, de je švoh zdravja, so mi dali pole samo sedem dni. Gvišno glih tolko, de ne bo mogu bet zraven. Ben, kej češ slabše, ku de te prfina zaprejo, če si preveč odločno za mir!*

— Znaš, u zadneh leteh je blo narjeneh vre tolko naumnosti, de jest prou mislem, de je tu vse od tisteh šperimentou, ke so jeh delali leta nazaj jen de se zdej šele začenja poznat efete. Sej povsod pišejo, de tisto žarčenje, tisti štroncjo, de tisto škode za kri, za kosti, za tiste gene, ke se delajo otroci jen tudi za pamet. Jen, koker ke kaže pratika, je videt, de narbol škode pameti. Videš, morbet zatu je danes tolko mladine zažgane, zatu so programi od televizije taku šempjasti, ke grejo skuzi luft, ki je puhen štroncja.

— *Videš: jen tudi diplomati so vsi taku udarjeni, zatu ke uani se zmiri vozejo če nu les sez aroplanami jen pole ke so gor vesoko, jeh pej prime tisto žarčenje. Ku — denmo reč — tle pr nas: Kej je pametno, de začenja oblast zezat še nas Slovence, pole ke jemajo vre tolko za bacelirat sez Tirolcami jen Austricami? Jest ne znam, kej so zastopli, ne pestet les tiste plesauce od Taneca? Jen kej jemajo od tega, de dražejo Bazovce, če pojejo po slovensko u domači vasi? Jen kolko so zdej na dobičku, ke so prepovedali pojat tisto pesem Žrtvam tu pasano nedelo pr spomeniki u Bazovici? Vre šestnajst let — odkar je vojska končala — zmiri pojemo tisto pesem pr vsaki taki prložnosti jen je blo zmiri prou; jen zdej pej kar na anbot: de se ne smej, de more jet u čenžuro. Ma ki smo!*

— Ja, je res. Se prou vide, de nas čejo razdražet. Ma tako delo ni pametno jen nanka dobro. Ne za nas, ma nanka za njeh ne.

— *Verji meni: vse je samo od tisteh šperimentou, ke udarejo na pamet.*

ČETRTKOVA ČRTICA

RICHARD WRIGHT:

Lakota

Lakota, kakršno sem občutil doslej, je bila pač tista običajna lakota, ki je bila vzrok, da sem doma nepretano prosil kruha; a ta lakota je bila potolažena, ko sem pojedel skorjo ali dve. Zdaj pa me je lakota mučila, me delala jeznega in trmastega.

Pri igri sem postajal manj živahen in prvič v življenju sem premišljeval, kaj se godi z menoj.

«Mama, lačen sem,» sem potožil tega dne.

«Počakati moraš.»

«Ampak jaz bi rad jedel tako.»

«Saj ni ničesar.»

«Zakaj ni?»

«Zato ker ni,» je odgovorila.

«Jaz pa hočem jesti,» sem rekel in začel jokati. Prenehala je z likanjem in me gledala s solzami v očeh ter vprašala:

«Kje je tvoj oče?»

Zmedeno sem pogledal. Saj res; mojega očeta ni bilo domov že mnogo dni in smel sem razgrajati, kolikor sem hotel. Čeprav nisem vedel, zakaj je odsoten, sem bil vesel, da ga ni, da bi kričal name. Ni mi pa prišlo na misel, da bomo zaradi njegove odsotnosti brez hrane.

«Ne vem,» sem rekel.

«Kdo pa prinaša hrano domov?» me je vprašala mati.

«Oče,» sem rekel. «Vedno je on prinesel hrano.»

«No, in tvojega očeta zdaj ni tukaj,» je rekla.

«Kje pa je?»

«Ne vem,» je odgovorila.

«Ampak jaz sem lačen,» sem zaječal.

«Počakati boš moral, da jaz dobim kako delo in nakupim hrane,» mi je razložila.

... Končno je šla mati za kunarico. Vsak dan sva z bratom ob hlebcu kruha in loncu čaja ostala sama v stanovanju.

Nekega večera mi je mati rekla, da bom odslej moral hrano nakupovati jaz. Da bi mi pokazala, kako to gre, me je vzela s seboj v trgovino na vogalu ulice. Bil sem ponosen, samemu sebi sem se zdel odrasel.

Naslednjega popoldneva sem vzel košaro in šel proti trgovini. Na vogalu pa me je naenkrat zgrabila gruca fantov: podrli so me na tla, mi iztrgali košaro in vzeli denar. V paničnem strahu sem zdrvel domov. Zvečer sem povedal materi, kaj se je zgodilo. Ničesar ni rekla. Usedla se je in napisala novo naročilnico, mi še enkrat dala denar ter me ponovno poslala v špecerijsko trgovino. Splazil sem se po stopnicah in videl, da se prav isti fantje igrajo spodaj na cesti. Stekel sem nazaj v hišo.

«Tisti fantje so tam,» sem rekel materi. «Pretepli me bodo.»

«Premagati moraš to,» je rekla. «Kar pojdi zdaj!»

«Tako se bojim,» sem rekel.

«Pojdi in ne zmeni se zanje,» mi je svetovala.

Šel sem. Hitel sem po pločniku in vse bi dal, da bi me fantje pustili v miru. Ko sem jim prišel nasproti, je eden od njih zavpil:

«Glej ga!»

In še preden so me dosegli, sem se pognal v beg proti domu. Toda ujeli so me. Vpil sem, brcal in se otepal; a zastonj: iztrgali so mi denar. Prijokal sem domov. Mati me je srečala pri vratih.

«Pre — pre — tep —pli so m— me,» sem lovil sapo. «Vz — vze — li so mi d — de — nar.»

Hotel sem steči po stopnicah, da bi bil na varnem v hiši.

«Ne smeš noter,» mi je rekla mati. Kar okamenel sem in strmel vanjo.

«Za menoj bodo prišli,» sem rekel.

«Ostani tu, kjer si,» je ukazala v nespravljivem tonu. «Danes ti bom pokazala, da je treba vzdržati in se boriti.»

Stopila je v hišo; takoj se je vrnila z denarjem in novim listkom; imela pa je še dolgo, močno palico.

«Vzemi denar, listek in to palico,» je rekla. «Pojdi v trgovino! Če ti bodo oni fantje še kaj hoteli, potem se bori z njimi!»

Moja mati mi je rekla, naj se borim; tega do zdaj še ni storila.

«Tako se bojim,» sem potožil. «Pretepli me bodo.»

«Ne vrni se, dokler ne prineseš špecerije! Če se vrneš domov brez blaga, boš tepen.»

Zaloputnila je vrata in zaslišal sem, da je obrnila ključ.

Treslo sem se od strahu. Sam sem bil med temi temnimi, sovražnimi ulicami in lopovi so prežali name. Izbirati sem mogel le med tem, da bom tepen ali doma ali na cesti. Jokaje sem računal: če bom tepen doma, se ne bom smel upirati, a zunaj imam možnost, da se borim in branim.

Krenil sem v smer proti fantom. Od strahu sem komaj dihal.

«Spet je tu,» sem zaslišal.

Obkolili so me. V slepem strahu sem vihtel s palico in čutil, kako je udarjala po glavah fantov, ki so ponenavali drug za drugim. Zavedal sem se, da se mi bodo maščevali, če popustim le za sekundo. Obračunaval sem z njimi s solzami v očeh in s stisnjenimi zobmi in prav moj grozni strah je bil tisti, ki mi je pomagal, da sem v vsak udarec vložil prav vse svoje moči. Tolkel sem in tolkel.

Fantje so se s krikom razpršili, se držali za glave in skrajno osupli zijali vame. Niso še videli takega besa. Stal sem ves zasopel in jih izzival, naj se še bore. Ko niso hoteli, sem jo udrl za njimi, da so z vreščanjem zdrveli vsak v svoj dom.

Potem sem šel v trgovino. — Ko sem se vračal, sem držal palico pripravljeno, da jo takoj uporabim. Toda niti enega od teh fantov ni bilo na vidiku.

... S tem dnem sem si pridobil pravico do Memphiskih cest.

—«»—

Mali «Moby Dick»

Kalifornijski «Pacifiški oceanski park» ima zdaj razen tjulnjev, morskih psov in drugih morskih živali tudi edinega v ujetništvu živečega belega kita, po barvi in živalski vrsti sorodnika «glavnega junaka» v Melvillovem romanu «Moby Dick». Seveda je ta kit, ki tehta pet sto kilogramov, pravi otrok v primerjavi z velikanom, ki je opisan v knjigi, zato pa gledalce zabava s spretnimi skoki čez oviro, ki so mu jo postavili sredi bazena. Ugotovili so, da se kljub «otroškim letom» požene tudi poltretji meter nad gladino.

Svetle in temne plati japonskega «čudeža»

Dve sto milijonov tranzistorjev in že četrti v proizvodnji jekla

Podjetnost in doslednost ing. Nitsume: 3 milijoni motornih koles - Ob stari tovarni - delavnici 17 novih zgradb s 40 tisoč delavci - Toda do kdaj?

Japonci so doma tudi v optiki. V lanskem letu so optičnih in fotografskih aparatov prodali v tujino za 75 milijonov dolarjev. Celo za oxfordsko vseu čiliišče so izdelali elektronski mikroskop

Azija je čuden svet. Posebno za nas Evropejce, ki se tako radi med seboj bahamo, komu je uspelo napraviti večji ali manjši «čudež» Prvi «čudež» so pripisovali Zahodni Nemčiji, sedaj si že nekaj časa laste «čudež» tudi v Rimu. Francija pa je sploh en sam «čudež». Ona vojne še ni končala in kljub temu njeno gospodarstvo tekmuje z ostalimi gospodarstvi v Evropi. Skratka, vse en sam «čudež». Toda «čudežev» ne delamo le v Evropi. Morda jih dclajo drugje še večje. Vzemimo za primer Japonsko.

Japonska je zelo obljudena dežela, hkrati pa skrajno siromašna. Menda ne velja za nobeno državo tako, kot velja za Japonsko, da ima na razpolago le veliko delovnih rok: 90 milijonov prebivalcev in nobenih surovin! Niti železne rude niti nafte niti bombaža. Celo ne pridela dovolj niti hrane za toliko milijonov ust. In vendar je pred kratkim podpredsednik sovjetske vlade Mikojan rekel, da je presenečen nad japonskim uspehom. Kako tudi ne.

Nekaj podatkov: v letošnjem letu bo Japonska izdelala 200 milijonov tranzistorskih radijskih sprejemnikov. Lansko leto je Japonska izvozila dva milijona šivalnih strojev, 13 milijonov navadnih radijskih sprejemnikov, 90 tisoč ton otroških igračk, pred dvema letoma je iz ene njenih ladjedelnic izplula petrolejska ladja z nosilnostjo 104.500 ton, sedaj dokončujejo še večjo ladjo od 130.000 ton.

Začnimo malo z druge strani.

Pred dvema letoma in pol je japonski inženir Itsiro Nitsuma prišel v Anglijo in pripeljal s seboj motorno kolo, da bi se preizkusil z evropskimi motociklisti. Z njim so prišli še štirje japonski dirkači, na tekmi pa so se slabo odrezali. Inženir Nitsuma se je ponovno lotil svojega motorja in pred časom je pet japonskih dirkačev odneslo vseh pet prvih mest v posameznih kategorijah. Posledica: letos bodo japonske tovarne motornih koles izdelale nad tri milijone motornih koles teh petih vrst.

Japonska je v času zadnje vojne izgubila 80 odstotkov svoje industrije. Med tovarnami, ki so jim bombe prizanesle, je bila tudi manjša tovarna Konosukeja Macisita, v kateri so bolj na obrtniški kot tovarniški način izdelovali žarnice za kolesa. Kolo pa je danes v zatonu in Macusita je hotel svoj obrat že opustiti. Nekaj tehnikov pa ga je pričalo, da naj preide na drugi «artikel». In mož se je lotil izdelovanja tranzistorjev. Poleg njegove tovarne-delavnice je danes 17 novih velikih zgradb, v katerih dela 40 tisoč delavcev, inženirjev in tehnikov. Iz te tovarne pride vsako sekundo nov tranzistor.

Japonska nima petroleja, toda tudi s to industrijo ima veliko dela. Že prej smo omenili nove kolose, ogromne cisterne, ki jih grade v ladjedelnicah v Tokiu, Amarubi, Osaki in drugod. Cisterne, ki so jih izdelali v teh ladjedelnicah, prevažajo sedaj nafto po vseh morjih sveta. In ne gre za majhne tankerje. Poleg že omenjenih velikanov izdelujejo v teh ladjedelnicah sedaj na desetine 50, 60 in celo 80-tisoč tonskih tankerjev. Pripravljajo pa tudi tovorno-potniško ladjo na atomski pogon, ki bo vzela na krov dva tisoč potnikov in 10 tisoč ton blaga.

Rekli smo, da je Japonska skrajno siromašna dežela. Železne rude skoraj nima. In vendar bo letos potisnila Veliko Britanijo s četrtega mesta v proizvodnji jekla. Pred njo bodo edino še ZDA, SZ in Zahodna Nemčija. Čeprav uvaža devet desetin surovin za to industrijo, se je torej zrinila na četrto mesto v svetu.

Kar velja za železno rudo in jeklo, velja tudi n. pr, za bombaž. Doma ga nima, njeno tekstilno blago pa gre v svet in to po cenah, ki morejo konkurirati cenam najbolj bogatih dežel, ki imajo celo svoje surovine.

Še dva konkretna podatka: v zadnjih sedmih letih se je nacionalni dohodek Japonske povečal za dvakrat, industrijska proizvodnja pa za 141 odstotkov.

Kako je to možno?

Če ne in ker ne priznavamo «čudežev» niti Nemčiji, niti komu drugemu, ga ne moremo priznati niti Japonski, pa čeprav bi si ta vzdevek še najbolj zaslužila. Dejstvo je namreč, da je mogla Japonska zabeležiti tolikšen gospodarski uspeh iz več razlogov. Toda glavna dva razloga sta sledeča: Japonska delovna sila je skrajno cenena in japonski podjetnik služi na račun tega izredne dobičke, ki jih takoj investira. Na ta račun je na Japonskem zrastla ogromna in zelo moderna industrija. Z druge strani pa moramo vzeti v poštev še to, da so Združene države v povojnih letih vnesle v japonsko gospodarstvo nad štiri milijarde dolarjev lastnih sredstev, kar je za ameriške kapitaliste več kot razumljivo. Namesto da bi doma drago plačevali svoje delavce, so del svojih kapitalov prenesli na Japonsko, kjer ji je na voljo veliko cenejša delovna sila

Ta dva elementa nam japonski «čudež» pojasnjujeta, toda le do neke mere. Svetovna proizvodnja naglo narašča in danes že ni več lahko proizvodnjo plasirati. In vendar je japonskim gospodarstvenikom doslej uspelo svoje blago prodati celo industrijsko zelo razvitim deželam. Primer: Japonska je pred vojno izvažala v ZDA le nekaj cenene bombaževine, japonske svile in podobnega cenenega blaga. Danes pa so industrijsko izredno razvite ZDA glavni kupec japonskega industrijskega blaga, predvsem strojev, motorjev, radijskih sprejemnikov in elektronskih naprav. Pomislimo na primer še to, da je japonska industrija dobavila celo Oxfordu in atomskemu središču v Harwellu elektronske naprave.

K zelo svetli sliki v začetku smo dodali tudi bolj trezno sliko, ki japonski «čudež» postavlja na pravo mesto. Za zaključek pa bomo dodali tudi senčno plat sedanjega japonskega uspeha.

Japonska industrija dela več za izvoz kot za domači trg. To je primorana zaradi pomanjkanja surovin, ki jih mora s svojim izvozom plačevati. To se odraža na življenjski ravni japonskega človeka, ki bi že enkrat zaslužil, da si privošči kaj več. Toda tudi ne glede na ta socialni moment je japonsko gospodarstvo stalno v precepu: Kaj pa če se nekega dne izvoz ustavi? Konkurenčnost na račun cenene delovne sile je za sedaj nekakšno jamstvo japonskega uspeha v tujini, toda to ne more trajati večno. Posebno ker je proizvodnja zelo velika. Del japonskih gospodarstvenikov, še bolj pa japonska levica svetuje in se bori za nova tržišča, in sicer za ogromno Kitajsko in za Indijo ter za afriško tržišče. Toda japonska vlada tega noče razumeti iz enostavnih političnih razlogov. Ne more se namreč sprijazniti, da so v Pekingu na oblasti Maocetung in njegovi. Če bi bil v Pekingu Čangkajšek, bi bilo drugače. In tako japonska industrija izgublja ogromno tržišče 600 milijonov Kitajcev. Do kdaj si bo mogla to privoščiti, ni znano.

Moda

Če hočemo biti vedno po modi

Originalnost še ne pomeni ekscentričnost

«*Želela bi biti po modi, pa ne vem, kaj naj izberem in za kakšno linijo naj se odločim.*» *Tako nam piše mlada čitateljica, ki želi izpopolniti svojo garderobo z oblačili, ki bodo ne samo moderna, temveč tudi praktična in predvsem z neko posebnostjo v kroju, blagu ali barvah, ki jih bodo ločila od oblačil, ki jih nosijo druge.*

No, me ji bomo rade ugodile z našimi nasveti, saj vemo, da je vsaki všeč, če ima med oblačili nekaj takih, ki se razlikujejo od drugih in da je bilo med ženskim svetom že dosti «tragedij» zaradi tega, ker so ugotovile, da imajo enako obleko, plašč ali klobuk, kot na primer njihove prijateljice.

Predvsem opozorilo: nikar ne mislite, da boste dosegle originalnost svojih modelov s tem, da boste iskale ekscentričnost in nekaj novega za vsako ceno. Originalnost modelov je mogoče najti tudi v povsem enostavnih podrobnostih, v domiselnih kombinacijah barv in v pravilni izbiri tkanin.

Odločile ste se na primer, da si napravite jesensko obleko iz karirastega blaga. Da bo model bolj originalen, izberite karirast vzorec v rdeče-zeleni kombinaciji, ki je letos posebno v modi. Obleka naj bo enostavna in brez ovratnika, le krilo naj bo nekoliko zvoneasto, kot je pač sedaj v modi. In, sedaj, k tej posebnosti, ki bo našo obleko izpopolnila, še kratka jopica iz rdečega shetlanda, podložena s karirasto tkanino. Tudi jopica bo brez ovratnika ter jo bo krasil samo gumb, ki bo zapiral ovratni izrez.

Druga posrečena kombinacija: mehko krojena bluza iz črne svile, ali volne, in gladko krilo iz debelega volnenega blaga — peluche, ki je podobno mohairu.

Dvodelne obleke linije «Chanel» so se že tako uveljavile, da ima po eno že skoraj vsaka izmed nas. Zakaj si torej ne bi privoščile novo kombinacijo te posrečene linije? Iz debele športne volne v belo-črni barvi si spletimo dvodelno obleko. Krilo bo krojeno v široke gube, ki jih bomo pustile odprte le 20 do 30 centimetrov od roba. Jopica bo gladka, brez ovratnika ter bo imela kot edini okras lepe gumbe. Krilo z nizko zašitimi gubami bo seveda primerno le za vitke postave; na to smo hotele naše čitateljice še posebej opozoriti, ker so take gube letos zelo v modi.

Za jesenske dni nam modni ustvarjalci priporočajo lahek plašč v liniji redingot. Tak plašč je zelo lep in mladosten ter si ga kar privoščimo, če imamo seveda razen tega še kak drug jesenski plašč. Napravimo si ga na primer iz mehkega volnenega blaga v rdeči barvi in k njemu si omislimo še majhen klobuček iz plavega žameta. Tudi ta kombinacija barv je letos v modi.

Zopet izvirna kombinacija letošnje jesenske mode sta tweed v belo-črni barvi in pa rdeče volneno blago. Iz tweeda si bomo napravile rahlo zvončasto krilo in tričetrtinski plašč, ki ga bomo podložile z rdečim volnenim blagom. Iz istega blaga si bomo napravile tudi gladko bluzo.

Posebnost bo tudi kostum, pod katerim bomo nosile kratek telovnik iz gladkega krzna. Takšen telovnik bo tem lepši iz čim bolj dragocenega krzna ga bomo napravile ter bo že sam zase lep okrasek.

In če hočete biti res originalne, potem si omislite še lep krznen klobuček. Letošnji klobuki so za spremembo od dosedanjih zelo majhni ter puščajo čelo povsem odkrito ter so prav zaradi tega zelo prikupni in mladostni. Izberimo gladko krzno in si iz tega napravimo klobuček, ki ne bo le praktičen, temveč tudi zelo lep in efekten.

Telovnik iz krzna bo letos zelo v modi. Če bo iz boljšega krzna, bo prišel še bolj do veljave, kot n. pr. ta, ki je iz temnorjavega astrahana

RADIO TELEVIZIJA

četrtek, 14. septembra 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Šopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vaškogar nekaj; 13.30: Dobro zabavo vam želijo Tucci, Trio Los Panchos in Anedda; 17.05: G. Cergoli pri klavirju; 17.25: Pesem in ples; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Dva Haendlova Concerta grossa; 19.00: Kitarist Andres Segovia; 19.10: Beležke študentov na počitnicah; 20.00: Sport; 20.30: Pevci, citare in ritmi; 21.00: Znani dirigenti: Wilhelm Furtwängler; v prvem odmoru: «Tretja knjiga Finžgarjevih Izbranih del»; v drugem odmoru: Umetnost, nato Od mazurke do rocka in roila.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Kot juke box; 14.55: Portret avtorja: Teobaldo Cicconi.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prebos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Simfonični orkester; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Mala turistična beležka; 13.40: Kvintet Art Van Damme; 14.00: Glasba po željah; 14.30: Melodije za prijetno popoldne; 15.30: Slovenske narodne pesmi; 16.00: Orkestri in pevci; 16.30: Popoldanski koncert; 17.40: Za vas pojo; 18.00: Turistična oddaja; 18.30: V ritmu z velikimi orkestri; 19.00: Pojeta Paul Anka in Rosemary Clooney; 19.30: Prenos RL; 22.15: Pezzotta in njegovi solisti; 22.35: Dvorak: Kvartet za godala; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Neapeljske klasične pesmi; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Oddaja za šolarje na počitnicah; 11.30. Najnovejše pesmi; 12.00: Godala in solisti; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Prevedene pesmi; 15.15: Z glasbo na počitnice; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Sličice iz Francije; 16.45: Arheološki sprehodi; 17.20: Komorne skladbe; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: Pisatelji in založniki pripravljajo; 18.30: Sinje potovanje; 19.00: Kmetijska oddaja; 19.30: Filmske novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Wagnerjeva opera «Tännäuser».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: New York - Rim - New York; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 14.40: Orkestri na odru; 15.0:0 Odmevi in prireditve v svetu; 15.15: Miniaturni koncert; 16.00: Program ob štirih; 17.30: Koncert operne glasbe; 20.30: Trodejanka Terenca Rattigana: «Ljubezen moja»; 22.20: Zanimivosti od vsepovsod.

III. program

17.00: Na programu Scarlatti, Corelli, Vivaldi in Bach; 18.00: Pregled francoske kulture; 18.30: Mendelssohnova Sonata op. 4; 19.00: Vpliv matere na psiho otroka; 19.15: Razredi v Italiji; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Proces proti internacionistom; 22.20: Na program Bach in Webern; 23.20: Mala pesniška antologija.

Slovenija

8.05: Jutranji spored slovenske glasbe; 8.40: Glasbena oddaja za cicibane; 8.55: Radijska šola za višjo stopnjo; 9.25: Naš zvočni magazin; 10.15: V svetu opernih melodij; 11.00: Zbor Srednje glasbene šole; 11.15: Brauje za vroče dni; 11.35: Češki in jugoslovanski zabavni ansambli; 12.00: Zvenele so orglice; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Hammond orgle; 12.40: Domači napevi; 13.30: Gioacchino Rossini-Ottorino Respighi; 14.05: Poljska in sovjetska zabavna glasba; 15.40: Zadovoljni Kranjci s pevci; 16.00: Trije plesni orkestri; 16.20: Jules Masseet in Giacomo Puccini; 17.15: Hitri prsti; 17.30: Turistična oddaja; 18.0: Jazz na koncertnem odru; 18.15: Iz Debussyjevih klavirskih del; 18.30: S sporedov Britanskega radia; 18.45: Kulturni zapiski; 20.00: Domače pesmi in napevi; 20.45: Glasbena medigra; 20.50: Literarni večer; 21.30: Danilo Švara: Tretja simfonija; 22.15: Plesna glasba; 22.45: Walter Piston: Sonata za flavto in klavir; 23.05: Nočni akordi.

Ital. televizija

18.30: Program za najmlajše; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Campanile sera; 22.30: Srečanje; 23.10: TV dnevnik.

Jug. televizija

10.30: TV v šoli: Kako prihaja gledališče v naše življenje; 19.30: TV obzornik; 20.00: TV dnevnik; 20.30: TV kiosk; 20.30: Zabavno-glasbena oddaja; 21.10: Slikar Franjo Golob — kulturan oddaja; 21.25: TV pošta.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nič se vam ne bo posrečilo, če boste hoteli s silo vriniti svoje načrte. Le s taktom boste uspeli v ljubezni.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne zanemarjajte poslovnega prijateljstva, ki vam bo potrebno. Približno enako bi mogli reči tudi glede odnosov do ljubljene osebe.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Nekaj nenavadnega se vam bo pripetilo in vas spravilo v dobro voljo. Nekoliko nervozni boste.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Delo bo šlo od rok, toda v splošnem monoton dan. Kar se čustvenih zadev tiče, bo nekoliko narobe. Glavobol.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Z materialnega vidika in tudi glede moralnega zadoščenja se ne boste mogli pritoževati. V ljubezni neprijeten dogodek.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Delo bo šlo po svoji poti. Nič novega niti v dobrem niti v slabem smislu.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V poslovnih zadevah si boste mogli privoščiti marsikaj. Ne boste pa mogli enako reči o čustvenih zadevah.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V službi ne bo šlo vse prav. Spletk in ovire na vsakem koraku. Potolažili se boste le v domačem krogu.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Delo vam bo delalo sicer preglavice in tudi doma ne bo vse veselo. Toda le za kratko dobo. Vse se bo popravilo.

KOZORG (od 21. 12. do 20. 1.) Kar se pa ljubezni tiče, vam zvezde ne obetajo posebnega.

VODNAR (od 21. 1 do 20. 2.) Vse bo šlo prav, če boste svoje načrte nekoliko spremenili. To kar se tiče poslovnih zadev. V ljubezni bo vse prav.

RIBI (

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24, najnižja 16.3, ob 19. uri 21.7; zračni tlak 1018.7 raste, vlaga 76 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 23 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 14. septembra Jelenko
Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 18.21. Dolžina dneva 12.41. Luna vzide ob 8.44 in zatone ob 20.0
Jutri, PETEK, 15. septembra Nikodem

Sestanek Zveze jadranskih pristanišč

Zasedanje jugoslovanskih in italijanskih pristanišč

Napovedano zasedanje bo prihodnje leto v Bariju - Pomembna skupna vprašanja

V Bariju se je sestala Zveza jadranskih pristanišč in so bili na sestanku prisotni delegati Trsta, Benetk, župan Brindisija, predsednik pristanišča Barija poslanec Alba, komisar občine dr. Prestipino in člani stalne komisije za proučevanje in dokumentacijo. Proučili so nov statut, katerega bo podrobneje sestavila posebna komisija.

Poleg tega so tudi sklenili, da se skliče zasedanje vseh jadranskih pristanišč in to tako italijanskih kot jugoslovanskih. Predvidoma bo to zasedanje septembra prihodnjega leta v Bariju.

Vest o takem zasedanju je zelo zanimiva in predstavlja logično nadaljevanje tesnega sodelovanja, do katerega je prišlo zlasti med južnimi jugoslovanskimi pristanišči in Barijem in kar kaže pot za podobne pobude in napore pri reševanju bolj perečih in gospodarsko obsežnejših vprašanj, ki zadevajo velika severna pristanišča ter zlasti Reko, Koper, Trst in Benetke.

V našem listu smo že večkrat poudarili, da bi moralo logično priti do sodelovanja med italijanskimi in jugoslovanskimi pristanišči pri reševanju nekaterih skupnih vprašanj. Delno je sicer res, da so ta pristanišča v določenem konkurenčnem odnosu med seboj in da se trudijo, da bi pritegnila nase čim večji delež tranzitnega prometa Avstrije, ČSSR, Madžarske, Nemčije in drugih zalednih držav. Vendar pa je treba istočasno poderčati, da v znatni meri ta konkurenčna borba škodi vsem pristaniščem brez izjeme, saj imajo zaledne države možnost, da izigravajo eno pristanišče proti drugim na škodo vseh. Istočasno pa je treba tudi ugotoviti, da so za vsa severna jadranska pristanišča in zlasti nemška pristanišča, kot tudi razvoj rečnega brodarstva, v resnici najresnejšega konkurenta in da bi s pravilno pomorsko-pristaniško gospodarsko politiko bilo za vsa pristanišča dovolj in še preveč dela.

—«»—

Vstopnice za kino neizpremenjene

Iz Rima sporočajo, da se cene kinematografskih vstopnic ne bodo zvišale. V posebnem sporočilu, ki ga je objavil AGIS, je rečeno, da je brez vsake podlage vest, ki so jo razširili nekateri časopisi o omenjenem zvišanju.

Kot je znano, bo z jutrišnjim dnem stopil v veljavo zakon št. 835, ki predvideva zvišanje IGE na vstopnice od 3 do 5 odst. Te spremembe pa ne pomenijo, da bi moralo priti do povišanja cene vstopnic. V nekaterih primerih se bo to sicer lahko zgodilo, toda le v omejenem obsegu. Na splošno bodo cene ostale na dosedanji ravni ter bo zvišanje IGE padlo na ramena lastnikov dvoran.

—«»—

Taksa za nove avtomobile

Rimski Automobile Club je sporočil, da bodo z jutrišnjim dnem prenehale veljati olajšave v pogledu prometne takse v korist novih osebnih avtomobilov, motorjev ter skuterjev italijanske proizvodnje. Kot je znano, so bila vsa ta prometna sredstva oproščena plačanja prometne takse za razdobje 6 mesecev po nakupu. Prav tako bodo z jutrišnjim dnem prenehale veljati podobne olajšave glede novih kamionov in prikolic z nosilnostjo čez 30 stotov. Na ta vozila se je prometna taksa plačevala v višini 40 odst. v razdobju 3 let.

Vsi osebni avtomobili, motorji itd, ki bodo registrirani danes, bodo še oproščeni prometne takse za dobo 6 mesecev. Dosedanje olajšave veljajo tudi za kamione, ki jih bodo danes registrirali.

—«»—

Avstrija na velesejmu

Včeraj se je zvedelo, da bo Avstrija sodelovala tudi na prihodnjem tržaškem velesejmu s kolektivnim paviljonom. Pogajajo pa se še za avstrijsko sodelovanje na lesni razstavi.

«Internationale Wirtschaft» je medtem sporočila, da bo zahtevala zvišanje avstrijskega kontingenta na tržaškem velesejmu, ker so ugotovili, da je bil letošnji kontingent prenizek.

Vodstvo velesejma se je že začelo zanimati, da bi pritegnilo čimveč držav k sodelovanju na velesejmu prihodnjega leta. V ta namen bosta v kratkem odpotovala v Pariz predsednik ustanove in ravnatelj, kjer bosta skušala pridobiti za sodelovanje razne afriške dežele.

—«»—

Pogreb zaslužnega občinskega uradnika

Včeraj so pokopali občinskega upokojenca Michela Zuliana. Občinsko upravo je na pogrebu zastopal odv. Marino Fortuna.

Primer Michela Zuliana je v krogu občinskih uslužbencev tako rekoč edinstven, saj je pokojnik delal pri občinski upravi 50 let. Službo je nastopil, ko je bil star 14 let, a upokojili so ga, ko je dosegel 65. leto starosti. Pred nekaj meseci je Zulian prejel za svoje zaslužno delo zlato medaljo.

Kongres pomožnih uslužbencev univerz

Včeraj se je nadaljevalo delo IX. meddržavnega kongresa sindikata vseučiliškega nižjega osebja. Glavni tajnik je podal poročilo, ki so ga prisotni sprejeli z odobravanjem. Glavni tajnik se je v tem poročilu zadržal posebno pri vprašanju zakona, s katerim je parlament sprejel določene ukrepe za zaščito kategorije. Poročilu je sledila diskusija.

Včeraj zjutraj je udeležence kongresa sprejel v občinski palači odbornik Faraguna. Sprejem je bil v veliki dvorani občinskega sveta. Na čelu udeležencev kongresa sta bila dr. D'Adamo, ki je zastopal ministra za prosveto, ter predsednik sindikata Baldelli.

—«»—

Zasedanje o tarifi ČSSR-Trst-prekomorje

Zaključilo se je zasedanje o direktni tarifi ČSSR-Trst-prekomorje, ki je bilo v Budimpešti. Na zasedanju so razpravljali o sestavi nove tarife, ki bo upoštevala vse izprembe do katerih je prišlo pri železniških prevozih v letošnjem letu v Avstriji, Jugoslaviji in v Italiji. Poleg tega so tudi govorili o razdelitvi prevozov po progah skozi Podbrdo in Trbiž. Dogovorili so se, da se bodo januarja ponovno sestali v Jugoslaviji.

Kdaj bodo oblasti upoštevale zahteve prebivalstva?

Konkretni predlogi za odpravo nevarnega križišča na Opčinah

Čimprej je treba zgraditi nadvoz, za katerega je ANAS že napravila načrte

Do gradnje nadvoza pa je treba izvesti ukrepe za zmanjšanje možnosti nesreč

Predvčerajšnja nesreča na zloglasnem križišču na Opčinah je med prebivalstvom ponovno vzbudila val ogorčenih komentarjev. Ljudje, zlasti domačini, dobro vedo, da so pred križiščem Narodne ulice in Trbiške ceste postavljeni prometni znaki, ki opozarjajo na nevarnost in da promet urejajo semaforji, a prav tako dobro vedo, da ne mine leto, ko se na tem križišču ne bi zgodila vsaj ena huda prometna nesreča, po navadi s smrtnimi žrtvami. To je dejstvo, kot sta tudi dejstvi, da se vse hujše nesreče zgodijo v popoldanskih urah ter da so vanje zapletena predvsem tuja motorna vozila.

Nekoč smo slišali mnenje nekega funkcionarja, ki je dejal, da je okoli tega križišča toliko znakov, da bi se ob previdni vožnji ne smela zgoditi nobena nesreča. Vse prav in lepo, toda dejstvo je, da se nesreče vseeno dogajajo, da beležimo kljub prometnim znakom in semaforjem vedno več ranjenih voznikov in potnikov ter žal smrtnih žrtev.

Ugotovitev, da je prometnim znakov dovolj, drži torej le teoretično, kajti praksa nam daje povsem drugo, dosti bolj realno in žalostno sliko.

Znano je, da je ustanova ANAS, ki upravlja obe državni cesti, že pred leti izdelala načrt za gradnjo nadvoza, ki bi nevarno križišče odpravil. Toda pomanjkanje denarnih sredstev je povzročilo, da je bil načrt arhiviran in nič ne kaže, da ima kdo namen kaj storiti, da se nevarno križišče odpravi.

To je razvidno tudi iz dejstva, da je Tržaški avtomobilski klub proučil to vprašanje na osnovi «ogorčenih protestov številnih državljanov, ki so tudi zaskrbljeni zaradi vedno večjega števila nesreč». V ta namen je Tržaški avtomobilski klub pripravil že pred časom poročilo, v katerem predlaga začasne ukrepe za varnost prometa na omenjenem križišču, in sicer v pričakovanju gradnje nadvoza kot končne rešitve.

Avtomobilski klub oziroma njegovi strokovnjaki predlagajo naslednje: Ker gre za križišče dveh državnih cest, ki imata prednost, bi bilo treba na eni in drugi cesti postaviti v primerni razdalji znak, ki označuje konec prednosti. Stare oziroma sedanje prometne znake bi bilo treba odstraniti in jih nadomestiti z novimi. Poleg tega bi bilo treba postaviti velike table, ki bi že od daleč opozarjale, da se bliža zelo nevarno križišče. Nadalje bi bilo treba prestaviti semaforje mnogo bolj nazaj, tako da bi bili vsaj 150 metrov pred križiščem. Takoj za semaforjem pa bi bilo treba postaviti znak z omejitvijo brzine, ki ne bi smela znašati več kot 20 km na uro. Končno bi bilo treba v prostoru med tako nazaj pomaknjenim semaforjem in križiščem urediti znake na cestišču samem, in sicer tako, da bi usmerjevala v kolono, kar pomeni, da bi moralo čez križišče voziti samo po eno motorno vozilo. Vse to bi se moral napraviti na obeh cestah oziroma na vseh štirih koncih cest, ki tvorijo križišče.

Tržaški avtomobilski klub zaključuje svoje predloge s pozivom vsem pristojnim oblastem, da se — predvsem pa zato, da se preneha nedopustno prelivanje krvi — vprašanje čimprej prouči ter da se proučijo tudi predlogi, ki jih je navedel avtomobilski klub.

Odkar je Tržaški avtomobilski klub naslovil svoj poziv pristojnim oblastem, je minilo že mesec dni, a nič ne kaže, da bi bili predlogi proučeni, oziroma da bi bilo kaj konkretnega storjeno. Pač pa se je zgodila nova huda nesreča, ki bi lahko imela katastrofalne posledice. Vprašamo se, kaj bi se zgodilo, predvsem pa koliko smrtnih žrtev bi bilo če bi se bencin vnel in bi cisterna s prikolico eksplodirala?

V našem dnevniku smo že večkrat poudarili zahtevo prebivalstva, da je treba nekaj storiti in smo tudi že sami predlagali, kaj bi bilo treba storiti, da se možnost nesreč na tem križišču zmanjša. Toda vse zaman. Ne moremo si kaj, da ne bi postavili vprašanje: Kaj je več vredno: nekaj milijard lir za gradnjo nadvoza ali pa življenja ljudi, ki jih zgubljajo na tem usodnem križišču? In še: kako je mogoče, da pristojne oblasti s takim nerazumevanjem, rekli bi celo nedopustno lahkoto, obravnavajo tako pereče vprašanje?

Zato v imenu prebivalstva, ki se poslužuje omenjenega križišča zahtevamo, da se takoj prouči vprašanje gradnje nadvoza ter da se nadvoz začne čimprej graditi. Do takrat pa naj pristojne oblasti podvzamejo ukrepe, ki naj do skrajnosti zmanjšajo možnost nesreč, med drugim tudi one, ki izhajajo iz konkretnih predlogov Tržaškega avtomobilskega kluba. To je najmanj kar lahko zahtevamo v imenu vseh pešcev, potnikov v openskem tramvaju in motoriziranih oseb, ki se poslužujejo tega «krvavega» križišča.

Livio Scattareggia v občinski galeriji

Drevi ob 18. uri bo v občinski umetniški galeriji na Trgu Unità otvoril razstavo tržaški slikar Livio Scattareggia, ki bo razstavljal 24 svojih del iz zadnjih dveh let.

Razstava bo odprta do 25. t. m., in sicer od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

—«»—

Nezgoda kolesarja iz Repniča

Ko se je včeraj dopoldne 53-letni Humbert Petrenčič iz Repniča 75 peljal s kolesom po Proseku, ga je z leve strani zadel z avtom 20-letni Karlo Succi iz Briščikov 18, ki je prihajal iz Trsta.

Kolesar je zletel na tla in si verjetno zlomil gleženj desne noge. Razen tega se je nekoliko pobil in opraskal po glavi ter si zvinil prst na levi roki. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral 10 ali pa 30 dni.

—«»—

Kamen na prst

Pri gradnji nove stavbe na Furlanski cesti nasproti jugoslovanskega konzulata se je včeraj popoldne ponesrečil na delu 53-letni Giovanni Trani, ki biva v begunskem taborišču na Opčinah. Skladal je kamenje na kup, pa mu je kamen padel na levo roko in mu precej poškodoval palec.

Ponesrečenca so z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na 2. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral od 20 do 30 dni.

***

Neznanci so ponoči obiskali gostilno, ki jo ima Domenico Goina iz Ul. S. Tecla v Istrski ulici 64. Odnesli so nekaj sira in salame ter 5000 lir v gotovini, v skupni vrednosti 20 tisoč lir.

KINO

Nazionale 15.30 «Naj nihče napiše mojega nagrobnega pisa», James Darren. Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «Potovanje na morja» Barve De luxe, Peter Pidgeon, Joan Fontaine, Frankie Avalon.
Excelsior 16.00 19.00 22.00 «Ženske madi», technicolor. — Glynis Johns, Robert Mitchum, Peter Ustinov.
Grattacielo 16.00 «Laž ljubiš», Evropa podnevi in ponoči.
Arcobaleno 16.00 «Karabinerji konju», Nino Manfredi in Annette Stroyberg.
Supercinema 16.00 «Gola Georgia Moll in Tomas Milian. Prepovedano mladini. Zadnji dnevi.
Alabarda 16.30 «Plačani morilec» Belinda Lee Pietro Germi. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Atlantida, izgubljena celina», technicolor.
Cristallo 16.30 «Izgubljeni otroci» Jean Sorel, Lea Massari. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «Debelušni nec», Fred Mac Murray, Kim Novak.
Capitol 16.30 «Kri in pesek» technicolor, Mel Ferer, Rossana Podestà, Antonella Lualdi. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Impero 16.30 «Petelini, mačke in chio in družba». Slikanica v technicolorju.
Italia 16.30 «Poletje hladnega mesca» Film I. Bergmana. Zadnji dan.
Massimo 16.30 «Tolpa pogumnih» Jaochim Fucsberger.
Moderno 16.30 «Očividna priča» Eric O'Brien.
Astoria 17.00 «Človek, ki je bil vel v bodočnostih, technicolor.
Astra 16.30 «Uporniki Alamore».
Vittorio Veneto 17.00 «Zlata grena», Marina Vlady. Prepovedano mladini.
Ideale 16.30 «Tolpa neustrašnih» Robert Mitchum.
Marconi 16.30 na prostem «Uporniki sedmerih» Victor Mature, Alan Ladd.
Abbazia 16.00 «Federalni policijski film.
Odeon 16.00 «Magdalena» Vittorio Gassman, Marta Toren.

ŠOLSKE VESTI

Na Državnem trgovinskem in ničnem zavodu v Trstu se vpisovanje za šolsko leto vsak dan od 9. do 12. uri v tajništvu zavoda v Ul. Cavana 4, neprekinjeno do vključno septembra 1961.

***

Ravnateljstvo Državne industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom opozarja prizadete starše, da vrši vpisovanje učencev in učenk za prihodnje šolsko leto 1961-62 za I., II. in III. razred do vključno 25. septembra.

***

Ravnateljstvo Drž. znanstvenega ceja sporoča:

Zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1960-1961 se pričnejo **dne 15. septembra ob 8.30 s pismenim izpitom italijanščine.**

***

Na Državnem znanstvenem ceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg redov z znanstvenim učnim načrtom, razred črtom tudi popolne razrede klasičnim učnim načrtom, se **vpisovanje** za šolsko leto 1961-1962 **vsak dan od 10. do 12.** v tajništvu zavoda v Ulici Cavazzaretto vecchio št. 9 nepretrgoma do 25. septembra 1961.

Navodila glede vpisovanja in razvidna na zavodovi oglasni deski.

***

Ravnateljstvo industrijske strokovnega tečaja v Doline, da se vrši vpisovanje za prihodnje šolsko leto vsak dan od 9. do 13. ure v tajništvu zavoda. Za vpis v II. in III. razred do vključno 15. septembra. Ob vpisu mora učenec predložiti zadnje spričevalo in prijavnico. Izpite bo imel v septembru, vse druge informacije lahko predloži učenec do 20. septembra.

Učenci, ki imajo popravne izpite v septembru, se bodo javili takoj po opravljenih izpitih.

***

Ravnateljstvo nižje tehnične strokovne šole pri Sv. Ivanu sporoča vešča dijake, da se vpisovanje v I., II. in tretji razred nadaljuje do 25. septembra 1961 v tajništvu delavnik od 10 do 12. ure.

Za vpis so potrebni naslednji dokumenti:

1. Rojstni list od matičnega urada;
2. potrdilo o precepljenosti;
3. potrdilo o zdravih očeh;
4. zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo na šolskem tajništvu.

***

Ravnateljstvo državnega industrijskega tečaja v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Ivanu javlja, da se vrši vpisovanje učencev in učenk za prihodnje šolsko leto 1961-1962 za I., II. in III. razred do vključno 25. septembra tega leta vsak dan od 10. do 12. ure.

***

Vpisovanje na slovenskem učiteljišču v Trstu se je zaključilo se bo 25. septembra v radne ure so vsak dan od 10 do 13.

DAROVI IN PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Karla Bizjaka darujejo prijateljice 2500 lir za Dijaško Matico.

12. t. m. nas je za vedno zapustil

Adolf Milanič Milo

Pogreb bo danes 14. t. m. ob 17.30. uri na barkovljanskem pokopališču.

Žalujoča žena Alojzija in ostalo sorodstvo

Trst, 14.IX.1961.

Na združenju industrijcev

Danes sklican sestanek o odpustih v Felszegy

Skupščina delavcev ladjedelnice Sv. Marka o sistemu akordnega dela

Danes se bodo na združenju industrijcev sestali predstavniki sindikalnih organizacij in člani notranje komisije ladjedelnice Felszegy s predstavniki uprave omenjenega podjetja. To je prvi sestanek, ki ga predvidevajo redne delovne pogodbe za izvajanje postopka o odpustih delavcev. Kot je znano, zahteva podjetje da se odpusti 136 delavcev, medtem ko so sindikalne organizacije že sprejele sklep, da ne dovole nobenega odpusta, ker menijo, da niso gospodarsko utemeljeni.

Včeraj se je sestal izvršni odbor Nove delavske zbornice CGIL, ki je razpravljal izključno o tem vprašanju. O sestanku in sklepih niso izdelali nobenega poročila, ker se bo danes sestal celotni aktiv CGIL, ki bo sprejel končno stališče glede vprašanja Felszegy. Očitno pa je, da CGIL meni, da ne gre za običajno sindikalno vprašanje, temveč za zelo resen udarec celotnemu tržaškemu gospodarstvu in da je treba te odpuste tudi obravnavati s tega zornega kota.

Tržaška federacija KPI je včeraj izdala daljši letak v zvezi s položajem v ladjedelnici Felszegy. V letaku poudarjajo, da predstavlja sklep o skrčenju poslovanja te ladjedelnice resno grožnjo za celotno tržaško ladjedelniško industrijo, saj največje podjetje — ladjedelnica Sv. Marka — ni imenovano v programih IRI in ministrstva za državne udeležbe ter tako ne bo prejelo investicij za modernizacijo in okrepitev naprav.

* * *

Danes popoldne bo na sindikalnem sedežu v Ul. Duca d'Aosta enotna skupščina delavcev ladjedelnice Sv. Marka, na kateri bodo razpravljali o sedanjem sistemu akordnega dela. Kot je znano, so uvedli v ladjedelnici nov sistem akordnega dela, ki delavce izčrpava in jih sili k izredno napornemu delu, tako da se vedno večja število resnih nesreč. Tu je bil tudi dejanski razlog za zadnjo hudo nesrečo, pri kateri sta dva delavca izgubila življenje, tretji pa je bil težko ranjen

—«»—

Varnostna služba policije na morju

Te dni se je zaključila varnostna služba na morju, ki so jo v poletni sezoni opravljali vzdolž obale agenti javne varnosti, ki so bili izrecno za to dodeljeni in seveda tudi primerno opremljeni. Od 1. julija, ko so nastopili to službo, do konca sezone, so letos agenti javne varnosti opravili po vsej državi skupno 422 reševalnih akcij na morju.

Na našem področju so letos ustanovili 4 reševalne postaje, in sicer v Miljah, Barkovljah, Sesljanu in Devinu. Na vsaki postaji so bili v službi štirje agenti javne varnosti. Na srečo ni bilo letos pri nas hudih primerov, ta služba pa je vsekakor prispevala k varnosti kopalcev in tistih, ki jih je zvabilo morje na vožnjo z raznimi čolni.

RAZNA OBVESTILA

Tržaški filatelistični klub «L. Košir»

V nedeljo 17. septembra t.l. bo v prostorih kluba, Ul. Montecchi 6-III., sestanek od 10. do 12. ure. Tisti člani, ki še niso prevzeli vseh zadnjih novitet, naj to store na tem sestanku.

IZLETI

Izlet na Blegaš in v bolnico «Franja». V nedeljo 24. t.m. priredi Slovensko planinsko društvo v Trstu planinski izlet na Blegaš, ki gospoduje nad svetom Ivana Tavčarja. Pot gre preko Cerkljanskega, kjer bodo izstopili oni, ki si žele ogledati partizansko bolnico «Franja». Vpisovanje kot običajno v Ul. Geppa 9-II. v uradnih urah.

Koper je postal tranzitno pristanišče za uvoz banan

Osnovana je bila posebna družba «SAMESA», ki bo skrbela za oskrbo z bananami srednjeevropskih in južnoevropskih držav

V teh dneh je koprsko podjetje «Interevropa» sklenilo pogodbo o tranzitu blaga skozi koprsko pristanišče. Že več časa se je podjetje razgovarjalo z avstrijskim uvoznikom Paulom Schnablom z Dunaja za tranzit banan iz Ekvadorja v Evropo. Banane iz te dežele so do sedaj uvažali v Evropo v glavnem skozi severnoevropsko pristanišče Hamburg (166 tisoč ton leta 1960) in Antwerpen (43 tisoč ton leta 1960), od koder so zalagali vse evropske trge.

Ker ima koprsko pristanišče zelo ugoden geografski položaj za oskrbo srednjeevropskih in južnoevropskih držav — tako Avstrije, Južne Nemčije, Švice, Češkoslovaške, Madžarske, Jugoslavije, Italije, Bolgarije in Grčije — so ekvadorski izvozniki sprejeli načrt o bodočih prevozih skozi Koper. V ta namen je bila osnovana nova družba «SAMESA», ekvadorsko-evropsko podjetje, ki se je pripravljala, da odpre svoje urade v Kopru. Za predsednika družbe je bil izvoljen Paul Schnabl. Po tem sporazumu bo «Interevropa» prevzela posle pri sprejemanju ladij in dostavljala blago kupcem v posameznih evropskih državah.

Uprava «Pristanišča Koper» je prevzela razkladalne operacije in tudi naknadne operacije kot prepakiranje, vskladiščenje in dozorevanje. Prvo ladjo z bananami pričakujejo v Kopru v začetku oktobra. Ladje so specialno grajene za prevoz banan s hladilnimi napravami in z nosilnostjo 1000 do 1500 ton.

Sklenjena pogodba je nedvomno velikega pomena za koprsko gospodarstvo, pri čemer pa sta podjetji «Pristanišče Koper» in «Interevropa» postavljeni pred izredno odgovorno nalogo. Znano je namreč, da predstavlja manipulacija sadja, zlasti pa še banan, zelo zahtevno in odgovorno delo. In če bosta obe podjetji zadovoljili evropske kupce, potem je povsem upravičeno pričakovanje, da se bo koprsko pristanišče uveljavilo kot novo tranzitno pristanišče za uvoz banan.

***

Železniška povezava Kopra z jugoslovanskim železniškim omrežjem je predstavljala že vsa leta po osvobojenju, posebno pa še po priključitvi bivše cone B STO, eno naših najvažnejših vprašanj. Izdelani so bili različni predlogi in na zemljevid so strokovnjaki zarisali več mogočih tras. Šele počasi je dozorevala dokončna, za katero se je bilo mogoče odločiti zaradi najlažjih terenskih možnosti in najnižjih stroškov, obenem pa tudi čim manjšega vzpona. Od Kopra do najbližje proge Divača-Pulj je treba na sorazmerno kratki razdalji premagati višinsko razliko od 0 do skoraj 500 m. Trasa, ki najbolj ustreza tem zahtevam, je zdaj dokončno sprejeta in geodeti so dobili od direkcije Železniškega transportnega podjetja Slovenije v Ljubljani naročilo, naj izvedejo še letos podrobno trasiranje na terenu. Dela se bodo v kratkem pričela.

Dokončno sprejeta trasa koprske železnice se pričenja na obstoječi istrski progi med Kozino in Podgorjem, poteka nato v jugozahodni smeri po kraški planoti, obide v loku gorenji del Rižanske doline mimo Kubeda in se prične nato zniževati po obronkih gričev vzhodno in južno od Rižane, kjer bo pri Bertokih šla čez cesto ter zavila pod zahodni obronek Srmina. Od tu dalje bo šla po levem bregu srednjega toka Rižanine delte in zavila v novo tovorno pristanišče, v katero se bo iztekla s pristaniškimi tiri, medtem ko bo proga za osebni promet dobila iztok na osebni koprski postaji, ki bo stala nekje pod Cankarjevo cesto na zasutem svetu bivšega Skocjanskega zaliva. Ranžirna postaja pa je projektirana zahodno od podnožja Srmina. Tiri in objekti bodo postavljeni tako, da bodo mogli zajeti tudi tisti del tovornega pristanišča, ki bo še zgrajen, in eventualno bodoče industrijsko pristanišče.

Koprska proga ne bo imela velikega vzpona. Od sedanje istrske proge čez Podlavniško planoto, po ovinku okoli gorenjega dela Rižanske doline in dalje po obronkih omenjenih gričev bo potekala po trdem apnenčevem svetu in bo zato izdelava spodnjega ustroja lahka. Samo v nadaljnjem nižinskem poteku bodo potrebni trdni nasipi. Na vsej dolžini ne bo potreben noben predor ali večji nasip oziroma viadukt. Zaradi tega svoječasno preračunani stroški izgradnje kljub poznejšim podražitvam ne bodo veliko prekoračeni. Razen tega predvideva načrt sprejete trase samo dve vmesni postaji. Proga bo, kakor pričakujemo, elektrificirana. Kdaj jo bodo pričeli graditi, še ni točno določeno, vendar vse kaže, da na to ne bo treba posebno dolgo čakati.

Kako velikega pomena bo ta železniška povezava za Koper in vse slovensko obalno ozemlje, ni potrebno dokazovati. Šele z njo bo moglo v celoti zadihati naše novo tovorno pristanišče in se tudi dalje razvijati. Isto velja za nadaljnji razvoj industrije, trgovine, kmetijstva in turizma. Brze motorne kompozicije bodo v osebnem, in tako tudi turističnem prometu lahko še bolj skrajšale in olajšale zvezo med Ljubljano, ostalo Slovenijo in drugim zaledjem s Koprom ter drugimi obalnimi mesti in kraji. Železnica pa bo tudi sama zaposlila veliko delavcev in naseljencev, potrebnih zlasti na ranžirni in končni postaji ter pri prometu po pristaniških tirih. Tako se bodo odprle Kopru

Čistoča po ulicah zahteva večjo skrb

Postavili bodo še nekaj koškov za odpadke - Več olike

Naše mesto je bilo včasih na dobrem glasu glede reda in čistoče po ulicah, toda že nekaj let si je to dobro ime zapravilo. Ulice, pa tudi trgi, so polni raznih odpadkov, papirja, lupin itd., ki jih neolikani ljudje odmetavajo, kamor se jim zljubi. Včasih človeku kar obrača želodec, ko zapazi pred seboj na tleh debele pljunce in temno plave madeže z ostanki na pol prebavljene hrane, ki jih zlasti ob sobotnih večerih zapuščajo vinski bratci na pločnikih. Če dolgo časa ne dežuje in začne pihati burja, se za vogali, v zavetju, nabira kup smeti in vsakovrstnih odpadkov.

Taka slika našega mesta zares ni vabljiva za tujega turista, niti ni prijetna za meščana, ki ljubi snago in si želi, da bi bilo naše mesto čedno.

Predvsem so temu krivi neolikani ljudje, krivdo pa ima tudi tisti, ki bi moral skrbeti za mestno čistočo. Že večkrat je bilo o tem govora in pritožb, češ da je premalo pometačev. Odgovor je bil vedno enak, da ni namreč dovolj denarja na razpolago za večje število pometačev in za večje in boljše čiščenje ulic. Ulice, pa ne vse, sicer perejo z brizgalkami, toda to ne more zadostovati. Odpadke, ki se nabirajo, je treba pomesti in jih odstraniti ne samo po nekaterih ulicah.

Drugo pa je vprašanje olike. Za to ni treba nobenih investicij, pač pa le malo dobre volje, čuta odgovornosti in lepe vzgoje. Starši morajo otrokom vcepiti v glavo, da se na ulici ravnajo spodobno, da so olikani in da pazijo na čistočo na mestnih ulicah kakor doma. Odrasli pa morajo dati mlajšim lep zgled tudi v tej zadevi. Prav gotovo ima pri tem važno vlogo tudi šola. Učitelji naj že male otroke, ki so komaj začeli hoditi v šolo, še bolj pa odrasle, naučijo, kako naj se vedejo na ulici in kako naj pazijo na čistočo.

Zdi se nam tudi, da bi bilo zelo umestno, če bi tudi mestni stražarji opozarjali na to. Najprej bi zadostovali samo opomini, nato pa naj bi krivce kar kaznovali.

Avtonomna gostinska in turistična ustanova je letos dala pobudo, da so po mestu in predmestju postavili posebne koške za odpadke. Tako so postavili 350 koškov po raznih krajih, zlasti tam, kjer je večji promet pešcev. Te dni je občinska uprava sporočila omenjeni ustanovi, da bi bilo potrebno postaviti še več takih koškov, zlasti ob obali, v Barkovljah, pri avtobusnih postajah itd. Zaradi tega je zaprosila, naj bi jih izročila še nekaj. Na prošnjo občinske uprave je omenjena ustanova te dni naročila še 50 koškov za odpadke, ki jih bo v kratkem izročila občinski upravi, da jih namesti, kjer je večja potreba. Računajo, da bodo v prihodnjem letu lahko izročili in namestili še sto koškov, tako da jih bo dovolj za vse mesto in predmestje.

Pobuda je bila vsekakor umestna in koristna. Opaziti je namreč, da so ljudje razumeli, zakaj so koški postavljeni. Vsekakor pa je to začetek. Koški bodo služili svojemu namenu in omenjena ustanova bo dosegla svoj hvale vredni cilj, če bodo vsi na cestah, ulicah in trgih odlagali odpadke, papirčke, olupke sadja itd. le v koške.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarieva ulica 3.I, tel. 21-982, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir, — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Iz sodnih dvoran

Stroga obsodba matere in hčere ki sta pretepli staro ženico

Potegnili sta jo v svoje stanovanje ter jo s pestmi, brcami in palico tako poškodovali, da se je morala zdraviti okrog 40 dni - Za gostoljubnost se je oddolžila s krajo - Potrjena obsodba šoferja, ki je vozil v vinjenem stanju

Prva sekcija kazenskega sodišča, ki ji predseduje dr. Edel, je začela včeraj svoje letošnje jesensko zasedanje. Na sporedu je bilo več razprav, ki so se tikale večinoma oseb, ki se nahajajo na prostosti.

Med drugimi sta se morali zagovarjati pred sodniki 32-letna Rosa Talamo por. Furlan iz Ul. Molino a vento 74 ter njena 57-letna mati Maria Guicciardini vd. Talamo iz Palazzo S. Gervasio (Potenza). Obe sta bili obtoženi, da sta povzročili hujše telesne poškodbe 68-letni Mariji Kavs vd. Trevisan, ki stanuje v isti hiši kot obtoženki. Obtožnica je trdila, da sta Rosa in Maria Talamo bili priletno Kavsovo s pestmi, da sta jo obrcali ter jo nazadnje še pretepli z leseno palico. Zaradi udarcev je Kavsova utrpela razne poškodbe in rane, ki so se zacelile šele po 30 ali 40 dneh. Obtožnica je nadalje dolžila obe ženski, da sta Kavsovi odvzeli osebno svobodo, da bi jo pretepli.

Sodniki so spoznali mater in hčer za krivi ter obsodili Roso Talamo pogojno na 9 mesecev zapora, a Mario Talamo na 10 mesecev zapora. Poleg tega bosta morali plačati Kavsovi 300.000 lir odškodnine ter 40.000 lir za stroške zastopnika zasebne stranke.

Do tega žalostnega dogodka, ki spada med zelo pogoste primere prepirov med sosedi, do katerih pride brez kakega stvarnega in važnega vzroka, je prišlo 7. maja 1959, in sicer nekaj čez 17. uro. Marija Kavs se je pravkar hotela odpraviti z doma, ko je pred svojim stanovanjem naletela na sosedi Talamo. Ti sta pozneje izjavili, da jima je Kavsova nagajala, kjer in kadar je le mogla. Med drugim jima je menda mazala perilo, ki se je sušilo. Ko sta jo ugledali, je materi in hčeri zavrela kri v glavi. Brez pomišljanja sta se spravili nad priletno žensko ter jo začeli suvati. Da bi jima ne ušla sta jo potegnili v svoje stanovanje ter zaklenili vrata za seboj. Sledili so nato udarci s pestjo, brcanje ter pretep s palico. Nato sta jo posadili v čeber z vodo ter jo tam držali s silo kake četrt ure. Da bi Kavsova ne mogla kričati in klicati na pomoč, sta ji vtaknili v usta mokro cunjo.

Kljub temu so drugi sosedi opazili, da se v stanovanju Marie Talamo nekaj dogaja. Ko so se prepričali, da gre za pretep, so takoj poklicali karabinjerje, ki so uvedli preiskavo ter nato prijavili mater in hčer sodišču. Kazen, ki so jo sodniki prisodili obema, je precej stroga, morda tudi zato, ker obtoženki nista prišli na včerajšnjo razpravo.

* * *

Pred istim sodiščem se je morala zagovarjati tudi 27-letna Maria Pia Macuz, šivilja po poklicu, brez stalnega bivališča. Ženska prenočuje pri tej ali oni družini, ki jo gostoljubno sprejme pod svojo streho. Prav to gostoljubje je Macuzova izkoristila ter zagrešila več tatvin. Tako so jo obtožili, da je 5. septembra 1960 ukradla 4600 lir Fortunati Cacciopoli por. Potleca iz Ul. Gatteri 7. V oktobru 1959 pa je Macuzova uk

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. septembra 1961 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 96-letna Olga Litscher vd. Maraspin, 74-letni Giuseppe Micheli, 82-letna Giovanna Vercon vd. Host-Ivessich, 43-letna Maria Vidali por. Chenda, 70-letni Carlo Dorati, 65-letni Simeone Silvestri, 73-letna Giuseppina Ossana vd. Beatrici, 72-letni Adolfo Milani, 80-letna Francesca Trost por. Pavsler, 69-letni Ebrico Sabot, 72-letna Maria Bais por. Colarich, tri dni stara Patrizia Trevisan.

Valute

	Trst
dolar	621.25
švicarski frank	144.20
funt sterling	1748.—
francoski frank	125.35
marka	155.65
šiling	24.05
pezeta	10.36
dinar	—.70
marengo	4900.—
zlato	708.—

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Capolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Kino na Opčinah

predvaja danes 14. t.m. z začetkom ob 18. uri Atlantisfilm:

Divizija «Lebensborn»

DIVISIONE «LEBENSBORN»

Igrajo: Maria Perschy, Joachim Hansen, Marry Mayen

Jutri v «Arcobaleno»

JERRY LEWIS

PEPELKO

ED WYNN · JUDITH ANDERSON · ANNA MARIA ALBERGHETTI / HENRY SILVA · ROBERT HUTTON · COUNT BASIE

in njegov znameniti orkester

Danes v «Supercinema Principe»

Najbolj zabavni film

5 MARINESOV ZA 100 DEKLET

VIRNA LISI · MARIO CAROTENUTO · HELENE CHANEL · LITTLE TONY · FRANCO FRANCHI · CICCIO INGRASSIA · BICE VALORI · RAIMONDO VIANELLO · UGO TOGNAZZI · MARIO MATTOLI

PROD. ALPI

Goriško-beneški dnevnik

S seje pokrajinskega odbora

Podjetje „SACA" je prevzelo dela na cesti Pieris-Tržič

Za ta dela je določenih 57 milijonov lir - Nad 15 milijonov za vzdrževanje pokrajinskih stavb - Ukrepi v korist slepih

Pokrajinski upravni odbor je imel v torek 12. t. m. svojo redno tedensko sejo, na kateri so razpravljali o številnih vprašanjih upravnega značaja.

Uvodoma je predsednik sporočil izid dražbe za dodelitev del pri ureditvi ceste Pieris-Taranzan-Tržič, ki je prišla v zadnjem času pod pokrajinsko upravo. Dražba je bila v soboto 9. t m. Udeležili so se je štirje konkurenti in dela, za katera je določen znesek 57 milijonov so bila poverjena podjetju «SACA» iz Gorice s popustom 3,10 odstotka. Dražbi je prisostvoval zastopnik deželnega skrbništva za javna dela iz Trsta in zastopnik krajevnega tehničnega urada.

Na predlog odbornika za javna dela je odbor odobril nakup treh ojačevalcev za ogrevalni kotel v pokrajinski umobolnici (720 tisoč lir). Na zasebni dražbi so dodelili izredno vzdrževanje pokrajinske stavbe, v kateri je sedež kvesture in za kar je določenih 800 tisoč lir. Odobrili so tudi kolavdacijo enega dela ograditve pokrajinske umobolnice, za kar so potrošili pet milijonov 500 tisoč lir. Odbornik Grigolon je potem obširno poročal o pripombah, ki so jih dali državni tehnični uradi k načrtu za ureditev pokrajinske ceste Foljan-Št. Peter ob Soči-Turjak-Pieris, ki je bil predložen v odobritev.

Odborniki so odložili nekatere predloge za manjša popravila na raznih pokrajinskih zavodih, ker nameravajo pripraviti poseben program gradbenih del v zvezi s preosnovo podporne službe.

V odsotnosti odbornika za osebje niso razpravljali o imenovanju novega šolskega sluge pri realni gimnaziji v Gorici na podlagi natečaja, ki ga je pred časom razpisala pokrajinska uprava. Proučili so tudi nekatera finančna vprašanja v zvezi z nedavno odobritvijo proračuna za tekoče leto in zlasti je odobril odbor predložitev proračuna za dosego predplačila in posojilo, ki je bilo odobreno za izravnavo obračuna za leto 1961.

Končno je odbor odobril razne ukrepe podpornega značaja za nezakonske otroke in za pet slepih dečkov, ki jih bodo sprejeli v zavod Ritmajer v Trstu. Pokrajinska uprava si bo prevzela tudi stroške za študiranje dveh slepih v tečaju za telefoniste, ki je bil ustanovljen pri zavodu za slepe v Padovi.

—«»—

Poslovne ure občinskih predstavnikov

350 milijonov za izredna javna dela

Na zadnji seji občinskega odbora so razpravljali o izvedbi nekaterih del javnega značaja, za katera bo prispevala sredstva država. Ta dela se tičejo higienskih naprav in šolskih gradenj. Za prva bodo potrošili 200 milijonov, za druga pa 150 milijonov.

Ob zaključku so sprejeli urnik, kdaj bodo župan in odborniki sprejemali občinstvo. Župan bo na razpolago vsak ponedeljek, sredo in petek od 11.30 do 12.30. Starešina dr. Gallarotti vsak ponedeljek od 18. do 19. ure, ostale dneve pa ob 12. uri ali popoldne, če se določi zmenek. Odbornik za javno zdravje dr. Ferruccio Milocco — vsako sredo od 18. do 19. ure na sanitarnem oddelku v Ul. Mazzini 7. Odbornik za javna dela geometer Delio Lupieri — vsak četrtek od 16.30 do 18. ure na občinskem tehničnem uradu. Odbornik za osebje, šport in turizem Agostino Candussi — vsak petek od 17. do 19. ure v osrednjih uradih. Odbornik za splošne zadeve in javne usluge Luciano Martellani — vsak četrtek od 11.30 do 12.30 v osrednjih uradih. Odbornik za javno vzgojo Pasquale De Simone — vsak torek od 19. do 20. ure v osrednjih uradih. Odbornik za trošarino in občinske stražnike Francesco Moise — vsak torek od 16. do 17. ure na trošarinskem uradu ter vsak četrtek od 17. do 19. ure v osrednjih uradih. Odbornik za mladino Roberto Lodi — vsak torek in petek od 11.30 do 12.30 v osrednjih uradih. Vsak meščan se lahko pogovori z občinskimi predstavniki tudi izven določenega urnika, če se poprej dogovori za razgovor.

Danes stavka v elektromehaničnem oddelku CRDA v Tržiču

Delavci elektromehaničnega oddelka, ki so že v mesecu juliju začeli s sindikalno borbo in ki so potrpežljivo čakali, da uprava sprejme in odobri njihove zahteve in tako pravično reši spor, so uvideli, da se vodstvo noče pogajati o akordnem delu, o začasno odpuščenih delavcih in o notranji delavski komisiji. Odkar je bila imenovana nova uprava so se zelo močno zaostrili spori z delavci. Uprava ne upošteva nobenega sporazuma in njeno stališče do raznih vprašanj je popolnoma negativno. Tako je sporočila, da 60 začasno odpuščenih delavcev ne bo nikoli stopilo v obrat, ker so «nezaželeni in motijo mir». V resnici pa so to borci za sindikalne pravice. Uprava ne dovoli, da notranja delavska komisija izvršuje svoje posle. Delavce straši z raznimi globami in grozilnimi pismi. Razen tega so delavci prisiljeni delati s hudim tempom, kar povzroča razne nesreče. Zato bodo delavci danes stavkali od 9. do 11. ure.

Po oceni kmetijskega nadzorništva

Toča je v avgustu povzročila okrog 100 milijonov škode

Predavanja o gnojenju žitaric in o aktualnostih v kmetijstvu

Izvedenci kmetijskega nadzorništva so šele te dni zaključili z ugotavljanjem škode, ki jo je kmetijstvu povzročila toča dne 22. avgusta. Kot znano so bila takrat najbolj prizadeta področja pri Krminu, Kaprivi, Moši, Ločniku in pri Standrežu. Po uradnih ocenitvah je toča povzročila okrog 100 milijonov lir škode, od tega 80 milijonov na vinogradih.

Zapisnik o uradni ocenitvi škode je pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo poslalo kmetijskemu ministrstvu. Tudi prizadeti kmetje so vložili prošnjo za odpis davkov zaradi povzročene škode. Kdor pa take prošnje še ni napravil, naj to stori čimprej, na vsak način pa v osmih dneh. Pravico do odpisa davkov imajo tista posestva, ki bodo zaradi toče imela manj kot polovico običajnega pridelka.

Kar se tiče bližnje trgatve predvidevajo na pokrajinskem nadzorništvu, da se bo vrtel pridelek na Goriškem okrog 160.000 stotov in da bo torej za okrog 40 odst. manjši kot lansko leto prav zaradi toče v avgustu in zaradi neugodnega vremena spomladi. Vendar pa so ugotovili, da bo pridelek, čeprav manjši, kakovostno boljši od lanskega.

Pokrajinski agrarni konzorcij je skupaj s kmetijskim nadzorništvom pripravil vrsto kmetijskih predavanj, na katerih bodo izvedenci govorili o gnojenju žitnim posevkom in o aktualnih kmetijskih problemih. Predavanja bodo spremljale skioptične slike in krajši poučni filmi.

Predavanja se bodo vršila povsod ob 20.30 zvečer: v ponedeljek 18. septembra bodo v Dolenjah (v šoli) in v Krminu (v farni dvorani); v torek 26. t. m. v Ločniku (šola); v sredo 27. t. m. v Starancanu (šola).

Prireditelji vabijo kmetovalce teh področij, da pridejo k predavanjem v čim večjem številu.

—«»—

Slovenski kaplan v civilni bolnišnici

V Gorici so naslednje bolnišnice: sanatorij za tuberkulozne, umobolnice in splošna civilna bolnišnica, dom onemoglih v Ul. Baiamonti in v Ločniku, hiralnica v Ul. Diaz in sanatorij sv. Justa. V vseh teh zavodih imajo samo italijanske kaplane, medtem ko ni o slovenskih ne duha ne sluha, dasiravno se v teh bolnišnicah zdravijo tudi pripadniki slovenske manjšine.

To pomanjkljivost je pred tedni podčrtal Katoliški glas in zahteval, da se nastavi tudi slovenski kaplan.

V skladu s to zahtevo je goriški nadškof Ambrosi pred nekaj dnevi imenoval slovenskega duhovnika Artura Zaletela za drugega kaplana pri civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto.

—«»—

Ženska padla na cesti

Od 14.05 so z rešilnim avtomobilom pripeljali v civilno bolnišnico 81-letno Angelino Nadali iz Ul. Alviano štev. 3. Ženska je padla na cesti blizu svojega bivališča in se potolkla po glavi. Pridržali so jo na zdravljenju s prognozo okrevanja v 8 dneh.

—«»—

Oktobra verjetno otvorijo vodovod v Sovodnjah

Gradnja sovodenjskega vodovoda se naglo približuje kraju. Glavne cevi so položili po vseh vaseh in tudi po Sovodnjah, kjer je največ dela.

Medtem ko so v večini krajev pokrili jarke, zlasti v Sovodnjah, kjer je promet največji, bodo s tem delom kmalu končali tudi v Gabrjah. Predvidevajo, da bodo čez dober teden pokrili vse jarke. Dan slovesnosti, na kateri naj bi izročili vodovod svojemu namenu, še ni znan, vendar se skoraj za gotovo lahko trdi, da bo uradna otvoritev že v prihodnjem mesecu.

Na koncertu Tržaške filharmonije

Violinist Bravničar iz Ljubljane gostuje danes zvečer v Gorici

Danes ob 21. uri bo v mali dvorani Unione Ginnastica Goriziana koncert orkestra Tržaške filharmonije, ki ga vodi dirigent Hans Jochem Reeps.

Posebna zanimivost tega koncerta pa je, da bo na njem sodeloval tudi znani violinist Dejan Bravničar iz Ljubljane. Ob spremljavi orkestra bo izvajal dela Musorgskega, Čajkovskega in Sibeliusa.

S tem v zvezi naj omenimo, da ima poleg današnjega Tržaška filharmonija na sporedu letos še en svoj koncert v Gorici.

—«»—

Goriška delegacija odpotovala v Turin

Danes zjutraj ob 6. uri so z dvema avtobusoma odpotovali v Turin zastopniki goriške pokrajinske uprave in goriške občine, ki se bodo udeležili v petek 15. t. m. dneva dežele Furlanija-Jul. krajina na razstavi v Turinu.

Delegacijo vodijo pokrajinski predsednik dr. Chientaroli, goriški župan dr. Poterzio in predsednik trgovinske zbornice Bigot. Med udeleženci je tudi precej pokrajinskih in občinskih svetovalcev ter nekateri župani in drugi predstavniki krajevne uprave.

Izletniki se vrnejo ponoči od sobote na nedeljo, potem ko se bodo zadržali v Turinu v soboto do 14.30; med svečanostmi v Turinu bo nastopila tudi folklorna skupina iz Ločnika s svojimi značilnimi plesi.

—«»—

Izlet Pevmcev k odkritju spomenika v Brdih

Bivši partizani iz Pevme Oslavja in Št. Mavra priredijo v nedeljo 17. septembra enodnevni avtobusni izlet v Šmartno pri Kojskem k odkritju spomenika padlim partizanom.

Vpisujejo: Karel Sošol v Pevmi, Franc Primožič (Goranjev) ali raznašalka P. D. na Oslavju in Anton Feri v Št. Mavru. Vpisovanje se zaključi danes 14. t. m.

—«»—

Cepljenje otrok v doberdobski občini proti otroški paralizi bo v torek 19. t. m. z začetkom ob 8.30 v občinski zdravniški ambulanti.

—«»—

Kolesarka podrla priletno ženico

Včeraj ob 10.30 je neka kolesarka podrla 70-letno Francesco Gagliardo iz Ul. Ristori 52. Z rešilnim avtomobilom so žensko odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili udarec v glavo, poškodbe na levem komolcu in levi nogi. Pridržali so jo na zdravljenju s prognozo okrevanja v 8 dneh.

—«»—

Vespist in lambretist sta se zaletela

Ob 17.30 je prišlo na križišču pred gostilno Marega na Majnici do trčenja med lambretistom 65-letnim Giovannijem Cristiancichem, upokojencem iz Ul. Lungo Isonzo 55, ter vespistom 27-letnim Armandom Balaminutom iz San Pietra ob Soči. Cristiancich se je iz Villa Nuova di Farra peljal proti Gorici. Ko je hotel zapeljati na pokrajinsko cesto, se je vanj zaletel Balaminut, ki mu ni dal prednosti, ko se je iz Gorice peljal domov proti Gradiški. Pri trčenju sta oba zletela na tla, vendar se je potolkel samo Cristiancich, malenkostno škodo pa sta utrpeli tudi obe vozili. Na kraj nesreče je prišla prometna policija, ki je napravila zapisnik.

—«»—

Vpisovanje na gimnazijo-licej in učiteljišče

Ravnateljstvo gimnazije-liceja in učiteljišča s slovenskim učnim jezikom v Gorici obvešča vse prizadete, da se vpisovanje dijakov na te šole zaključi nepreklicno v ponedeljek 25. septembra.

Val nezadovoljstva med tekstilnimi delavkami

Ravnateljstvo pridržalo del mezde zaradi sodelovanja delavk v stavki

Sindikat tekstilne stroke zahteva sklicanje predstavnikov industrijcev in delavcev

Med delavkami podgorske tekstilne tovarne je zavladalo veliko nezadovoljstvo, ko so pred dnevi prejele pri izplačilu nekaterih zaostankov za praznike manj prejemkov, kot jim pritičejo. Ravnateljstvo si je namreč pridržalo od 3 do 4 ure za stavko, v kateri so delavke sodelovale pred kratkim. Svoje nezadovoljstvo so sporočile tudi Delavski zbornici, in sicer svojemu sindikatu tekstilnih delavcev, ki je poslalo zvezi industrijcev pismo, v katerem predstavnike te organizacije seznanja s svojevoljnim sklepom ravnateljstva podgorske tekstilne tovarne, nasprotujočim določilom ustave, ki daje delavcem zakonito pravico do stavke, sredstva za dosego svojih pravic. Obenem sindikalna organizacija nemudoma zahteva sklicanje predstavnikov obeh prizadetih strani, da bi se o zadevi pogovorili.

Obenem sindikalna stroka tekstilcev protestira proti nedemokratičnim metodam, ki škodujejo dostojanstvu svobodnih državljanov in jih poziva, naj okrepijo svojo svojo enotnost v obrambi demokratičnih in sindikalnih svobočin.

—«»—

Izlet Sovodenjcev v Milan

Sovodenjci organizirajo dvodnevni izlet v Milan in v Nerviano, ki je v neposredni bližini in kjer si bodo ob tej priliki ogledali vzorno posestvo industrijske družbe Montecatini. Za ta izlet so se odločili, ker jih je povabil na ogled posestva v Nervianu grof Paolo Caccia Dominioni, ki se je te dni mudil v Gabrjah in ki jim bo tudi razkazal posestvo.

Izlet se bo vršil z avtobusom v soboto 30. septembra in v nedeljo 1. oktobra. Vožnja z avtobusom bo stala okrog tri tisoč lir. Izleta se lahko udeležijo občani iz Sovodenj in drugih vasi naše občine. Vpisovanje pri županu Pepiju Češčutu na domu, kjer bodo interesenti dobili tudi vsa podrobna pojasnila. Priporočamo, da se tisti, ki bi se hoteli udeležiti izleta, vpišejo takoj zaradi rezervacije avtobusa.

—«»—

Juventina napreduje v višjo kategorijo

Ker je bila nogometna ekipa Pro Gorizia dokončno sprejeta v kolo «D» državnega prvenstva, je postalo nujno, da napreduje tudi štandreška Juventina, ki je bila v pretekli sezoni zmagovalka v svojem kolu, v višjo kategorijo za deželno napredovanje, pa čeprav bi želela ostati še v dosedanjem kolu.

Medtem je Juventina že odstopila dva svoja igralca goriškemu moštvu, in sicer Tabaja in Cijaka. Za Tabaja je skoraj gotovo, da bo nastopil že v prvih tekmah, ki jih bo imela Pro Gorizia. V zameno pa je vodstvo Pro Gorizie obljubilo, da bo z nekaterimi igralci okrepilo tudi Juventino, ki si je tudi med mladimi zagotovila nekaj dobrih elementov. Zato računajo, da se bodo štandreški nogometaši tudi v višji kategoriji, kjer bodo imeli mnogo močnejše nasprotnike, dobro odrezali.

—«»—

Sestanek socialistov v Gradiški

V nedeljo 17. t. m. ob 9.30 bo v Ljudskem domu v Gradiški pokrajinski sestanek socialistične stranke, na katerem bodo udeleženci obravnavali organizacijska in druga vprašanja goriške federacije PSI. Na zborovanje bo prišel tudi član državnega vodstva stranke.

Šolske vesti

Vpisovanje v slovenske otroške vrtce

V vrtce ONAIR je vpisovanje 15. in 16. t. m., v občinske vrtce v Gorici pa od 18. do 23. t. m.

Občinska uprava v Gorici sporoča prizadetim staršem, da se bo vršilo vpisovanje v občinske otroške vrtce od 18. do 23. septembra od 9. do 12. ure. Pouk v teh otroških vrtcih pa se bo začel 2. oktobra.

Za slovenske otroške vrtce se vrši vpisovanje v Ul. Croce št. 3, kjer bodo vpisovali tudi otroke za vrtec v Ul. Randaccio. Opozarjamo starše, ki nameravajo pošiljati svoje otroke v otroški vrtec v Ul. Randaccio, da to izrecno zahtevajo pri vpisu.

V otroške vrtce se vpisujejo otroci, ki so rojeni v letih 1956, 1957 in 1958. Pri vpisu je treba priložiti rojstni list, potrdilo o cepljenju proti kozam, davici in otroški paralizi ter plačati določen prispevek za šolsko prehrano. Lani je znašal ta prispevek po 1.000 lir mesečno.

V primeru, da so otroci brez potrdila o cepljenju proti otroški paralizi, je treba namesto takega potrdila predložiti pri vpisu izjavo očeta ali varuha, da ne namerava cepiti otroka proti tej bolezni.

Za otroške vrtce ONAIR vpisujejo otroke 15. in 16. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Takoj po zaključenem vpisovanju se začne na teh vrtcih tudi s poukom.

Za slovenske otroke pridejo v poštev naslednji otroški vrtci: v Štandrežu v Ul. S. Michele 157, v Podgori v Ul. IV. novembra 22, v Pevmi št. 27, dalje otroški vrtci v Sovodnjah in v Rupi.

Izidi popravnih izpitov na slov. srednjih šolah

Te dni so se na slovenskih srednjih šolah (strokovni šoli, nižji gimnaziji, učiteljišču ter gimnaziji in liceju) zaključili popravni izpiti, katerih izide so nabili na šolske oglasne deske. Izdelali so naslednji dijaki:

STROKOVNA ŠOLA:

1. razred: Radislav Busin, Marjan Devetak, Damijan Hvalič, Jordan Klavčič, Benjamin Klemše, Marij Rozin, Jožef Mužič, Robert Sulli, Marta Hlede, Danica Komic, Alda Knez, Verena Kovic, Marirosa Merscecchi, Anamarija Paulin in Klavdija Pahor.

2. razred: Boris Carli, Boris Černic, Ivan Devetak, Andrej Gergolet, Ivan Mužina, Jožef Rebula, Lucijan Tomasig Nadja Comelli, Marija Ferletič, Majda Gravnar, Stanislava Princi, Marija Semoli in Nada Škorjanc.

Zaključni izpit čez strokovno šolo so opravili: Dino Ballue, Miloš Devetta, Karel Paulin, Boris Sošol, Jožef Vižintin, Jožef Žabar, Varja Cotič, Majda Juretič, Sonja Kocjančič, Milena Koren, Ljubomira Kosič, Zmaga Maraž in Ana Marija Ožbot.

NIŽJA GIMNAZIJA

1. razred: Zdravko Gulin, Evgen Plesničar, Bogdan Stanič, Martin Tomazinčič, Kazimira Blasi, Adrijana Klanjšček, Vida Lavrenčič, Jožefa Medveš, Nataša Mozetič, Ingrid Nikolaučič in Rojka Stanič.

2. razred: Peter Bresciani, Stanislav Ferletič, Franco Gomišček, Mitja Mozetič, Viljem Sfiligoj, Ivan Sussi, Divna Marassi, Zarja Pahor in Milena Radetti.

UČITELJIŠČE

I. letnik: Anka Komjanc;

II. letnik: Irma Barbarino, Metoda Cescutti, Vladimir Klanjšček in Ivica Nabergoj.

GIMNAZIJA

IV. razred: Marij Gergolet, David Mikulus;

I. licej: Marij Lavrenčič, Ivan Figelj, Danijel Pintar.

Sprejemni izpit za licej so opravili: Miroslava Braini, Nadja Gravner, Helena Knez in Emil Radetti.

Partizansko slavje v Brdih

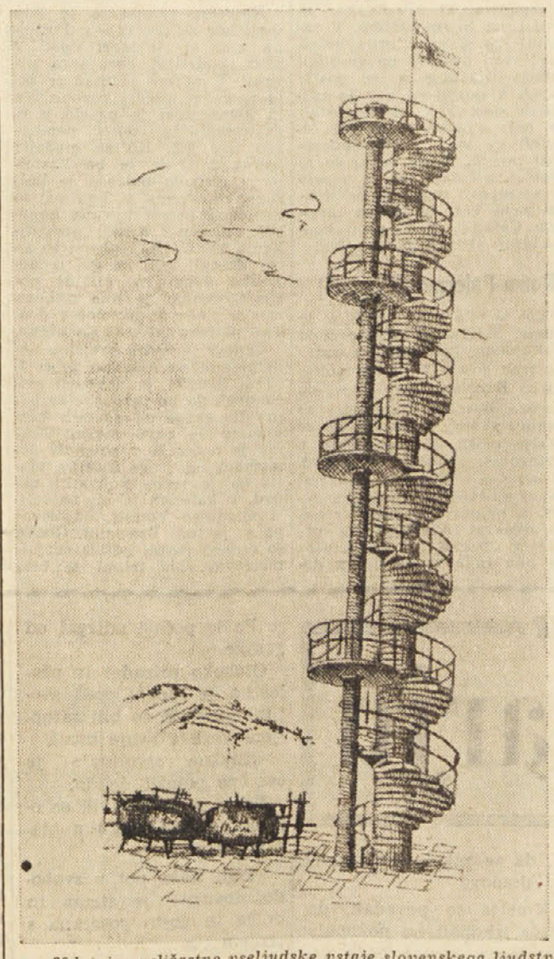

20-letnico veličastne vseljudske vstaje slovenskega ljudstva proti okupatorju bodo v nedeljo 17. septembra proslavili primorski Slovenci z Goriškega na mogočnem slavju, ki bo v Brdih pod Gonjačami, kjer se bo v dopoldanskih urah zbralo po predvidevanjih organizatorjev blizu 15.000 oseb. Ob 9. uri bo zbor kakšnih 400 kurirk, ki so sodelovale v partizanskem boju, ob 11. uri pa bo osrednja svečanost, na kateri bodo odkrili 25 m visok spomenik padlim borcem Goriške in Beneške Slovenije; sledil bo svečani govor in nastop združenih pevskih zborov in godb.

Za to prireditev, edinstveno v novogoriškem okraju, vlada tudi med prebivalstvom naših krajev, tako Benečije, Goriške kot Tržaškega veliko zanimanje, kar dokazuje dejstvo, da se številne skupine odpravljajo na odhod na to proslavo.

Organizatorji so poskrbeli za vse potrebno, da bi nič ne motilo svečanega poteka tega praznovanja. Nad Gonjačami so uredili vse potrebno za nemoten potek prireditve, od Plav do Dobrovega pa so asfaltirali glavno in edino pot, ki povezuje jugoslovanska Brda s Soško dolino.

Ker so številni Slovenci in Italijani sodelovali v bojih partizanskih enot v Brdih, Benečiji in drugih krajih na desnem bregu Soče, smo prepričani, da bodo tega dne v velikem številu prišli na slovesnost nad Gonjače, da bi še enkrat poudarili neuničljive vezi s tistimi, ki so sodelovali v boju proti fašizmu.

Slovensko gledališče v Trstu

V petek, 15. septembra ob 20. priredi na dvorišču kina EXCELSIOR v RONKAH pri Tržiču opereto EMMERICHA KALMANA

«ČARDAŠKA KNEGINJA»

Režiser: ADRIJAN RUSTJA
Scenograf: JOŽE CESAR
Dirigent: OSKAR KJUDER

Cena — sedeži — 300 in 200 lir

v STANDREŽU na vrtu poleg konzumne gostilne

V soboto 16. septembra ob 20.30 PAVEL GOLIA

«SNEGULJČICA»

Mladinska igra v osmih slikah

V nedeljo 17. septembra ob 20 EMMERICH KALMAN

«ČARDAŠKA KNEGINJA»

opereta v treh dejanjih

Ker je prireditev te znane in izredno zabavne operete, ki je doživela na Tržaškem velik uspeh, zvezana z velikimi stroški, bodo cene za to prireditev nekoliko višje kot običajno.

Vsekakor opozarjamo Štandrežce, Goričane in okoličane, na to edinstveno priložnost, ko bodo lahko prisostvovali predvajanju te znane operete v svojem jeziku in v odlični izvedbi. Zato vabimo vse k čimvečji udeležbi.

Cene za «Sneguljčico»: sedeži po 300 in 200 lir za odrasle in po 150 in 100 lir za mladino, stojišča po 100 lir za odrasle in 50 lir za mladino.

Za «Cardaško kneginjo»: sedeži 600, 400 in 300 lir, stojišča po 200 lir za odrasle in po 100 lir za otroke.

Rezerviranja vstopnic na sedežu ZSPD, v Gorici Ul. Ascoli 1/I; prodaja vstopnic dve uri pred predstavo v Štandrežu.

V nedeljo pelje avtobus št. 1 iz Štandreža v mesto ob 23.30 in 0.20 uri.

OD VČERAJ DO DANES

KINO v GORICI

CORSO. 17.30: «Bratranci». G. Blain in J. Claudie Iriah. Francoski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.15: «Tri leta pekla», K. Andes in S. Cabot. Ameriški črnobeli film.

VITTORIA. 17.30: «V tvojem telesu je pekel», T. Morgan in D. Dors. Ameriški črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Tatovi trupel», C. Dominguez in C. Alvarado. Španski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia št. 242, tel. 31-51.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 25,4 stopinje ob 13.30 uri, najnižjo 10,5 stopinje ob 5.20 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 75 odstotkov.

Šport Šport Šport Šport

Cela vrsta presenečenj tudi v IV. kolu nogometne A lige

Po spodrsljaju Interja v Mantovi Milan prevzel vodstvo v lestvici

Nov neuspeh Juventusa - Lanerossi in Bologna zmagali na igriščih Fiorentine in Padove

Včerajšnje četrto kolo italijanskega nogometnega prvenstva A lige je prineslo več presenečenj. Največje je prav gotovo dosegla Mantova, ki je, sicer na lastnem igrišču, prisilila Herrerovo Inter na delitev točk. Juventus, ki je gostoval v Bergamu, je ponovno prepustil obe točki domačinom, medtem ko je Fiorentina, ki se je hotela povzpeti visoko proti vrhu lestvice, razočarala in je izgubila srečanje na lastnem igrišču proti moštvu Lanerossi iz Vicenze. Podoben uspeh je dosegla tudi Bologna, ki si je šla po zmago nič manj kot v Padovo, medtem ko je Lecco prisilili Spal na neodločen izid. V ostalih tekmah so bili rezultati že predvideni.

Mantova - Inter 1:1 (1:0)

Mantova je samo za las izgubila priložnosti za presenetljivo zmago nad Interjem. Igralci v belo-rdečih majicah so šli že v četrti minuti v napad in prišli s Sormanijem v vodstvo, katero so znali, kljub odločnim napadom gostov, obdržati vse do 45' drugega polčasa. Dodati je treba, da so domačini igrali v drugem delu igre z enim igralcem manj, a kljub temu so brez težav nadzorovali akcije nasprotnikov, ki so jih ustavljali celo na središču igrišča.

Vrata milanske enajstorice so bila večkrat na tem, da klonejo in sploh so prav Milančani zabeležili največ nevarnih akcij v njihovo škodo. Posebno proti koncu drugega polčasa je Recagni sam pred negotovim Buffonom dvakrat zapravil izredne priložnosti. Čeprav so Milančani dosegli izenačenje, se lahko reče, da so popolnoma razočarali. Obramba je bila negotova, krilci so bili še kar dobri, medtem ko napadalni kvintet ni prišel do izraza. Samo Suarez in Bettini, ki sta imela ob sebi stalno stražo, sta se v včerajšnji tekmi izkazala. Nasprotno, pa so se izredno izkazali domačini in še posebno Sormani in Negri.

Prvi gol je padel 4' po prostem strelu, ki ga je Sormani poslal proti Giagnoniju. Ta je poslal diagonalno žogo proti vratom. Buffon je ni zadržal, kar je izrabil Sormani, ki je žogo iz razdalje treh metrov poslal neubranljivo v mrežo.

Po številnih obojestranskih akcijah, ki pa niso rodile sadov, se je zaključil prvi polčas. V 5' drugega polčasa je moral Cancian zaradi poškodbe z igrišča v bolnišnico. Inter je začela napadati in Zaglio je prišel do zgoditka. Sodnik pa mu ga ni priznal zaradi offsida Bettinija. Sele nekaj sekund pred koncem je Inter po odlični akciji Meneghettija, Suareza in Hitchensa dosegla izenačenje z Bettinijem, ki je iz razdalje dveh metrov spravil žogo s kolenom v mrežo presenečenih Mantovancev. Naj še dodamo, da je vratar domačinov ubranil strel iz enajstmetrovke.

Bologna-Padova 2:1 (0:1)

Padovancem, ki so igrali na domačih tleh, ni Kaloperovičev gol, ki ga je dosegel v 12' prvega polčasa, prav nič pomagal. V prvem delu igre so sicer nepopolni domačini dobro odbijali napade gostov, ki so venomer silili k njihovim vratom. V drugem polčasu pa so morali Padovanci popolnoma kloniti. V 6' je Perani izenačil iz enajstmetrovke, v 38' pa je Nielsen povedel goste v vodstvo in jim z njegovim golom zagotovil tudi zasluženo zmago na trdem padovanskem igrišču.

Atalanta-Juventus 3:1 (1:0)

Kljub zamenjavi trenerja, ki po navadi prinese uspehe, se Juventus nikakor ne more dvigniti iz dna lestvice, kamor je zašel zaradi slabih nastopov v letošnjem prvenstvu. Izvedenci so menili, da bodo imeli Turinčani tokrat izredno priložnost, da obogatijo za dve točki. Včerajšnji nasprotnik — Atalanta — pa jim je prekrižal vse račune. Igralci iz Bergama so popolnoma prevladovali na igrišču in so popolnoma zmedli obrambo Juventusa, ki je v prvem polčasu klonila po zaslugi odličnega Olivierija. V drugem delu igre je Charles izenačil, toda Garzena je pripomogel domačinom, da so zaradi avtogola prišli zopet v vodstvo. Devet minut kasneje je moral vratar Juventusa še enkrat kloniti pod močnim strelom Olivierija. Kasneje je sodnik prisodil gostom enajstmetrovko. Streljal je Mora, a žoga se je odbila od prečke. Mora je bil takoj pri njej in jo spravil v mrežo. Sodnik gola seveda ni mogel priznati, ker je znano, da strelec enajstmetrovke ne sme priti ponovno do žoge, če se te prej ni dotaknil igralec nasprotnega moštva.

Milan - Udinese 4:3 (3:2)

Videmčani so bili za milansko enajstorico precej trd oreh. V prvem delu igre je sicer kazalo, da bo njihov poraz katastrofalen, saj so Milančani po zaslugi odličnih napadov prišli kar do treh golov. Prvega je dosegel Greaves, drugega Altafini, tretjega pa je zopet Greaves spravil v mrežo iz enajstmetrovke. Kljub tem golom Videmčani niso popustili in so v 30' s Pentrellijem zmanjšali razliko. Šest minut kasneje je Canella drugič spravil Ghezzija na kolena. Videmčani so si hoteli na vsak način izsiliti neodločen rezultat, kar pa niso mogli doseči.

V drugem delu igre je šel napad Milana ostro v akcijo in že v 4' je Pivatelli prisebno poslal žogo v mrežo Videmčanov. Igra je bila vedno hitra, posebno po zaslugi Udinese, ki ni hotela kloniti. Uspeh ni izostal, ker je Pentrelli v 37' preigral obrambo domačinov in še enkrat zmanjšal rezultat. Vsi napori gostov, da bi v zadnjih minutah igre izenačili, pa so bili zaradi dobre obrambe Milana zaman.

Catania-Sampdoria 2:0 (1:0)

Z dvema goloma odličnega Ferrigna si je Catania zagotovila zmago nad gostujočo Sampdorio, ki se nikakor ni znašla na tujem igrišču. V začetku sta si enajstorici hoteli zagotoviti premoč na središču igrišča. Kasneje so se gostje zaprli v obrambo, kar je razburilo domačine, ki so postali še bolj napadalni. Gostje so hoteli na vsak način obyarovati mrežo, ki do sedaj še ni klonila, a tokrat jim ni uspelo in so morali tudi prepustiti obe točki bolj borbenim igralcem Catanie, ki so proti koncu igrali skoraj sami s seboj.

Roma-Palermo 5:2 (1:1)

Kot je bilo pričakovati, si je Roma zagotovila zmago nad gostujočim Palermom z razliko treh golov. V prvem polčasu so Rimljani takoj prišli do prvega dosežka, katerega so branili skoraj do konca, ko so gostje prišli do izenačenja z avtogolom rimskega branilca. V drugem polčasu so domačini takoj močneje pritisnili na goste in najprej Orlando ter nato dvakrat Angelillo sta povečala rezultat na 4:1. Zmaga je bila tako zagotovljena domačim barvam, pa čeprav so Palermitanci izvedli več protinapadov, ki so jim prinesli v 33' z Metinom drugi gol dneva. Deset minut kasneje pa je Manfredini še enkrat potresel mrežo gostov in tako zapečatil usodo Palermitancev.

Lanerossi-Fiorentina 1:0 (0:0)

Po nedeljskem uspešnem dvoboju z Bologno ni nihče pričakoval, da bodo domačini prav na domačem igrišču doživeli neprijetno iznenadenje. Na sporedu je bilo gostovanje enajstorice Lanerossi iz Vicenze, ki je sicer znana po presenečenjih, vendar ne spada med velikane italijanske elitne lige. In prav ta enajstorica, ki je vrhu vsega še zaradi poškodbe Kostiča nepopolna, je včeraj dosegla morda največji exploit četrtega kola prvenstva. Po ostri borbi je namreč premagala Fiorentince na njihovih tleh z golom, ki ga je v 34' drugega polčasa dosegel Fusato. Čeprav so domačini skušali priti do izenačenja z osebnimi akcijami Petrisa in Hamrina, niso mogli iti mimo odločne in budne obrambe gostov.

Torino-Venezia 4:2 (2:0)

Po odločni premoči na igrišču si je Torino že v prvem delu igre zagotovil zadostni naskok, da je lahko spravil goste iz Benetk na kolena. Benečani se niso hoteli kar tako predati brez borbe in so posebno v drugem polčasu odločno pritiskali na vrata domačinov, kamor so spravili tudi dve žogi. Sicer so prišli tudi Turinčani do dveh dosežkov, zaradi česar je ostal naskok, ki so si ga zagotovili v prvem polčasu, nespremenjen.

Spal-Lecco 0:0 (0:0)

Čeprav so jih gostje prisilili na delitev točk, se ne more govoriti, da so domačini razočarali. Pripomniti je namreč treba, da je moštvo iz Ferrare igralo s 4 novimi igralci, med katerimi je bil tudi debutant Bettoni, ki je v glavnem zadovoljil. Gostje so bili ves čas igre v obrambi, s katero so prišli do delitev točk. Spal je v drugem delu igrala skoraj ves čas na nasprotnem delu igrišča in čeprav je predanja vrsta neprenehoma napadala, ni mogla izigrati odličnih branilcev iz Lecca.

A LIGA

IZIDI

Atalanta-Juventus	3:1
Catania-Sampdoria	2:0
L. Vicenza-Fiorentina	1:0
Mantova-Internaz.onale	1:1
Milan-Udinese	4:3
Bologna-Padova	2:1
Roma-Palermo	5:2
Spal-Lecco	0:0
Torino-Venezia	4:2

LESTVICA

Milan	4	3	1	0	10	3	7
Inter	4	2	2	0	10	3	6
Atalanta	4	3	0	1	7	8	6
Fiorentina	4	2	1	1	4	1	5
Sampdoria	4	2	1	1	3	2	5
L. Vicenza	4	2	1	1	7	6	5
Bologna	4	2	1	1	5	6	5
Spal	4	1	2	1	3	2	4
Roma	4	2	0	2	10	7	4
Mantova	4	1	2	1	7	6	4
Lecco	4	0	4	0	4	4	4
Torino	4	1	2	1	7	7	4
Padova	4	1	1	2	3	4	3
Catania	4	1	1	2	2	6	3
Venezia	4	1	0	3	7	11	2
Udinese	4	1	0	3	5	9	2
Juventus	4	0	2	2	4	8	2
Palermo	4	0	1	3	3	9	1

TOTOCALCIO
111 12X 112 1XX1

KVOTE:
13 — 5.883.000 lir
12 — 213.000 »

Nogometno prvenstvo koprskega okraja

Sidro obdržalo vodstvo

Visoka zmaga Tomosa v Ilirski Bistrici

V drugem kolu nogometnega prvenstva koprskega okraja so dosegli naslednje izide: **Sidro-Tabor** 5:1, **Ilirska Bistrica-Tomos** 2:8, **Postojna-Delamaris** 2:4 in **Pivka-Dekani** 1:0.

Največje zanimanje je bilo vsekakor za srečanje v Postojni, kjer so nekateri upali v prvi spodrsljaj okrajnega prvaka. V prvem polčasu je bila igra res precej razburljiva in domačinom je uspelo v enakovredni igri doseči neodločen izid 2:2. Ko so gledalci pričakovali, da se bo Postojna v drugem polčasu še bolj zagrizeno vrgla v boj, pa so domačini nepričakovano popustili, brzkone zaradi pomanjkanja kondicije. Izolčani so sicer dosegli vsaj en gol iz nekoliko dvomljive offside pozicije, vendar je bila njihova zmaga glede na premoč v drugem polčasu povsem zaslužena.

Čeprav je Sidro prejšnjo nedeljo odlično zaigralo proti Ilirski Bistrici, ni nobeden pričakoval, da bo tako gladko opravilo enega od glavnih kandidatov za prvo mesto. Tekma je potekala v premoči domačinov od vsega začetka, zlasti pa je treba pohvaliti napad, v katerem je bil najboljši mladinec Vanusi, odlikoval pa se je tudi Ernestini. Gostje so dosegli častni gol iz enajstmetrovke. Na tekmi je bilo tudi nekaj izpadov in je sodnik izključil po enega igralca od vsakega moštva.

Tomos je visoko poraził domače moštvo, ki je le v začetku nudilo gostom močan odpor. Potem se je razvil silovit juriš koprske napadalne petorke, v kateri moramo pohvaliti predvsem Valdevita, Kavalića, Furlaniča in Škorjanca. Kaže, da se je moštvo Ilirske Bistrice slabo pripravilo na tekmovanje, saj je bil to že drugi primer, da so jim povsem odpovedale moči v drugem polčasu.

V Pivki sta se srečali enakovredni ekipi. Zmaga pa je zasluženo pripadla domačinom, ki so igrali nekoliko bolj povezano. Edini gol je dosegel v prvem polčasu Bosiljević s strelom iz razdalje 16 metrov.

LESTVICA:

Sidro	2	2	0	0	11:1	4
Delamaris	2	2	0	0	8:2	4
Tomos	1	1	0	0	8:2	2
Pivka	2	1	0	1	1:4	2
Postojna	2	0	1	0	4:6	1
Tabor	2	0	1	0	3:7	1
Dekani	1	0	0	1	0:1	0
Il. Bistrica	2	0	0	2	2:14	0

MEDNARODNI NOGOMET

Izidi včerajšnjih tekem za razne pokale so naslednji:

Turnir pokalnih prvakov

V Chorzowu: **Gornji Zabrze** (Poljska)-**Tottenham Hotspurs** (Vel. Britanija) 4:2 (3:0).

V Pragi: **Dukla** (Praga) - **CDNA** (Sofija) 2:1 (0:1).

Ker se je prva tekma v Sofiji končala neodločeno 4:4, se je praška Dukla uvrstila v nadaljnji del turnirja.

V Odensi: **Odensee-Spora** (Luks.) 9:2 (2:2).

Prva tekma se je prav tako končala z zmago Holandcev, ki so se uvrstili v drugo kolo tekmovanja.

V Belfastu: **Leicester City-Glenavon** (Belfast) 4:1 (3:1).

Na Dunaju: **Rapid** (Dunaj)-**Spartak** (Varna) 0:0.

V Sedanu: **Atletico** (Madrid)-**Sedan** 3:2.

EVROPSKI POKAL

V Lizboni: **Sporting** (Barcelona)-**Partizan** (Beograd) 1:1.

Povratno srečanje bo 20. t. m. v Beogradu.

V Dublinu: **Nuernberg - Drumcordra** 4:1 (1:1).

V Rotterdamu: **Feyenoord-IFK** (Goteborg) 8:2 (4:0).

POKAL VELESEJEMSKIH MEST

V Strasbourgu: **MTK** (Budimpešta)-**Racing** (Strasbourg) 3:1 (2:0).

V Hannovru: **Deportivo** (Barcelona)-**Hannover** 1:0 (0:0).

PRIJATELJSKA SRECANJA

Francija B-Standard (Liege) 3:1 (1:1).

Francija A-Servette (Ženeva) 6:0 (3:0).

Evropsko prvenstvo v hokeju na kotalkah v Turinu

Izdatna zmaga Jugoslavije nad francosko reprezentanco

Vse štiri gole je dosegel Mauri - Italija uspešna nad Nemčijo

TURIN, 13. — Po številnih neuspehih, ki pa so bili že predvideni, je Jugoslavija danes zabeležila na evropskem prvenstvu v hokeju na kotalkah prvo zmago.

Jugoslovani so z najuspešnejšim igralcem Maurijem štirikrat pretresli mrežo Francozov, ki so se tako znašli na zadnjem mestu za sedaj še začasne lestvice.

Zmaga jugoslovanskih hokejistov, ki so se prvič znašli v borbi z elito Evrope, ni bila nikoli v dvomu, ker so že v prvem polčasu dosegli dva gola. V drugem delu igre je Mauri še dvakrat povečal naskok, katerega so Francozi znižali s Patternottom šele proti koncu srečanja.

Današnje borbe, ki so bile v popoldanskih in večernih urah, so se zaključile po predvidevanjih z zmago favoritov. Italija je brez truda odpravila Nemce s štirimi goli, medtem ko nasprotniki niso mogli niti enkrat presenetiti odličnega vratarja Italijanov.

Portugalska je prav tako z lahkoto premagala Švicarje, ki so le tu pa tam nudili oster odpor in se jim je posrečilo doseči tri gole, ki pa seveda ne pomenijo nič proti osmim, ki so jih spravili Portugalci v njihovo mrežo.

Španija si je privoščila Belgijo, katero je gladko odpravila s petorico golov. Izreden rezultat pa so dosegli Holandci, ki so pustili Angleže na ničli, medtem ko je bil njihov napad kar sedemkrat uspešen.

Izidi današnjih srečanj so naslednji:

Holandska-Anglija	**7:0 (4:0)**
Jugoslavija-Francija	**4:1 (2:0)**
Spanija-Belgija	**5:0 (3:0)**
Portugalska-Svica	**8:3 (4:1)**
Italija-Nemčija	**4:0 (1:0)**
Holandska-Francija	**3:0 (2:0)**

Tretja zaporedna zmaga košarkarjev II. Bistrice

Košarkarji Ilirske Bistrice so zabeležili v nedeljo že tretjo zapovrstno zmago v slovenski košarkarski ligi. Premagali so Proletarca na njegovem igrišču z 78:65. Zdaj so trdno na drugem mestu, za katerega se poteguje praktično samo še Tivoli, medtem ko je prvo mesto brzkone že oddano ljubljanski Iliriji.

***

Rokometaši ajdovskega Primorja so odlično začeli v republiški ligi. V nedeljo so zabeležili še eno zmago, tokrat nad Partizanom iz Krškega s 23:10.

***

Po daljšem presledku so izolski odbojkarji vendarle prišli do dveh točk. V nedeljo so na domačem igrišču premagali kranjski Triglav s 3:1. Ta zmaga jim je odprla realne možnosti za obstanek v prvi slovenski ligi. V nedeljo igrajo namreč s Trebnjami, ki so zadnje na lestvici in v primeru zmage, bodo še naslednjo sezono med najboljšimi.

***

V okrajni košarkarski ligi je v nedeljo Postojna premagala Sežano z 81:47. Postojnčani so bili v popolni premoči šele v drugem polčasu. Odlikovala sta se spet strelca Gerželj in Lipovš, medtem ko je bil pri Sežani najboljši Sajna.

***

Rokometašice Kopra in Pirana so s pičlim uspehom začele letošnjo prvenstveno sezono v republiški ligi. Pirančanke so najprej izgubile v Mariboru z Branikom s 3:10, nato pa naslednji dan še z Dravo v Ptuju s 4:9. Koprčanke pa so se kar dobro držale v Črnomlju in izsilile neodločen izid 8:8 s tamkajšnjim Partizanom.

Atletika na Daljnem vzhodu

V vseh panogah izredni uspehi kitajskih atletov in atletinj

Če bodo lahko nastopili na olimpiadi v Tokiu, bodo verjetno presenetili ves športni svet

Ko bi atletski strokovnjak pred nekaj leti pogledal na kitajske rekorde, bi prav gotovo ne našel posebnega v zelo skromnih rezultatih, ki pa seveda niso predstavljali športne zmogljivosti 600-milijonskega naroda.

Povsem po zaslugi sovjetskih trenerjev in izredne želje Kitajcev do napredka, se je atletika tudi kvalitetno dvignila in v mnogih disciplinah so atleti z Daljnega vzhoda na prvih mestih v svetovnih lestvicah.

Do leta 1958 sta bili pri nas dve ženski: Ceng Fong-Yung, ki je nekaj časa držala svetovni rekord v skoku v višino z 1,77 m in Si Pao-Cin, azijska rekorderka v disku z metom 50,93. Prvi moški, katerega ime je prišlo na zahod, je bil skakalec ob palici Tsaj-Ci, ki je prišel tedaj do še dobre znamke 4,40. V letu 1960 je zelo dobre rezultate zabeležila sprinterka Yang Yu-Min, ki je dosegla na 100 m 11"6, čas s katerim se lahko zmaga na vsakem večjem mednarodnem mitingu.

Na kitajskem atletskem prvenstvu 1960 v Pekingu je nastopilo ogromno število atletov, v petih dnevih tekmovanja so postavili 10 državnih rekordov, 57 atletov pa je dobilo naslov športnega mojstra. Najbolj se je izkazal Tien Cao-Cong v troskoku z odlično mero 16,35, ki ga uvršča med najboljše na svetu. Skakalca v višino Hong-Fan in Ce-Kin sta skočila 2,03, v krogli pa je zmagal z rezultatom 16,47 Yun-Sian. Wang Tsuen-Fa je dosegel 14'33" na 5000 m, na 10.000 m pa 30'04"6. Tudi v ženski konkurenci so bili rezultati zelo dobri. Ceng Fong-Yung je v peteroboju nabrala kar 4.415 točk, v skoku v višino pa je dobila v 17-letni Wu Fu-Can enakovredno nasprotnico; obe tekmovalki sta namreč preskočili letvico na 1,70. Si Pao-Cin je v disku izboljšala rekord na 51,10, Liu-Ceng pa je na 60 m z ovirami tekla 10"8.

1961. leta je bila v kitajski atletiki prava revolucija. Novi rekordi in odlični rezultati so bili na dnevnem redu. Že v začetku sezone je Lien-Li pretekel 110 m z ovirami v odličnem času 13"8, skakalec Tsay-Ci pa se je povzpel do 4.50 s palico. Pozneje so bile na vrsti ženske: Ven Yun-Cen je pretekla 80 m z ovirami v 10"7, le dve desetinki slabše od svetovnega rekorda, Ho Yung-Hsien pa je prišla v krogli do rezultata 15,33. Skoraj istočasno sta prišla na dan dva sprinterja mednarodne vrednosti. Cen Li-Siang in Cen Kia-Tsjuan sta najprej tekla 10"4 na 100 m, pozneje pa je prvi še izboljšal rekord na 10"3, na 200 m pa zabeležil 21"1. Skakalec v višino Hong-Fan je s pomočjo znamenitega priročnika, katerega so sestavili sovjetski trenerji, skočil 2,08 in se uvrstil med najboljše na svetu.

Vedno pogosteje prihajajo kitajski atleti na mednarodna tekmovanja v Evropi. Letos so nastopili v Moskvi na memorialu bratov Znamenski, na memorialu Kusočinskega v Varšavi, v Vzhodni Nemčiji in v Pragi, kjer je Lien-Li že drugič zaporedoma zmagal na progi 110 m z ovirami.

Veliko presenečenje bodo Kitajci verjetno pripravili na olimpiadi v Tokiu leta 1964, če jim bo nastop dovoljen. Ameriški in evropski atleti, posebno pa še atletinje, bodo morali resno upoštevati tekmovalke kot Ven Yun-Cen na 80 m z ovirami, Wu Fu-Can v skoku v višino, Tien Cao-Cong v troskoku in druge, ki bodo prišli na dan v treh letih, kajti nedvomno bodo Kitajci ogromno napredovali, saj se sami prav dobro zavedajo, da morajo dohiteti ostale narode. Za nov korak naprej imajo vse pogoje: izpolagajo z novimi svetovnimi lami, razširjenega tehničnega kadra sicer še nimajo, a veliko zanimanje za šport je gotovo rodilo svoje sadove. Možno je, da bodo kitajski trenerji kaj kmalu imeli besedo v atletskem svetu.

BRUNO KRIŽMAN

Na 200 m hrbtno

Nov evropski rekord Francozinje Piacentini

MONTE CARLO, 13. — Francoska plavalka Rosy Piacentini je danes izboljšala s časom 2'33"9 evropski rekord na 200 m hrbtno.

Prejšnji rekord je postavila od 4. t. m. isti plavalki s časom 2'34"5.

AVTOMOBILIZEM

TURIN, 13. — Danes je bila prva etapa avtomobilistične rallyeja za novinarje. Po prvem dnevu vodita v lestvici Roberto Moggio in Umberto Massa, medtem ko Tridano Giulio Stabile, ki tekmuje z Moggiom. Rekord, deli osmo mesto Stabilejem se je uvrstilo 8 tekmovalcev.

Šahovski veleturnir na Bledu

V VII. kolu ogorčene in izenačene borbe

Presenetljiva zmaga slovenskega mojstra Germ Talj, Fisher in Najdorf v vodstvu

BLED, 13. — V VII. kolu mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu so nocoj dosegli naslednje izide: Donner-Fisher remi, Bisguier-Parma remi, Germek-Donner 1:0, Pachman-Gligorič prekinjena, Portis-Petrosjan 1:0, Najdorf-Darga remi, Ivkov-Udovčič prekinjena, Talj-Trifunovič remi, Olafsson-Bertok prekinjena, Geller-Matanovič remi.

Današnje kolo je dalo vrsto zagrizenih borb, kar dokazujejo tudi tri prekinjene partije in dejstvo, da niti pri enem srečanju ne moremo govoriti o tako imenovanem velemojstrskem remiju.

Prve partije so bile zaključene šele po treh urah igranja. Remizirali so Darga in Fisher, Najdorf in Keres ter Geller in Matanovič. V vseh teh partijah so igralci izmenjali večje število figur in sklenili premirje v izenačenih pozicijah.

Največji presenečenji sta v današnjem kolu pripravila slovenski mojster Germek in madžarski mojster Portis. Germeku je sicer nekoliko pomagala sreča, ker je velemojster Donner v izenačenj poziciji spregledal kvaliteto. Toda za razliko od prejšnjih kol je Germek danes zaigral nekoliko bolj podjetno. Tako je prišel do prve zmage na turnirju, ki mu bo brez dvoma precej dvignila moralo. Še večjo srečo kot Germek pa je imel Portiš proti Petrosjanu. V časovni stiski je namreč sovietski velemojster v precej boljši poziciji spregledal figuro in se takoj nato vdal. V igri s Taljem je jugoslovanski velemojster Trifunovič zasel v težave, ker pa v njegovi poziciji ni bilo izrazitih slabosti, je v 25. potezi ponudil remi. Talj ga je nepričakovano sprejel. V naknadnih analizah po končani partiji pa je dr. Trifunović izjavil, da je bila pozicija taka, da bi Talj lahko igral za zmago. V partiji Bisguier-Parma sta oba igralca lo oprezno začela, pozneje pa se je v zapleteni poziciji Bisguier bolje znašel. Toda Parma je s precizno obrambo premagal vse grožnje in remi sta sklenila v izenačenem položaju. V partiji Gligorič-Pachman je jugoslovanski prvak začel na kraljevem krilu s napadom na nasprotnika. Toda naletel je na zelo močan odpor. Obe partiji ima Gligorič sicer v rokah, nejšo igro figur. Vprašanje je, če mu bo to zadostovalo za zmago. V srečanju Olafsson-Bertok je jugoslovanski mojster zaigral precej bolje kot v prejšnjih kolih. Po izmenjavi večine figur mu je uspelo hraniti aktivnejšega trdnjavca in preiti v ugodnejšo trdnjavno končnico. Kljub vsemu je pričakovano, da bo uspel remizirati, ker ima prednost realizirati, ker ima v rokah deski materialno ravnotežje. Ena najostrejših partij tega kola je bila med Ivkovom in Udovčičem. Najprej je imel prednost Ivkov in osvojil pešca. V časovni stiski pa je igral kmeta vrniti, tako da bo partija brzkone končana z remi.

Stanje po VII. kolu: Talj, Fisher in Najdorf 5 točk, Petrosjan, Keres, Gligorič, Trifunovič 4 1/2, Bisguier, Darga in Donner 4, Portis, Geller in Portis 3 1/2, Bertok 3, Matanovič 2 1/2, Germek, Ivkov in Pachman 2 (1), Olafsson 2, Olafsson in Udovčič 1 1/2.

Trenutno najboljši kitajski atlet Tien Cao-Cong — 16.35 m v troskoku

ALOJZ RAVBAR

V viharju

39.

TRNOVA POT

«M-i-r-a!» je naposled iztrgal iz sebe Pavle, ne da bi odtrgal pogled od mrtve sestre. Ležala je vznak sredi mrtvih tovarišev; njena koža je bila že rahlo pomodrela; njeni zlati lasje so bili zlepljeni v krvne strdke. Ubila jo je krogla, ki jo je zadela v glavo.

Ko si je Pavle nekoliko opomogel od novega udarca, je strmečim kmetom povedal, da je njegova sestra. Nato se je ves zagrenjen in potrt spet zagledal vanjo. Vtem so mu v ušesih zazvenele materine besede:

‚Če srečaš kje Miro, reci ji, naj se vrne domov...'

Kaj poreče, ko ji sporoči, da se nikoli več ne vrne domov?

Kmetje so povedali, da so že izkopali na pokopališču jamo, kamor bodo položili te mrtvece, ki jih sicer ne poznajo.

Pavle je odšel z njimi. Z njim so šli tudi njegovi fantje, ki jih je Mirina smrt močno presunila.

Na vaškem pokopališču, kjer so se medtem zbrali domačini, so položili padle borce v skupen grob. Zraven Mire so položili neprodušno zaprto steklenico, v kateri je bil listek z napisom: MIRA PODGORNIK. Da bodo vedeli, kateri so njeni ostanki, če jih bodo kdaj pozneje prenesli v domači kraj, je menil Pavle.

Ko so zagrebli jamo, se je Pavle počasi odtrgal od gomile.

Globoko prizadet in užaloščen je stopal pred svojimi fanti, ki so bili zatopljeni vsak v svoje misli.

«Kakšna strmina!» je čez čas potožil nekdo.

Pavle se je ustavil, se okrenil in z razklanim glasom dejal:

«Tudi naša pot v svobodo, tovariši, je strma in dolga in gosto posejana s trnjem...»

—«»—

JOGANOVI

Jakob Jogan, njegova žena Helena, njuna sedemnajstletna hči Vera in trinajstletni sin Janko ter Jakobov oče Martin so se le s težavo preživljali s tistim, kar jim je dajalo nekaj njiv, razmetanih okrog hiše, ki je stala na samem nekje nad Ilirsko Bistrico.

Prav to trdo življenje in zatiranje po tujcih jih je privedlo do tega, da so začeli podpirati osvobodilno gibanje brž ko so zvedeli, kakšni so njegovi cilji. Potlej so si često odtrgali od ust, da so nasitili mimoidoče borce.

Nekega dne se je Vera vrnila iz bližnje vasi in rekla dedu, ki se je pravkar odpravljal z doma:

«Oče, ko že greste v Bistrico, vzemite s seboj tole pismo in izročite ga Valenčičevemu Rihardu.»

Ded Martin je vzel pismo, ga zataknil za notranji rob klobuka in odšel na pot.

Šel je na pogreb svojega največjega prijatelja. Spotoma so pred njegovimi očmi vstajale slike iz časov, ki sta jih preživela z Matevžem.

Kdaj pa kdaj je zadržal korak in posluhnil nekam proti Čičariji, od koder je prihajalo streljanje mitraljezov in pušk.

«Le kdaj bo konec teh hudih časov!» je vzdihnil, ko je ponovno pognal nizdol po strmem klancu, opiraje se na palico.

Nekje na gmajni se je nenadoma ustavil in pazno posluhnil predse. Ni se motil: po stezi so prihajali neznanci, ki so govorili nekako tujo, pa vendar znano mu govorico.

«Četniki!» mu je preblisnilo možgane. Zdrznil se je. Nikogar se ni tako bal kakor te divjadi, ki se je tisto pomlad priklatila tudi v tiste kraje. Vedel je, da ti klavci pobijajo vse, kar ima količkaj stika z osvobodilnim gibanjem, ali pa če človeka osumijo, da ga ima. To in še marsikaj je slišal o teh pošastih, videl jih pa še ni. Zdaj pa...

Martin je kakor odrevenel zastrmel v četnike, ki so se pravkar izvili iz bližnje goščave in v koloni šli proti njemu. Da bi se jim skril, je bilo prepozno. Stal je torej na stezi in vdano čakal, kaj bo.

Na čelu kolone je stopal njen komandant, ki je bil prav tako bradat in neostrižen kakor vsi njegovi, ker so prisegli, da se ne bodo obrili in ostrigli, dokler se njihov ubežni kralj ne vrne na prestol. Hodili so po vaseh, poizvedovali za kurirkami, partizanskimi tiskarnami in bolnišnicami ter s še posebno vnemo stikali za člani terenskih odborov OF. To pa z namenom, da bi uničili kar največ teh odborov na Primorskem, nato pa postavili svoje odbore, ki naj bi jih ob koncu vojne predstavili zahodnim zaveznikom kot edino zakonito oblast na tem ozemlju.

Čim bolj se je komandant bližal Martinu, tem razločneje je Martin videl v njegovih očeh blesk lačne zveri, ki išče plena.

Ko je kolona prišla do Martina, se je ustavila. Oficir je nezaupljivo premeril starca od nog do glave, potem pa zadirčno vprašal:

«Od kod pa kam?»

Martinova pleča so se še bolj usločila; oberoč se je oprl na palico in nekaj trenutkov zmedeno zrl v oficirja, ki je nosil dolgo črno brado in dolge lase, podvite pod šajkača, da mu ne bi viseli po hrbtu.

Končno se je Martin odhrkal in poskusal kar najmirneje odgovoriti:

«Prihajam z doma in grem v Bistrico na pogreb svojega prijatelja.»

Četnik ga je nekaj časa motril, potem pa vprašal:

«Kje so partizani?»

«Ne vem,» je zinil Martin in stežka požrl slino.

«A-a, si že pravi!» se je zarežal četnik. «Vsi, ki pravite, da ne veste ničesar o partizanih, imate zvezo z n j i m i, mater vam...» je zaključil z neponovljivim četniškim izrazom. Nato je osorno vprašal: «Kje imaš pošto?»

Martina je spreletela mrščav. Vedel je, da četniki vidijo v vsakem človeku, ki ga srečajo na stranskih poteh, partizanskega kurirja.

«Pošto?» se je sprenevedal Martin. «Kakšno pošto neki?»

«Kakšno pošto neki?» ga je spakljivo oponesel četnik. «Partizansko pošto — kje jo imaš, a?»

«Nimam nobene pošte.»

«Nimaš je?» se je zlobno namrdnil oficir. «No, bomo videli. Toda pazi: če si se zlagal — bo po tebi!»

Martina je zazeblo po hrbtu. Nato ga je obšel občutek, da se mu je klobuk spremenil v desetcentno utež, ki ga bo zdaj zdaj strla.

Vtem mu je četnik iznenada iztrgal iz rok palico in jo pričel natanko pregledovati, da ni morebiti narejena tako, da prenaša pošto v njej. Ne.

«Sezuj se!» je trdo zapovedal in spustil palico na tla.

Martin si je z drhtečimi rokami dolgo razvezoval vezalke. Ko si je sezul čevelj, si ga je četnik jel natančno ogledovati. Otipal je peto, da ni morda narejena tako, da se da kaj skriti vanjo; zatem je pretipal podplat in segel z roko v čevelj. Nič. Nato je prav tako podrobno pregledal levi čevelj. Nič.

«Sleci suknjič!» je ukazal nato.

Četnik je hlastno segel po suknjiču in ga začel strastno otipavati med prsti. Nič.

Spustil je suknjič na tla, se prestopil k Martinu ter mu otipal hlače in srajco. Nič.

Nekaj hipov je strmel v Martina, ko da bi mu ugibal. Nakrat je pogledal njegov klobuk. Martinu je zameglilo pred očmi, je le motno videl četnika, kako je s prstom šel po notranjim trakom. Nič. Obrnil klobuk in segel s prstom v notranji rob...

Četniku so se zabliskale oči. Nekaj je zatipal. Nekaj je tisto reč ven in medtem ga je držal — pismo.

«Ha!» je zmagoslavno bruhnilo iz njega. «Da, dediš! Da nima pošte pri sebi, je lagal...» In pri vsem je niz psovk.

Ko je zravnal zgnetjeno pismo brez naslova, ga je začel brati. Brai je počasno in skoraj zlogovaje, morda zato, ker ni bil latinice, ali pa zato, ker je znal brati bolje od lice.

V pismu je okrajni odbor OF naročal tajniku tega škega okraja, naj pošlje drugimi člani odbora sedež okrajnega odbora, kjer bo tega in tega nekaka konferenca.

(Nadaljevanje sledi)